VRIJEDNOST DJELA U ISLAMU

hfz. Muhammed ibn Abdulvahid el-Makdisi

Hfz. Muhammed ibn Abdulvahid el-Makdisi

Fedailul-a'mal

Bugojno, 1426. god. po H./2005.

Hfz. Muhammed ibn Abdulvahid el-Makdisi

Vrijednosti djela
u islamu

Priredio hfz. Elvir Duranović

Bugojno, 2005.

IZ RECENZIJE

Djelo *Fedailul-a'mal*, autora hafiza Muhammeda ibn Abulvahida ibn Ahmeda el-Makdisija predstavlja jednu od najznačajnijih knjiga na temu vrijednosti dijela u islamu. Na izvanredan način, pažljivim odabirom hadisa i rasporedom tema, knjiga nam raskriva ljepotu islama punog životne snage i energije koja struji bićem svakog muslimana.

Knjiga *Vrijednost djela u islamu* svakako bi se trebala naći u osnovnoj biblioteci onih koji poticaje za djelovanje traže u vjeri, a posebno imama i muallima zbog zanimljivosti i prikladnosti odgovora na probleme s kojima se često susreću u svom radu. Hadisi u knjizi podjeljeni su po poglavljima što omogućava lahko pronalaženje hadisa na određene teme.

Sam autor knjige hafiz Muhammed ibn Abulvahid ibn Ahmed el-Makdisi, neka ga Allah, dž.š., neizmjerno nagradi u Džennetu, spada u red velikana hadiske nauke u svom vremenu. U knjizi je sabrao hadise iz šest velikih hadiskih zbirki. Po stepenu vjerodostojnosti u knjizi se nalaze *sahih* – vjerodostojni, *hasen* – dobri i *daif* – slabi hadisi. Međutim, postojanje *daif* hadisa ne može se prigovoriti autoru, jer je navođenje *daif* hadisa u poglavlju o vrijednosti djela dozvolio *džumhur* – većina učenjaka, ako to djelo ima svoju osnovu u Kur'anu ili vjerodostojnim hadisima.

Neka se Allah, dž.š., smiluje hafizu Elviru ef. Duranoviću koji je ovu vrijedno djelo priredio na bosanskom jeziku, i vrlo odgovorno prenio ono što je u knjizi navedeno.

Mujić Haris, prof. hadisa

UVOD

Neizmjerna i neizreciva hvala pripada Allahu, dž.š., Gospodaru Uzvišenom. U Njega se uzdamo na Danu sudnjem. Molimo Ga da nam primi naša dobra djela, oprosti grijehe, sačuva poniženja i uvede u plemenito mjesto.

Neka je salavat i selam na Allahovog miljenika i poslanika Muhammeda, a.s., prvaka svih ljudi, njegovu porodicu, ashabe i sve vjernike i vjernice koji njegov sunnet slijede do Sudnjeg dana. Posebano dovu činimo za naše šehide i molimo Allaha da im se smiluje i podari Džennet.

Islam je vjera koja reguliše cjelokupan čovjekov život. Ne postoji ni jedno polje ljudskog djelovonja, niti doba njegovog života a da nije uređeno islamskim propisima. Od rođenja do smrti tačno se zna šta čovjek treba da radi i kako u datoj situaciji da reaguje. Pored toga, znano je šta je između više ponuđenih obaveza prioritet i čemu treba posvetiti posebnu pažnju.

Ispunjavanje Allahovih emrova približava nas Njegovoj milosti i zadovoljstvu. Uzvišeni Allah obećao je neizmjernu nagradu onima koji vjeruju i dobra djela čine. Realizacija Božanskog obećanja je Džennet kroz koji će rijeke teći i u kojem će vjernici vječno ostati. Svaki atom napora na Božijem putu bit će zabilježen i na odgovarajući način nagrađen. O tome govori ova knjiga.

Prije nekoliko godina, ne zanajući da postoji zasebno djelo koje govori o vrijednostima dijela u islamu, razmišljao sam da na jednom mjestu saberem hadise koji obrađuju navedenu tematiku. Međutim, Allahu hvala, u razgovoru s Mujić Harisom, svršenikom Univerziteta u Medini, saznao sam da on posjeduje knjigu koja je sada pred vama. Na taj način Allah, dž.š., je ostvario moju želju, i molim Ga da, za veliku pomoć prilikom rada na ovoj knjizi, ispuni želje Mujić Harisu i podari mu podršku u dobru i vjerovanju.

Knjiga *Vrijednosti djela* podjeljenja je po poglavljima u kojima je autor hafiz Muhammed ibn Abulvahid ibn Ahmed el-Makdisi, neka ga Allah, dž.š., nagradi najljepšom nagradom, sabrao hadise iz šest velikih zbirki: Buharijinog i Muslimovog *Sahiha*, te Ebu Davudovog, Tirmizijinog, Nesaijinog i Ibn Madžinog *Sunena*. Osim navedenih

zbirki u djelu se nalazi nekoliko hadisa koje bilježi imami Ahmed i Ed-Darekutni.

Pored hadisa nije data ocjena ispravnosti tog hadisa, jer se radi o vrijednosti djela, a opće je poznato da se i slabi hadisi mogu navoditi kada se govori o vrijednosti djela u islamu.

Djelo se sastoji od 646 hadisa podjeljenih u 194 poglavlja. Pored svakog hadisa navodi se ime ashaba koji prenosi hadis od Vjerovjesnika, a.s. U originalu se ne navode nikakvi podaci vezani za ashabe ili tabiine spomenute u knjizi. Međutim, znajući da je naše znanje o ashabima, najboljoj i najsvjetlijoj generaciji ljudi oskudno, odlučio sam da u fusnoti dam osnovne biografske informacije o njima. Na taj način obrađeno je svih 135 ashaba spomenutih u djelu.

Uistinu, vjera se gubi sunnet po sunnet kao što uže puca nit po nit. Zato je bitno da kroz upoznavanje sa sunnetom Allahovog Poslanika, a.s., oživljavama i konstantno jačamo svoju vjeru. Knjiga koja je pred vama mali je korak na tom hairli putu.

Molim Allaha, dž.š., našeg Gospodara Veličanstvenog, da ukabuli naša dobra djela, oprosti grijehe i podari Džennet. Amin.

Hfz. Elvir Duranović

POGLAVLJE O NAMAZU

VRIJEDNOST ABDESTA

1. Osman ibn Affan[1], r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Ko se lijepo i kako treba abdesti, grijesi spadaju s njega, pa čak i ispod nokata."** (Muslim) Ebu Hurejre, r.a., kazuje da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Kada se čovjek musliman ili je rekao mu'min, abdesti, pa opere lice, s njegovog lica s vodom, ili s posljednjom kapi vode, spadaju svi grijesi koje je stekao gledajući očima; kada opere ruke, s njih, s vodom, ili s posljednjom kapi vode, spadaju svi grijesi koje su počinile njegove ruke; kada opere noge, s vodom, ili s posljednjom kapi vode, spadaju svi grijesi koje je stekao hodanjem sve dok se potpuno ne očisti od grijeha."** (Muslim)

2. Amr ibn Abseh[2], r.a., prenosi da je Muhammed, a.s., rekao: **"Kad neko od vas prilikom uzimanja abdesta dobro ispere usta i nos, grijesi spadaju s njegovog lica preko usta i nosa; kada opere svoje lice onako kako mu je Allah naredio, s vodom preko krajeva brade, izlaze grijesi njegovog lica; kada opere svoje ruke do laktova, s vodom izlaze grijesi njegovih ruku preko jagodica na prstima; kada potare mokrom rukom glavu, s vodom preko krajeva kose odlaze grijesi s njegove glave; zatim, kada opere svoje noge do članaka, s vodom izlaze grijesi njegovih nogu preko vrha nožnih prsta. Ako poslije uzimanja abdesta ustane i klanja, zahvali Allahu i veliča Ga onako kako Njemu priliči, i potpuno Mu se preda, ostat će čist od grijeha kao na dan kada ga je njegova majka rodila."** (Muslim)

---

[1] Ebu Abdullah Osman ibn Affan, Umejević, Kurejšija, među prvim ashabima primio je islam. Bio je oženjen dvijema kćerkama Božijeg Poslanika, Rukijom i Ummu Kulsum. Jedan je od desterice obradovanih Džennetom. On je treći pravedni halifa. Ubijen je u Medini 35. god. po H. Ukopan je u Dženneti-Bekii.

[2] Ebu Nudžejh Amr ibn Abseh ibn Amir es-Sulemi, nakon smrti Allahovog Poslanika, a.s., živio u Šamu. Umro je u Šamu.

VRIJEDNOST UZIMANJA ABDESTA U TEŠKIM UVJETIMA

3. Ebu Hurejre[3], r.a., prenosi da je Vjerovjesnik, a.s., rekao: **"Hoćete li da vas uputim na djelo koje ako ga uradite Allah će vam oprostiti grijehe i podignuti stepene?' Rekoše: 'Hoćemo, Allahov Poslaniče.' Muhammed, a.s., reče: 'Upotpunjavanje abdesta u teškim uvjetima, mnogobrojni koraci ka džamiji i iščekivanje namaza poslije namaza. To vam je pripravnost na Allahovom putu. To vam je pripravnost na Allahovom putu.'"** (Muslim)

VRIJEDNOST UČENJA ŠEHADETA NAKON ABDESTA

4. Omer ibn Hattab[4], r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Ko se lijepo i kako treba abdesti, a zatim kaže: *'Ešhedu en la ilahe illallahu vahdehu la šerike lehu, ve enne Muhammeden abduhu ve resuluhu, Allahumme džalni mine ttevvabine ve džalni minel mutetahhirin'* ('Svjedočim da nema drugog boga osim Allaha, Jedinog, Koji nema sudruga, i da je Muhammed, Njegov rob i poslanik. Allahu moj, učini me od onih koji se kaju i koji se čiste'), otvorit će mu se svih osam vrata Dženneta da uđe na koja hoće."** (Muslim i Et-Tirmizi. Muslim ne navodi sljedeći dio: "*Allahumme dž'alni mine ttevvabine ve dž'alni minel mutetahhirin*" ("Allahu moj učini me od onih koji se kaju i koji se čiste").

---

[3] Abdurrahman ibn Sahr Ebu Hurejre ed-Devsi, ashab je koji je prenio najviše hadisa. Ebu Hurejre prenosi više od 5000 hadisa. Umro je u Medini 59. god. po H. Ukopan je u mezarju Bekia.

[4] Ebu Hafs Omer ibn Hattab, Kurejšija, drugi je pravedni halifa. Primio je islam pete, odnosno šeste godine poslanstva. Učestvovao je u svim bitkama s Poslanikom, a.s. Umro je u Medini 24. god. po Hidžri od posljedica atentata koji je na njega izvršio Ebu Lu'lu. Ukopan je pored Vjerovjesnika, a.s., i Ebu Bekra.

VRIJEDNOST EZANA

5. Ebu Seid el-Hudri[5], r.a., prenosi da je Muhammed, a.s., rekao: **"Ko god čuje glas mujezina, svejedno bio džin, čovjek ili nešto drugo, svjedočit će mu to na Sudnjem danu."** (El-Buhari)

6. Ebu Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Da ljudi znaju vrijednost učenja ezana i klanjanja u prvom safu, a ne mogu se usaglasiti osim bacanjem kocke, učinili bi to. Kada bi znali odlike ranijeg odlaska u džamiju, natjecali bi se u tome. A da znaju kakve su blagodati skrvene u jaciji i sabahu, došli bi da ih klanjaju, pa makar pužući."** (Muttefekun alejhi)

7. Džabir ibn Abdullah[6], r.a., prenosi da je Vjerovjesnik, a.s., rekao: **"Ko, nakon što sasluša učenje ezana, kaže: '*Allahumme rabbe hazihi ddaveti ttammeti ve ssalatil kaimeti ati Muhammedenil vesilete vel fadilete veb'ashu mekamen mahmudeni llezi ve'adteh*' ('Allahu moj, Gospodaru ovog potpunog poziva i namaza uspostavljenog, podari Muhammedu el-vesilu[7] i el-fadilu, i proživi ga na hvale dostojnom mjestu, koje si mu obećao'), zaslužio je moj šefaat[8] na Sudnjem danu."** (El-Buhari)

8. Abdullah ibn Abbas[9], r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Ko sedam godina mujezini, nadajući se nagradi od Allaha, upisat će mu se oslobođenje od Vatre."**(Et-Tirmizi - garib)

---

[5] Sa'd ibn Malik ibn Sinan el-Hazredži el-Ensari el-Hudri, je ashab koji je učestvovao u davanju prisege na Hudejbiji. Prenosi brojne hadise od Allahovog Poslanika, a.s. Umro je 74. godine po Hidžri.

[6] Džabir ibn Abdullah ibn Amr ibn Huram el-Ensari es-Sulemi, poznati je ashab. Prenosi brojne hadise. Učestvovao je u većini bitaka s Poslanikom, a.s. Posljednji je ashab koji je umro u Medini. Umro je 78. godine po Hidžri kada je imao devedeset i četiri godine.

[7] *El-Vesila* – počasni položaj u Džennetu

[8] *Šefaat* – zauzimanje Poslanika, a.s., za grješnike na Sudnjem danu.

[9] Abdullah ibn Abbas sin je Poslanikovog amidže Abbasa. Rođen je tri godine prije Hidžre. Poslanik, a.s., molio je Allaha da mu podari mudrost i razumijevanje vjere. Prenosi brojne hadise. Umro je u Taifu 68. godine po Hidžri.

9. Abdullah ibn Amr ibn As[10], r.a., kaže: "Čuo sam Vjerovjesnika, a.s., kada je rekao: **'Kada čujete mujezina, ponavljajte ono što on uči, a zatim donesite salavat na mene. Ko na mene donese jedan salavat, Allah, dž.š., donijet će na njega deset. Zatim molite Allaha da mi podari *el-vesile*, položaj u Džennetu koji će dosegnuti samo jedan od Allahovih odabranih robova. Nadam da ću ja biti taj rob. Ko bude molio Allaha da mi podari *el-vesile*, zaslužio je moj šefaat.'"** (Muslim)

10. Omer ibn Hattab, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Kada mujezin prouči: '*Allahu ekber, Allahu ekber*', pa neko od vas to ponovi i kaže: '*Allahu ekber, Allahu ekber*', potom mujezin prouči: '*Ešhedu en la ilahe illallahu*', a neko od vas kaže: '*Ešhedu en la ilahe illallahu*', zatim mujezin prouči: '*Ešhedu enne Muhammeden resulullah*', pa on ponovi: '*Ešhedu enne Muhammeden resulullah*', a kada mujezin prouči: '*Hajje ales salah*', on kaže: '*La havle vela kuvvete illa billah*', a kada mujezin prouči: '*Hajje alel felah*', on prouči: '*La havle vela kuvvete illa billah*', pa zatim mujezin prouči: '*Allahu ekber, Allahu ekber*', on ponovi: '*Allahu ekber, Allahu ekber*', i kada mujezin prouči: '*La ilahe illallah*', on ponovi: '*La ilahe illallah*', iskreno, draga srca, ući će u Džennet."**(Muslim)

11. Sa'd ibn Ebu Vekas[11], r.a., prenosi da je Muhammed, a.s., rekao: **"Ko sasluša mujezina, pa kaže: '*Ešhedu en la ilahe illallahu vahdehi la šerike lehu, ve enne Muhammeden abduhu ve resuluhu, reditu billahi rabben, ve bi Muhammedin resulen, ve bil islami dinen*' ('Svjedočim da nema drugog boga osim Allaha, Jedinog, Koji nema sudruga, i da je Muhammed Njegov rob i poslanik, zadovoljan sam da mi je Allah Gospodar, Muhammed poslanik i islam vjera'), oprostit će mu se grijesi."** (Muslim)

---

[10] Ebu Abdurrahman ili Ebu Muhammed Abdullah ibn Amr ibn As ibn Vail es-Sehmi el-Kurejši. Bio je hafiz Kur'ana i veoma učen ashab. Ne zna se tačno gdje i kada je umro.

[11] Ebu Ishak Sa'd ibn Ebu Vekkas ibn Ubejb el-Kurejši istaknuti je ashab. Učestvovao je u svim bitkama s Vjerovjesnikom, a.s. Umro je u Medini. Ukopan je u Bekii, mezaristanu ashaba.

12. Muavija ibn Ebu Sufijan[12], r.a., kaže: "Čuo sam Vjerovjesnika, a.s., da je rekao: '**Mujezini će na Sudnjem danu imati najduže vratove.**'"[13] (Muslim)

13. Ebu Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "**Mujezinu će biti oprošteno sve dokle dopire njegov glas. Njemu će svjedočiti sve što je na kopnu i u vodi. Ko klanja namaz u džematu ima nagradu od dvadeset i pet namaza i oprostit će mu se grijesi koje je učinio između dva namaza.**" (Ebu Davud)

14. Abdullah ibn Omer[14], r.a., kaže da je Muhammed, a.s., rekao: "**Ko mujezini dvanaest godina zaslužio je Džennet. Za svaki dan u kojem uči ezan upisuje mu se šezdeset dobrih djela, a za učenje ikameta trideset.**" (Ibn Madže)

15. Ebu Hurejre, r.a., kaže: "Bili smo s Vjerovjesnikom, a.s., pa je Bilal ustao i proučio ezan. Kada je završio, Allahov Poslanik, a.s., reče: '**Ko s uvjerenjem kaže isto što i mujezin, ući će u Džennet.**'" (En-Nesai)

VRIJEDNOST DOVE IZMEĐU EZANA I IKAMETA

16. Enes ibn Malik[15], r.a., kazuje da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "**Dova između ezana i ikameta se ne odbija.**" (Ebu Davud, En-Nesai, Et-Tirmizi - hasen)

---

[12] Ebu Abdurrahman Muavija ibn Ebu Sufijan el-Emevi el-Kurejši. Muavija je sin poznatog kurejševičkog prvaka Ebu Sufijana. Bio je prvi halifa nakon perioda pravednih halifa. Utemeljitelj je dinastije Emevija. Umro je u Šamu 60. godine po Hidžri.

[13] Tj. imat će najviše razloga da se nadaju Božijoj milosti.

[14] Abdullah je sin Omera ibn Hattaba. Bio je istaknuti ashab i učenjak. Abdullah prenosi veliki broj hadisa. Umro je u Meki 79. godine po Hidžri.

[15] Ebu Hamza Enes ibn Malik el-Ensari el-Hazredži. Kada je Vjerovjesnik, a.s., stigao u Medinu, Enes je bio u njegovoj službi. Uvaženi je ashab koji prenosi veliki broj hadisa. Živio je i djelovao u Basri.. Umro je u Basri krajem prvog hidžretskog stoljeća.

VRIJEDNOST IZGRADNJE DŽAMIJE

17. Osman ibn Affan, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Ko sagradi džamiju, želeći time Allahovo zadovoljstvo, Allah, dž.š., će mu sagradit sličnu u Džennetu."** (Muttefekun alejhi)

18. Omer ibn Hattab, r.a., kaže: "Čuo sam Vjerovjesnika, a.s., da je rekao: **'Ko sagradi džamiju u kojoj će se spominjati Allahovo ime, njemu će Allah, dž.š., sagraditi kuću u Džennetu.'"** (Ibn Madže)

19. Džabir ibn Abdullah, r.a., kazuje da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Ko učestvuje u gradnji džamije, onoliko koliko je potrebno da se napravi gnjezdo ptice katte (čaplje), ili manje, Allah, dž.š., sagradit će mu kuću u Džennetu."** (Ibn Madže)

VRIJEDNOST ČIŠĆENJA DŽAMIJE

20. Enes ibn Malik, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Predočene su mi nagrade mog ummeta, pa čak i nagrada za čišćenje prašine iz džamije. A pokazani su mi i grijesi mog ummeta i nisam vidio većeg grijeha od toga da neko nauči suru ili ajet iz Kur'ana, pa to zaboravi."** (Ebu Davud)

VRIJEDNOST ODLASKA U DŽAMIJU I NAMAZA U DŽEMATU

21. Ebu Hurejre, r.a., kazuje da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Namaz obavljen u džematu bolji je od namaza obavljenog u kući ili dućanu (tj. kada čovjek klanja sam), za dvadeset i pet puta. Kada se neko od vas abdesti i uljepša abdest, a zatim ode u džamiju samo radi namaza, za svaki korak mu se podiže deredža[16] i briše grijeh. Kada klanja namaz, meleki mole za njega sve dok sjedi na**

[16] Deredža – stepen

mjestu na kojem je klanjao, govoreći: 'Allahu moj, oprosti mu, Allahu moj, smiluj mu se.' On je u namazu sve dok iščekuje namaz." (Muttefekun alejhi)

22. Abdullah ibn Omer, r.a., prenosi da je Vjerovjesnik, a.s., rekao: **"Namaz u džematu bolji je od namaza pojedinca za dvadeset i sedam puta."** (Muttefekun alejhi)

23. Ebu Musa Abdullah ibn Kajs[17], r.a., kazuje da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Najveću nagradu za namaz ima onaj koji dolazi pješice iz najudaljenijeg mjesta. Ko iščekuje namaz, dok ga ne klanja sa imamom, ima veću nagradu od onoga koji klanja, pa zaspi."** (Muttefekun alejhi)

24. Osman ibn Affan, r.a., prenosi da je Vjerovjesnik, a.s., rekao: **"Ko klanja jaciju u džematu, kao da je klanjao pola noći, a ko klanja i sabah u džematu, kao da je klanjao cijelu noć."** (Muslim)

25. Ubej ibn Ka'b[18], r.a., kaže: **"Neki čovjek, za kojeg smatram da je stanovao najdalje od džamije, nije propuštao namaz u džematu. Rečeno mu je, ili sam mu rekao: 'Zašto sebi ne kupiš magarca da ga jašeš noću ili kada je velika žega?' On reče: 'Ja ne bih volio da stanujem blizu džamije. Nadam se da će moji odlasci u džamiju, pješice, i povratak kući biti zabilježeni.' Allahov Poslanik, a.s., reče: 'Allah ti je to već sakupio.'"** (Muslim)

26. Džabir ibn Abdullah, r.a., priča: **"Naše su kuće bile udaljene od džamije, pa smo htjeli kupiti kuće bliže džamiji, ali nam je Allahov Poslanik, a.s., to zabranio. Tada je rekao: 'Za svaki korak podiže vam se stepen.'"** (Muslim)

---

[17] Ebu Musa Abdullah ibn Kajs el-Ešari. Nakon smrti Poslanika, a.s., živio je i djelovao u Kufi. Umro je 50. godine po Hidžri.

[18] Ebu Munzir Ubej ibn Ka'b el-Ensari el-Hazredži. Umro je u Medini 32. godine po Hidžri.

27. Ebu Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Ko se očisti (abdesti) u svojoj kući, a zatim krene prema nekoj od džamija da obavi jedan od Allahovih farzova, s jednim korakom briše mu se grijeh, a s drugim podiže stepen."** (Muslim) El-Buhari i Muslim bilježe da je Vjerovjesnik, a.s., rekao: **"Ko ode u džamiju, ujutro ili navečer, Allah mu pripremi mjesto u Džennetu koliko god puta ode, ujutro ili navečer."**

28. Ebu Umame[19], r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Ko pod abdestom izađe iz svoje kuće da obavi neki od propisanih namaza ima nagradu kao hadžija u ihramu. Ko ujutro ode u džamiju isključivo radi klanjanja duha-namaza ima nagradu kao onaj koji obavlja umru. Namaz poslije namaza, ako se između njih griješno ne govori, upisan je u illijjunu."**[20] (Ebu Davud)

29. Burejde ibn Husajb el-Eslemi[21], r.a., prenosi da je Vjerovjesnik, a.s., rekao: **"Obradujte one koji pješice po mraku idu u džamiju potpunim svjetlom na Sudnjem danu."** (Ebu Davud i Et-Tirmizi – garib, sličan hadis prenosi se od Enesa ibn Malika)

30. Ebu Hurejre, r.a., prenosi da je Muhammed, a.s., rekao: **"Oni koji po mraku idu u džamiju kroče kroz Allahovu milost."** (Ibn Madže)

31. Sehl ibn Sa'd[22], r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Neka se oni koji po mraku idu u džamiju raduju potpunom svjetlu na Sudnjem danu."** (Ibn Madže)

---

[19] Ebu Umame Sud ibn Adžlan el-Bahili prenosi brojne hadise. Živio je u Egiptu, a potom u Šamu, gdje je umro 86. godine po Hidžri. On je posljednji ashab koji je umro u Šamu.

[20] Illijun – knjiga čestitih. Značenje ovog hadisa jeste da meleki taj namaz upišu u knjigu illujjun, a Allah, dž.š, najbolje zna.

[21] Burejde ibn Husajb el-Eslemi, dao je prisegu Vjerovjesniku, a.s., na Hudejbiji. Živo je u Medini, a zatim u Horosanu. Umro je u Mervu 63. godine po Hidžri.

[22] Ebu Abbas Sehl ibn Sa'd ibn Malik el-Ensari. Živio je u Medini. Umro je 88. godine po Hidžri.

VRIJEDNOST PRVOG SAFA

32. Ubej ibn Ka'b ibn Kajs, r.a., kazuje: **"Jednog dana Allahov Poslanik, a.s., klanjao je s nama sabah, pa je rekao: 'Da li je prisutan taj i taj?' Rekoše: 'Ne.' 'A da li je prisutan taj i taj?', ponovo je upitao. Rekoše: 'Ne.' On tada reče: 'Zaista su ova dva namaza (jacija i sabah) najteži munaficima, a da znate njihovu vrijednost prisustvovali bi im, pa makar pužući na koljenima. Prvi je saf sličan safu meleka. Da ste svjesni vrijednosti prvog safa, natjecali biste se u tome ko će klanjati u njemu. Namaz koji obave dvojica u džematu bolji je od namaza pojedinaca, a namaz koji obave trojica bolji je od namaza dvojice ljudi. Što je više klanjača, to je Allahu milije.'"** (Ibn Madže)

33. Ebu Hurejre, r.a., prenosi da je Vjerovjesnik, a.s., rekao: **"Da znate vrijednost prvog safa, bacali bi ste kocku."** (Muslim) Ebu Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Najboji safovi za muškarce jesu prvi safovi, a najgori zadnji. Najbolji su safovi za žene zadnji, a najgori prvi."** (Muslim)

34. Abdullah ibn Mesud, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Namaz koji žena obavi u svojoj sobi bolji je od namaza koji obavi u svojoj dnevnoj sobi, dok je namaz koji obavi u svojoj dnevnoj sobi bolji od namaza koji obavi u predsoblju."**[23] (Ebu Davud)

VRIJEDNOST IZGOVARANJA RIJEČI AMIN

35. Ebu Hurejre, r.a., prenosi da je Vjerovjesnik, a.s., rekao: **"Kada imam izgovori amin, i vi izgovorite. Oprostit će se raniji grijesi onome čije se izgovaranje riječi amin podudari s izgovaranjem meleka."** (Muttefekun alejhi)

---

[23] Tj. najbolja prostorija za žene u kojoj će klanjati namaz jeste ona u kojoj je žena najviše skrivena od stranaca. Allah najbolje zna.

VRIJEDNOST UČENJA *RABBENA LEKEL HAMD*

36. Ebu Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Kada imam prouči: '*Semiallahu li men hamideh*', vi recite: '*Allahumme rabbena ve lekel hamd.*' Čije se učenje podudari s učenjem meleka, bit će mu oprošteni prošli grijesi."** (Muttefekun alejhi)

VRIJEDNOST PET PROPISANIH NAMAZA

37. Ebu Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Šta mislite, kada bi ispred vrata nekog od vas protjecala rijeka u kojoj bi se on kupao pet puta na dan da li bi na njemu ostalo imalo nečistoće?' 'Ne bi ostalo nečistoće na njemu', rekoše. Muhammed, a.s., reče: 'Takav je slučaj s pet propisanih namaza. Allah, dž.š., njima briše grijehe.'"** (Muttefekun alejhi)

38. Ebu Hurejre, r.a., prenosi da je Muhammed, a.s., rekao: **"Pet dnevnih namaz, džuma do džume i ramazan do ramazana otkup su za grijehe počinjene između njih, ako se ne urade veliki grijesi."** (Muslim)

39. Osman ibn Affan, r.a., kaže: "Čuo sam Vjerovjesnika, a.s., da je rekao: **'Ko se lijepo i kako treba abdesti, zatim ode i klanja propisani namaz u džematu ili u džamiji, Allah će mu oprostiti grijehe.'** Osman, r.a., kaže: **'Rekao je Allahov Poslanik, a.s.: 'Ko upotpuni abdest onako kako mu je Allah naredio, propisani namazi su mu otkup za počinjene grijehe.''"** (Muslim)

40. Ebu Umame, r.a., kaže: "Čuo sam Allahovog Poslanika, a.s., dok je držao hutbu na Oprosnom hadžu da kaže: **'Bojte se Allaha, obavljajte pet propisanih namaza, postite mjesec posta, udijelite zekat i budite pokorni svojim pretpostavljenim, ući ćete u Džennet svoga Gospodara:'"** (Et-Tirmizi – hasan-sahih)

VRIJEDNOST PETKA, RANOG ODLASKA NA DŽUMA-NAMAZ I POSEBNOG ČASA U TOM DANU

41. Ebu Hurejre, r.a., prenosi da je Vjerovjesnik, a.s., rekao: **"Najbolji dan u kojem se sunce rađa jeste petak. To je dan u kojem je stvoren Adem, a.s., u njemu je ušao u Džennet i u njemu je izveden iz njega. Smak svijeta desit će se u petak."** (Muslim)

42. Evs ibn Evs[24], r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Zaista je petak najbolji dan. To je dan u kojm je stvoren Adem, a.s., i u njemu je umro. U petak će biti prvo i drugo puhanje u sur. Učite što više salavata na mene petkom, jer se vaši salavati meni prenose.' Rekoše: 'Allahov Poslaniče, kako ti se prenose naši salavati kad si u mezaru?' Neki kažu: '... a ti istruhnuo.' Muhammed, a.s., reče: 'Allah je zabranio zemlji tijela poslanika.' Neki kažu: '... da u njoj truhnu tijela vjerovjesnika.'"** (Ebu Davud, En-Nesai i Ibn Madže)

43. Selman el-Farisi[25], r.a., prenosi da je Vjerovjesnik, a.s., rekao: **"Ko se petkom okupa, očisti što je bolje moguće, namaže se uljem ili namiriše mirisom iz svoje kuće, pa izađe u džamiju i ne rastavi dvojicu, zatim klanja ono što mu je propisano, šuti i sluša sve dok imam drži govor, Allah, dž.š., oprostit će mu grijehe učinjene u periodu između ove i prethodne džume."** (El-Buhari)

44. Ebu Hurejre, r.a., prenosi da je Muhammed, a.s., rekao: **"Ko se petkom okupa onako kako se kupa zbog džunupluka, a potom dođe u džamiju u prvom jutarnjem satu računa mu se nagrada kao da je žrtvovao devu; ko dođe u drugom času, kao da je žrtvovao kravu; ko dođe u trećem času, kao da je žrtvovao rogatog ovna; ko dođe u četvrtom času kao da je žrtvovao kokoš, a ko dođe u petom satu, računa mu se kao da je žrtvovao jaje. Kada imam**

---

[24] Evs ibn Evs es-Sekafi. Živio je u Šamu. Umro je Dudžejlu.

[25] Ebu Abdullah Selman el-Farisi. Porijeklom je iz Perzije. Tragao je za pravom vjerom, pa je tako primio kršćanstvo, a potom je došao u Medinu i primio islam. Bio je veoma cijenjen među muslimanima. Zvali su ga Selmanul-hajr. Umro je u Medini 32. godine po Hidžri, a drugi kažu 50. godine po Hidžri.

izađe na minber, meleki pristupaju i slušaju hutbu.” (Muttefekun alejhi)

45. Ebu Hurejre, r.a., prenosi da je Pejgamber, a.s., rekao: **“Ko se lijepo i kako treba abdesti, pa ode na džumu namaz, sluša (imama) i šuti (dok on drži hutbu) oproste mu se grijesi koje je počinio između dvije džume i još tri dana. Onaj ko dotakne kamenčić[26] izgubio je džumansku nagradu.”** (Muslim)

46. Evs ibn Evs es-Sekafi, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **“Ko se temeljito okupa, pa ujutro porani i ode u džamiju, približi se imamu i čuva nepromišljenog govora, za svaki korak ima nagradu kao da je čitavu godinu proveo u ibadetu: u postu i noćnom namazu.”** U drugom predanju stoji: **“... ide pješice, a ne jašući.”** (Ebu Davud, En-Nesai, Ibn Madže i Et-Tirmizi – hasen)

47. Ebu Hurejre, r.a., prenosi da je Muhammed, a.s., rekao: **‘“Petkom ima jedan čas,[27] ako musliman klanjajući potrefi taj čas, te tad bude tražio dobro od Allaha, sigurno će mu biti dato.’ Rukom je pokazao da je taj čas kratak.”** (Muttefekun alejhi)

48. Ebu Burde ibn Ebu Musa el-Ešari, r.a., kaže: **“Abdullah ibn Omer upita me: ‘Da li si čuo svog oca da prenosi hadis od Vjerovjesnika, a.s., koji govori o posebnom času petkom?’ Rekao sam: ‘Da, čuo sam ga kada je rekao: ‘Čuo sam Allahovog Poslanika, a.s., da kaže: 'Taj čas je između imamovog sjedenja[28] i završetka namaza.’’’”** (Muslim)

49. Amr ibn Avf el-Muzeni[29], r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **“Petkom ima jedan čas, ako rob moli Allaha u to vrijeme, On će mu to sigurno dati.’ Rekoše: ‘Allahov Poslaniče, koji je to**

---

[26] Tj., uzima u ruku tesbih, ili se igra s dijelovima odjeće i s dugmadima, ili radi neki drugi nedolični posao za vrijeme hutbe.

[27] Blagoslovljeni čas petkom skriven je kao što je i noć Kadr skrivena. To je podsticaj vjernicima da što više vremena petkom provedu u ibadetu.

[28] Tj., kada imam sjedne na minber.

[29] Ebu Abdullah Amr ibn Avf el-Muzeni. Živio je u Medini.

čas?' On reče: 'To je vrijeme kad se uspostavi namaz dok se ne ode s njega.'" (Ibn Madže i Et-Tirmizi – hasen-garib)

50. Ebu Hurejre, r.a., prenosi da je neko upitao Vjerovjesnika, a.s.: **"'Zbog čega je petak nazvan *dan džume*?' Muhammed, a.s., odgovori: 'To je dan u kojem je od ilovače stvoren Adem, a.s., u njemu će se desiti smak svijeta, proživljenje i Sudnji dan. Ko moli Allaha u zadnja tri sata od petka, dova će mu biti primljena.'"** (Ahmed)

51. Džabir ibn Abdulah, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Petak ima dvanaest sati. Među njima je čas u kojem Allah prima dovu muslimana. Potražite taj čas u zadnjem satu nakon ikindije."** (Ebu Davud i En-Nesai)

VRIJEDNOST OBAVLJANJA DVA REKATA SABAHSKIH SUNNETA I DRUGIH SUNNETA

52. Aiša[30], r.a., prenosi da je Vjerovjesnik, a.s., rekao: **"Dva rekata sabahskih sunneta bolja su od dunjaluka i svega što je na njemu."** (Muslim)

53. Aiša, r.a., kazuje da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Ko ustrajno klanja dvanaest rekata svakog dana i noći ući će u Džennet. To su: četiri rekata prije podne i dva rekata poslije podne, dva rekata poslije akšama, dva rekata poslije jacije i dva rekata prije sabaha."** (En-Nesai, Ibn Madže i Et-Tirmizi – garib)

54. Ummu Habiba, žena Vjerovjesnika, a.s., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Ko neprestano klanja četiri rekata prije**

---

[30] Aiša bint Ebu Bekr es-Siddik. Aiša je supruga Vjerovjesnika, a.s., koji se njome oženio kada je imala devet godina. Kada je Vjerovjesnik, a.s., umro, ona je imala 18 godina. Aiša, r.a., bila je veoma obrazovana i prenijela je brojne hadise. Umrla je u Medini 57., odnosno 58. godine po Hidžri. Ukopana je u Bekii.

podne-namaza i četiri poslije, Allah, dž.š., zabranit će ga vatri.” (Ebu Davud, En-Nesai, Ibn Madže i Et-Timizi – hasen-sahih-garib)

VRIJEDNOST DUHA-NAMAZA

55. Ebu Hurejre, r.a., kaže: **“Moj prijatelj[31] oporučio mi je troje: da postim svakog mjeseca po tri dana, da klanjam dva rekata duha-namaza i da klanjam vitr-namaz prije spavanja.”** (Muttefekun alejhi)

56. Ebu Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **“Svako jutro, na sve vaše zglobove, dužni ste dati sadaku. Svaki *tesbih*[32] je sadaka; svaki je *tahmid*[33] sadaka; svaki je *tehlil*[34] sadaka; svaki je *tekbir*[35] sadaka; naređivanje dobra je sadaka; odvaraćanje od zla je sadaka, a sve to zamjenjuju dva rekata duha-namaza.”** (Muslim)

57. Ebu Derda[36], r.a., kazuje: **“Oporučio mi je moj prijatelj troje, i neću to ostaviti dok sam živ: da postim svakog mjeseca po tri dana; da klanjam duha-namaz i da ne zaspim dok ne klanjam vitr-namaz.”** (Muslim)

58. Ebu Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **“Ko redovno klanja dva rekata duha-namaza, oprostit će mu se grijesi, pa makar ih bilo koliko pjene na moru.”** (Ibn Madže)

---

[31] Vjerovjesnik, a.s.
[32] Izgovaranje *subhanallah*.
[33] Izgovaranje *elhamdulillah*.
[34] Izgovaranje *La ilahe illallah*.
[35] Izgovaranje *Allahu ekber*.
[36] Ebu Derda Uvejmir ibn Malik ibn Kajs ibn Umejje ibn Amir el-Ensari el-Hazredži. Nakon smrti Allahovog Poslanika, a.s., boravio je u Šamu. Umro je 32. godine po Hidžri.

59. Ummu Habiba, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Allah, dž.š., sagradit će kuću u Džennetu muslimanu koji svakog dana klanja dvanaest rekata dobrovoljnog namaza."** (Muslim)

60. Muaz ibn Enes el-Džuheni[37], r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Ko ostane sjediti na mjestu na kojem je klanjao sabah-namaz, dok sunce ne izađe, a zatim klanja dva rekata duha-namaza i govori samo ono što je dobro, Allah, dž.š., oprostit će mu grijehe, pa makar ih bilo više nego što je pjene na moru."** (Ebu Davud)

61. Enes ibn Malik, r.a., kazuje: "Čuo sam da je Vjerovjesnik, a.s., rekao: **'Ko klanja dvanaest rekata duha-namaza, Allah, dž.š., sagradit će mu dvorac od zlata u Džennetu.'"**(Ibn Madže i Et-Tirmizi – garib)

62. Nuajm ibn Himar[38], r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **'Uzvišeni Allah, dž.š., kaže: 'O sine Ademov, klanjaj radi Mene četiri rekata početkom dana, zadovoljit ću tvoje potrebe do kraja dana.'''** (Ebu Davud)

VRIJEDNOST OBAVLJANJA ČETIRI REKATA PRIJE IKINDIJA-NAMAZA

63. Abdullah ibn Omer, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Smilovao se Allah, dž.š., čovjeku koji klanja četiri rekata prije ikindija-namaza."** (Ebu Davud, Et-Tirmizi – hasan-garib)

---

[37] Muaz ibn Enes el-Džuheni el-Ensari. Poslije smrti Vjerovjesnika, a.s., boravio je i djelovao u Mervu.

[38] Nuajm ibn Himar el-Gatafani.

VRIJEDNOST SEDŽDE JEDINOM KOJI SE OBOŽAVA

64. Ma'dan ibn Ebu Talha el-Ja'meri[39], r.a., kaže: **"Sreo sam Sevbana, oslobođenog roba Allahovog Poslanika, a.s., pa sam mu rekao: 'Obavijesti me o djelu zbog kojeg će me Allah, dž.š., ako ga budem radio, uvesti u Džennet?' Ili je rekao: 'Najdraže djelo Allahu.' On je šutio. Zatim sam ga ponovo upitao, a on je i dalje šutio. Kada sam ga upitao treći put, on reče: 'Pitao sam o tome Vjerovjesnika, a.s., pa mi je rekao: 'Čini što više sedždi Allahu, za svaku sedždu koju budeš učinio Allahu, dž.š., On će ti podignuti stepen i izbrisati grijeh." Ma'dan kaže: 'Nakon toga susreo sam Ebu Deraa, r.a., i upitao ga o tome, pa mi je rekao isto što i Sevban.'"** (Muslim)

65. Ubade ibn Samit[40], r.a., kaže: "Čuo sam Vjerovjesnika, a.s., da je rekao: **'Allah, dž.š., upisat će dobro djelo, oprostiti grijeh i podići stepen muslimanu koji Mu učini jednu sedždu. Činite mnogo sedždi!'"** (Ibn Madže)

66. Rebia ibn Ka'b el-Eslemi[41], r.a., kaže: **"Noćio sam, jedne noći, kod Vjerovjesnika, a.s., pa sam mu donosio vodu za abdest i ono što mu je bilo potrebno, te mi on reče: 'Traži od mene šta hoćeš.' Rekoh: 'Želim da budem s tobom u Džennetu.' On reče: 'A osim toga?' Rekoh: 'Samo to.' On reče: 'Pomozi mi u tome čestim padanjem na sedždu Allahu, dž.š.[42]'"** (Muslim)

---

[39] Ma'dan ibn Ebu Talha el-Ja'meri el-Kinani. Ma'dan spada u starije tabiine. Živio je u Šamu.

[40] Ebu Velid Ubade ibn Samit ibn Kajs el-Hazredži el-Ensari. Učestvovao je u svim bitkama s Vjerovjesnikom, a.s. Spada među ugledne ensarije. Nakon smrti Vjerovjesnika, a.s., živio je i djelovao kao učitelj u Šamu. Umro je 34. godine po Hidžri.

[41] Rebia ibn Ka'b ibn Malik el-Eslemi. Živio je u Medini. Umro je 63. godine po Hidžri.

[42] Društvo s Vjerovjesnikom, a.s., na Sudnjem danu postiže se mnoštvom ibadeta.

67. Ebu Fatime[43], r.a., kaže: "Rekao sam: **'Allahov Poslaniče, obavijesti me o djelu koje ću raditi i na kojem ću istrajati?' On odgovori: 'Čini mnogo sedždi Allahu, dž.š. Uistinu, ti nećeš učiniti ni jednu sedždu, a da ti Allah, dž.š., zbog toga ne podigne stepen i ne oprosti grijeh.'"** (Ibn Madže)

VRIJEDNOST NOĆNOG NAMAZA U RAMAZANU

68. Ebu Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Ko posti ramazan, vjerujući i nadajući se nagradi od Allaha, oprostit će mu se grijesi koje je počinio; ko provode noć Kadr u ibadetu, vjerujući i nadajući se nagradi od Allaha, oprostit će mu se grijesi koje je počinio."** (Muttefekun alejhi)

VRIJEDNOST KLANJANJA TERAVIH-NAMAZA U DŽEMATU

69. Ebu Zerr[44], r.a., kaže: "**Postili smo s Vjerovjesnikom, a.s., jednog ramazana. On s nama nije klanjao nikakav dobrovoljni namaza u džematu. Kada je nastupila dvadeset i treća noć, Allahov Poslanik, a.s., klanjao je s nama sve dok nije prošla trećina noći. Dvadeset i četvrte noći nije klanjao s nama. Kada je nastupila dvadeset i peta noć, klanjao je s nama dok nije prošla polovina noći. Rekao sam: 'Allahov Poslaniče, da hoćeš s nama klanjati ostatak ove noći.' On reče: 'Ko klanja za imamom dok imam ne završi namaz, upisat će mu se kao da je klanjao cijelu noć.' Allahov Poslanik, a.s., zatim nije klanjao s nama dvadeset i šeste noći. Kada je nastupila dvadeset i sedma noć, Vjerovjesnik, a.s., sakupio je svu svoju porodicu, svoje supruge i druge ljude, pa je klanjao s nama toliko**

---

[43] Ebu Fatime el-Lejsi. Živio i djelovao u Šamu.

[44] Ebu Zerr, r.a., ugledni je ashab. Primio je islam u Meki među prvim ashabima. Nakon smrti Vjerovjesnika, a.s., boravio je u Rebezi. Umro je 32. godine po Hidžri. Dženazu mu je klanjao Ibn Mesud.

da smo se pobojali da će nas proći *felah.*' Upitao sam: 'Šta je *felah?*' Ebu Zerr odgovori: '*Sehur.*' Nakon toga Vjerovjesnik, a.s., više nije klanjao s nama do kraja ramazana.'" (Ebu Davud, En-Nesai, Ibn Madže i Et-Tirmizi – hasan-sahih.)

VRIJEDNOST KLANJANJA NAFILA U KUĆI

70. Zejd ibn Sabit[45], r.a., kaže: **"Allahov Poslanik, a.s., odredio je posebno mjesto sa hasurom u džamiji, pa je izlazio i tu klanjao. Ljudi su ga u tome počeli slijediti i dolazili su klanjati s njim. Jedne su noći došli i okupili se, ali se Vjerovjesnik, a.s., nije pojavio. Nije im ni izašao. Povisili su svoje glasove i počeli bacati kamenčiće na njegova vrata. Allahov Poslanik, a.s., izašao je ljutit i rekao im: 'Toliko ste uporni u toj svojoj navici da sam pomislio da će vam se propisati[46], a da vam se propiše, vi to ne bi ste mogli izvršavati. Klanjajte (dobrovoljne) namaze u svojim kućama. Zaista, najbolji je namaz, nakon farzova, onaj koji čovjek obavi u svojoj kući.'"** (Muttefekun alejhi)

71. Džabir ibn Abdullah, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Kada neko od vas klanja namaz u džamiji, neka ostavi dio namaza i klanja ga u svojoj kući. Zaista će Allah od namaza obavljenog u njegovoj kući učiniti veliko dobro."** (Muslim)

VRIJEDNOST NOĆNOG NAMAZA

72. Ebu Hurejre, r.a., kazuje da je Vjerovjesnik, a.s., rekao: **"Šejtan svakom od vas, kada zaspi, sveže tri čvora na zatioku. Svojom rukom udari svaki čvor i kaže: 'Spavaj, pred tobom je duga noć.' Kada se čovjek probudi i spomene Božije ime, razveže se jedan**

---

[45] Zejd ibn Sabit glavni je pisar Objave. Ebu Bekr, r.a., odredio je Zejda ibn Sabita za presjednika komisije koja je imala zadatak da napiše prvi Mushaf. Za vrijeme halife Osmana Zejd ibn Sabit bio je na čelu komisije koja je napravila nekoliko kopija Mushafa koji su poslani u glavne gradove novih muslimanskih provincija.

[46] Tj., kao strga naredba – *farz.*

čvor. Ako se nakon toga abdesti, razveže se i drugi čvor. Kada klanja, razveže se i treći čvor, pa čovjek osvane raspoložen i dobre volje. Ako ne bude tako, osvane neraspoložen i lijen.'" (Muttefekun alejhi)

73. Ebu Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Smilovao se Allah, dž.š., čovjeku koji se probudi noću i klanja, a potom probudi svoju suprugu da i ona klanja. Ako ona pak odbije, poprska je vodom po licu. Smilovao se Allah, dž.š., ženi koja se probudi noću i klanja, a zatim probudi svog muža da i on klanja. Ako on odbije, poškropi ga vodom po licu"** (Ebu Davud i Ibn Madže)

74. Abdullah ibn Omer, r.a., kazuje: **"Bio je neki čovjek, za života Vjerovjesnikova, koji kad god bi nešto usnio, ispričao bi to Allahovom Poslaniku, a.s., pa sam i ja zaželio da sanjam lijep san i ispričam ga Božijem Poslaniku, a.s. Tada sam bio dječak. Jednog dana, u doba Vjerovjesnika, a.s., spavao sam u džamiji i usnio kao da me uzeše dva meleka i odnesoše do Džehennema. Džehennem je izgledao savijen poput bunara. Kad odjednom u njemu dva odjeljka, a u njima ljudi koje sam poznavao. Počeo sam učiti: 'Allahu moj, sačuvaj me od Vatre.' Tada smo se sreli sa drugim melekom koji mi reče: 'Ne plaši se!' Ovaj san sam ispričao Hafsi. Hafsa ga je ispričala Allahovom Poslaniku, a.s., koji je rekao: 'Abdullah je divan čovjek, samo još da klanja noću.' Nakon toga Abdullah je noću samo malo spavao."** (Muttefekun alejhi)

75. Abdullah ibn Selam[47], r.a., kaže: **"Kada je Vjerovjesnik, a.s., došao u Medinu, ljudi su pohrlili prema njemu. Neko je rekao da je došao Allahov Poslanik, a.s., pa sam i ja krenuo s ljudima da ga vidim. Kada sam vidio lice Božijeg Poslanika, a.s., znao sam da to nije lice lašca. Prvo što je tada rekao bile su riječi: 'O ljudi, širite selam, dijelite hranu i klanjajte noću dok ljudi spavaju, ući ćete u Džennet u miru.'"** (Ibn Madže i Et-Tirmizi – hasan-sahih)

---

[47] Ebu Jusuf Abdullah ibn Selam ibn Haris el-Israilij el-Hazredži. Boravio je u Medini, gdje je i umro 43. godine po Hidžri.

76. Ebu Hurejre, r.a., kazuje da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **“Najbolji post nakon ramazana, jeste u Allahovom mjesecu muharemu, a najbolji namaz nakon propisanih, noćni je namaz.”** (Muslim)

VRIJEDNOST NAMAZA IZMEĐU AKŠAMA I JACIJE

77. Ebu Hurejre, r.a., prenosi da je Vjerovjesnik, a.s., rekao: **“Ko nakon akšam-namaza klanja šest rekata (nafile), između kojih ne govori ništa ružno, računa mu se kao da je u ibadetu proveo dvanaest godina.”** (Ibn Madžc i Et-Tirmizi – garib)

78. Aiša, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **“Ko između akšama i jacije klanja dvadeset rekata, sagradit će mu Allah, dž.š., kuću u Džennetu.”** (Ibn Madže)

79. Enes ibn Malik, r.a., tumačeći ajet: ***“Njihovi bokovi lišavaju se postelje i oni se Gospodaru svome iz straha i želje klanjaju i od onoga čime smo ih Mi opskrbili udjeljuju”***[48], kaže: **‘To znači da su u namazu provodili vrijeme između akšama i jacije.’** Hasan el-Basri kaže: ‘To je noćni namaz.’” (Ebu Davud)

VRIJEDNOST DUGOG STAJANJA U NAMAZU

80. Džabir ibn Abdullah, r.a., kaže: **“Upitan je Vjerovjesnik, a.s., koji je namaz najbolji, pa je rekao: ‘Onaj u kojem se najduže stoji na kijamu.’”** (Muslim)

81. Abdullah ibn Hubšijj el-Hasamij[49], r.a., kazuje: **“Upitan je Allahov Poslanik, a.s., koje je djelo najbolje, pa je odgovorio: ‘Dugo stajanje u namazu.’”** (Ebu Davud) Neka ulema kaže: “Dugo stajanje

---

[48] Es-Sedžda, 16.
[49] Ebu Kutejle Abdullah ibn Hubšijj el-Hasamij. Živio je i djelovao u Mervu.

u namazu bolje je noću, a činjenje što više sedždi danju. Vjerovjesnik, a.s., dugo je stajao na noćnom namazu.

VRIJEDNOST KLANJANJA VITRA KRAJEM NOĆI

82. Džabir ibn Abdullah, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Ko se boji da neće ustati krajem noći neka klanja vitr-namaz početkom noći. Ko želi da ustane krajem noći neka klanja vitr-namaz krajem noći. Uistinu, namazu koji se klanja krajem noći prisustvuju meleki, i to je bolje."** (Muslim)

VRIJEDNOST ZIKRA[50] NAKON PROPISANIH NAMAZA

83. Ebu Hurejre, r.a., kazuje: **"Siromašni muhadžiri došli su Vjerovjesniku, a.s., i rekli: 'Allahov Poslaniče, bogataši i imućni ljudi pretekoše nas u dobrim djelima i dostigoše visoke stepene.' Vjerovjesnik, a.s., reče: 'A kako to?' Oni odgovoriše: 'Klanjaju kao što i mi klanjamo, poste kao što i mi postimo, ali oni dijele sadaku, a mi to nismo u mogućnosti, i oslobađaju robove, a mi ne.' Allahov Poslanik, a.s., reče: 'Hoćete li da vas uputim na djelo kojim ćete dostići one koji su vas pretekli, i neće vas preteći oni koji dolaze poslije vas. Niko neće učiniti ništa bolje od vas, osim onoga koji učini isto što i vi?' Rekoše: 'Hoćemo, Allahov Poslaniče.' On reče: 'Izgovorite *tesbih, tahmid i tekbir*, po trideset i tri puta na kraju svakog namaza.'** Ebu Salih[51] kaže: **'Nakon nekog vremena muhadžiri su se vratili Allahovom Poslaniku, a.s., i rekli: 'Naša braća bogataši čuli su šta mi radimo, pa i oni isto čine.' Allahov Poslanik, a.s., reče: 'To je Allahova blagodat, koju On daje onome kome hoće.'"** (Muttefekun alejhi)

---

[50] Zikr – spominjanje, sjećanje, slavljenje, veličanje i zahvaljivanje Allahu, dž.š., koje nije ograničeno vremenom ili prostorom.

[51] Ebu Salih je tabiin koji je hadise prenosio od Ebu Hurejre.

84. Zejd ibn Sabit, r.a., kaže: **“Naređeno nam je da nakon svakog namaza proučimo trideset i tri puta *subhanallahi*, trideset i tri puta *elhamdulillahi* i trideset i četiri puta *Allahu ekber*. Neki je čovjek sanjao san nakon kojeg je rekao: ‘Naređeno vam je da proučite trideset i tri puta *subhanallahi*, trideset i tri puta *elhamdulillahi* i trideset i četiri puta *Allahu ekber*. Ako budete učili *la ilahe illallah*, učite to dvadeset i pet puta. To sam spomenuo Allahovom Poslaniku, a.s., pa je rekao: ‘Već ste to vidjeli u snu, pa učinite tako,’ ili je rekao slično tome.”** (Ahmed i En-Nesai u djelu *Amelu jevmin ve lejletin*)

85. Ebu Hurejre, r.a., prenosi da je Vjerovjesnik, a.s., rekao: **“Ko nakon svakog namaza prouči trideset i tri puta *subhanallah*, trideset i tri puta *elhamdulillah* i trideset i tri puta *Allahu ekber*, to je devedeset i devet, a da riječima *la ilahe illallahu vahdehu la šerike lehu, lehul mulku ve lehul hamdu ve hu ve ala kulli šejin kadir* upotpuni stotinu, oprostit će mu se grijesi, pa makar ih bilo koliko morske pjene.”** (Muslim)

86. Abdullah ibn Amr, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **“Dvije će osobine muslimana koji bude pazio na njih, uvesti u Džennet. One su lahke, ali i pored toga mali ih broj ljudi čini. (Prva je) nakon svakog namaza proučiti *subhanallahi* deset puta, *elhamdulillahi* deset puta i *Allahu ekber* deset puta.** Vidio sam Vjerovjesnika, a.s., kako ih prstima broji. **To je sto pedeset na jeziku, a hiljadu i petsto na vagi. (Druga je) pred spavanje proučiti *subhanallahi* trideset i tri puta puta, *elhamdulillahi* trideset i tri puta puta i *Allahu ekber* trideset i četiri puta. To je stotinu jezikom, a hiljadu na vagi. A ko od vas u toku jednog dana učini dvije hiljade i petsto grijeha[52]?!’ Rekli su: ‘Kako se desi da neko ne upotpuni ta svojstva?’ Vjerovjesnik, a.s., reče: ‘Nekom od vas, dok je na mjestu gdje je klanjao, priđe šejtan, pa mu kaže: ‘Sjeti se ovog i sjeti se onog’, sve dok ga ne odgovori od tog zikra. I dođe**

---

[52] Ovdje se Vjerovjesnik, a.s., pita i konstatuje da je vrlo teško učiniti 2500 grijeha u jednom danu, a da je vrlo lahko učiniti 2500 sevapa učeći ono što je spomenuto u hadisu.

mu šejtan u postelju, pa ga uspavljuje sve dok ne zaspi.'" (Et-Tirmizi)

87. Ebu Zerr, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Ko nakon svakog sabah-namaza, prije nego što ustane s mjesta na kojem je klanjao i prije nego što progovori (s ljudima), prouči: '*La ilahe illallahu vahdehu la šerike lehu, lehul mulku ve lehul hamdu juhji ve jumitu ve hu ala kulli šejin kadir*', upisat će mu se deset dobrih djela, oprostit će mu se deset grijeha, i podići će mu se stepen za deset deredža. To će mu biti zaštita od svakog zla toga dana, i bit će sačuvan od šejtana. Djela mu toga dana ne može uništiti ništa osim širka – mnogoboštva. "** (En-Nesai i Et-Tirmizi – hasen-garib-sahih)

VRIJEDNOST ZIKRA NAKON BUĐENJA

88. Ubade ibn Samit, r.a., prenosi da je Vjerovjesnik, a.s., rekao: **"Ko se probudi noću pa kaže: '*La ilahe illallahu vahdehu la šerike lehu, lehul mulku ve lehul hamdu ve hu ala kulli šejin kadir, elhamdulillahi ve subhanallahi vallahu ekber, ve la havle ve la kuvvete illa billahi*', zatim kaže: 'Allahu moj, oprosti mi', ili čini neku drugu dovu, bit će mu uslišano, a ako se abdesti i klanja, namaz će mu biti primljen."** (El-Buhari)

VRIJEDNOST ZIKRA U RAZNIM PRILIKAMA

89. Ebu Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Ko u jednom danu kaže: '*La ilahe illallahu vahdehu la šerike lehu, lehul mulku ve lehul hamdu ve huve ala kulli šejin kadir*', stotinu puta, računa mu se kao da je oslobodio deset robova, upiše mu se stotinu dobrih djela, oprosti mu se stotinu grijeha, i to mu je zaštita od šejtana dok ne omrkne. Na Sudnji dan neće doći niko s boljim dobrim djelom, osim onog koji to izgovori više puta. Ko kaže: '*Subhanallahi ve bihamdihi*', stotinu puta dnevno, oprostit će mu**

se grijesi, pa makar ih bilo koliko pjene na moru.” (Muttefekun alejhi)

90. Ebu Ejjub el-Ensari[53], r.a., prenosi da je Vjerovjesnik, a.s., rekao: **“Ko kaže: ‘*La ilahe illallahu vahdehu la šerike lehu, lehul mulku ve lehul hamdu ve huve ala kulli šejin kadir*’, deset puta, računa mu se kao da je oslobodio četiri roba od Ismailovog, a.s., potomstva.”** (Muttefekun alejhi)

91. Ebu Hurejre, r.a., prenosi da je Pejgamber, a.s., rekao: **“Dvije riječi lahke na jeziku, teške na vagi (mizanu) i drage Milostivom su: *subhanallahi ve bihamdihi subhanallahil azim*.”** (Muttefekun alejhi)

92. Ebu Hurejre, r.a., kazuje da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **“Ko, kad osvane i omrkne, prouči: ‘*Subhanallahi ve bihamdihi*’, stotinu puta, doći će na Sudnji dan s najboljim djelom, s kojim neko može doći, osim onoga koji to prouči isto ili više puta.”** (Muslim)

93. Ebu Hurejre, r.a., prenosi da je Vjerovjesnik, a.s., rekao: **“Da kažem: ‘*Subhanallahi, velhamdulillahi ve la ilahe illallahu vallahu ekber*’, draže mi je od svega što sunce obasjava.”** (Muslim)

94. Sa’d ibn Ebu Vekkas, r.a., kaže: **“Bili smo kod Vjerovjesnika, a.s., pa je rekao: ‘Zar ne može neko od vas da za jedan dan učini hiljadu dobrih djela?’ Neko od prisutnih upita: ‘Kako da učinimo hiljadu dobrih djela?’ Allahov Poslanik, a.s., reče: ‘Ko slavi Allaha učeći *subhanallahi*, stotinu puta, upisat će mu se hiljadu dobrih djela i oprostiti hiljadu grijeha.’”** (Muslim)

---

[53] Ebu Ejjub Halid ibn Zejd ibn Kulejb el-Ensari. Vjerovjesnik, a.s., odsjeo je kod njega kada je stigao u Medinu. Spada među ugledne ashabe. Bio je učesnik Bitke na Bedru. Umro je u Bizantiji 50. godine po Hidžri.

NAJDRAŽI GOVOR ALLAHU, DŽ.Š.

95. Semure ibn Džundub[54], r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Najdraži govor Allahu, dž.š., jeste izgovaranje: '*Subhanallahi vel hamdulillahi ve la ilahe illallahu vallahu ekber*', ne smeta ti s kojom god riječi počneš."** (Muslim)

96. Ebu Zerr, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Zaista, Allahu, dž.š., najdraži je govor *subhanallahi ve bihamdihi.*"** U drugoj predaji stoji: **"Upitan je Vjerovjesnik, a.s., koji govor je najbolji, pa je rekao: 'Izabrao je Allah, dž.š., Svojim melekima i robovima riječi *subhanallahi ve bihamdihi.*'"** (Muslim)

97. Džabir ibn Abdullah, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Najbolji je zikr *la ilahe illallah*, a najbolja je dova *elhamdulillahi.*"** (Et-Tirmizi – hasen garib)

VRIJEDNOST ZIKRA

98. Ebu Zerr, r.a., kaže: **"Ashabi Allahovog Poslanika, a.s., su rekli: 'Allahov Poslaniče, pretekoše nas bogataši u nagradi. Klanjaju kao što i mi klanjamo, poste kao što i mi postimo i udjeljuju sadaku iz viška imetka.' Allahov Poslanik, a.s., reče: 'Zar nije Allah, dž.š., i vama podario mogućnost da dijelite sadaku: svaki *tesbih* je sadaka; svaki *tekbir* je sadaka; svaki je *tahmid* sadaka; svaki je *tehlil* sadaka; naređivanje dobra je sadaka; odvraćanje od zla je sadaka; intimni odnos čovjeka s njegovom suprugom je sadaka.' Rekoše: 'Allahov Poslaniče, kada neko od nas zadovoljava svoje strasti sa svojom suprugom, zar za to ima nagradu?' On reče: 'Šta mislite o onome ko zadovoljava svoju strast na nedozvoljen način, da li će biti grješan? Zbog toga on za zadovoljenje strasti na dozvoljen način dobija nagradu.'"** (Muslim)

---

[54] Ebu Seid Semure ibn Džundub el-Fezari. Prenio je veliki broj hadisa. Umro je 59. godine po Hidžri.

99. Aiša, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Svaki čovjek sastavljen je od tristo šezdeset dijelova. Ko veliča Uzvišenog Allaha, izgovara *la ilahe illallah*, slavi Allaha, dž.š., moli oprosta od Njega, skloni s puta kamen koji smeta prolaznicima, ili trn, ili kost, naređuje dobro i zabranjuje zlo ukupno tristo šezdeset puta dnevno, sačuvao se džehennemske vatre toga dana."** (Muslim)

100. Ummu Hani , r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"*La ilahe illallahu* ne može sustići nikakvo djelo, niti poslije učenja *La ilahe illallahu* ostaju grijesi."** (Ibn Madže)

101. Enes ibn Malik, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Uistinu, Allah, dž.š., je zadovoljan robom koji nakon jela ili pića zahvali Allahu, dž.š."** (Muslim)

102. Enes ibn Malik, r.a., prenosi da je Vjerovjesnik, a.s., rekao: **"Kome Allah, dž.š., daruje neku blagodat, pa on kaže *elhamdulillahi*, to mu je bolje od blagodati koju je dobio."** (Ibn Madže)

103. Ebu Hurejre, r.a., prenosi da je, jednom prilikom, dok je zasađivao sadnicu, Vjerovjesnik, a.s., prošao pored njega, pa ga je upitao: **"O Ebu Hurejre, šta to sadiš?' Rekoh: 'Sadnicu.' On reče: 'Hoćeš li da ti kažem koje su sadnice bolje od tih? To su: '*Subhanallahi velhamdulillahi ve la ilahe illallahu vallahu ekber*', kad god to proučiš za tebe će biti posađeno drvo u Džennetu.'"** (Ibn Madže)

104. Ebu Derda, r.a., prenosi da mu je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Uči: '*Subhanallahi velhamdulillahi ve la ilahe illallahu vallahu ekber*', s time otpadaju grijesi kao što lišće otpada s drveća."** (Ibn Madže)

105. Nu'man ibn Bešir[55], r.a., prenosi da je Vjerovjesnik, a.s., rekao: **"Do Allahove slave i moći stižu *tesbih*, *tehlil* i *tahmid*. Oni kruže oko Arša. Imaju zvuk sličan zvuku zujanja pčela kojim podsjećaju Gospodara na onoga ko ih je izgovorio. Zar neko od vas ne bi volio**

---

[55] Ebu Abdullah Nu'man ibn Bešir ibn Sa'd el-Ensari el-Hazredži. Živio je i djelovao u Kufi. Umro je u Šamu 65. godine po Hidžri.

da ima nekog ili da ima neprestano nekog ko će Allaha, dž.š., podsjećati na njega.” (Ibn Madže)

106. Abdullah ibn Busr[56], r.a., prenosi da je neki čovjek rekao: **“Allahov Poslaniče, islamski propisi čine mi se mnogobrojni, pa poući me nečemu što ću ustrajno činiti!’ Rekao je: ‘Jezikom neprestano spominji Allaha, dž.š.’”** (Ibn Madže i Et-Tirmizi – hasan-garib)

107. Ebu Hurejre i Ebu Seid el-Hudri, r.a., kažu da su bili prisutni kada je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **“Kada ljudi spominju Allaha, dž.š., okruže ih meleki, prekrije ih milost, spusti se na njih smirenost, i Allah, dž.š., ih spomene onima koji su kod Njega.”** (Muslim)

VRIJEDNOST ZIKRA BIRANIM RIJEČIMA KOJIMA SE UVEĆAVA NAGRADA

108. Džuvejrija[57], r.a., prenosi da je **Vjerovjesnik, a.s., jedno jutro izašao od nje rano, odmah nakon što je klanjao sabah, a ona je ostala sjedeći na mjestu gdje je klanjala. Allahov Poslanik, a.s., vratio se kada je nastupilo vrijeme duha-namaza, a ona je i dalje sjedila na svome mjestu, pa joj je rekao: ‘Još uvijek si na onom mjestu na kojem si bila kada sam izašao od tebe?’ ‘Da’, rekla sam. On tada reče: ‘Nakon što sam otišao od tebe, rekao sam četiri riječi, tri puta, koje kada bi se vagale s onim što si ti proučila od jutros, bile bi teže od toga. Te riječi su: ‘*Subhanallahi ve bihamdihi adede halkihi, ve ridae nefsihi, ve zinete aršihi ve midade kelimatihi*’, (‘Slavljen je Allah i Njemu pripada hvala, koliko ima Njegovih stvorenja, koliko je On zadovoljan, koliko je težak Njegov arš i koliko ima tinte kojom su ispisane Njegovi riječi’).’”** (Muslim)

---

[56] Ebu Safvan Abdullah ibn Busr ibn Ebu Busr el-Muzeni el-Kajsi. Umro je u Šamu 88. godine po Hidžri.

[57] Majka vjernika, Džuvejrija bint Haris ibn Ebu Dirar. U trenutku udaje za Vjerovjesnika, a.s., imala je 20 god. Umrla je 55. godine po Hidžri u šezdeset petoj godini života. Dženazu joj je klanjao Mervan ibn Hakem.

109. Sa'd ibn Ebu Vekkas, r.a., kazuje da je, **jedne prilike, zajedno sa Vjerovjesnikom, a.s., prošao pored neke žene koja je slavila Allaha, a u rukama je imala tespih od hurminih košpica ili kamenčića. Allahov Poslanik, a.s., reče joj: 'Hoćeš li da ti kažem šta je lakše, a bolje od toga?' Rekao je: '*Subhanallahi adede ma haleka fis semai, ve subhanallahi adede ma haleka fil erdi, ve subhanallahi adede ma bejne zalike, ve subhanallahi adede ma huve halikun*', isto tako *i 'Allahu ekber', 'elhamdulillahi', i ' ve la havle ve la kuvvete illa billahi.*'"** (Ebu Davud i Et-Tirmizi – hasen-garib)

110. Safija, r.a.,[58] kaže: **"Vjerovjesnik, a.s., ušao je kod mene dok mi je u rukama bio tespih od četiri hiljade košpica kojim sam činila zikr, pa je rekao: 'Vidim da tespihaš s tim. Hoćeš li da te poučim boljem načinu slavljenja Allaha od tog?' Rekla sam: 'Pouči me!' On reče: 'Reci: '*Subhanallahi adede halkihi.*'"'** (Et-Tirmizi – garib)

111. Ebu Umame el-Bahili, r.a., kazuje **da je Vjerovjesnik, a.s., prošao pored njega dok je micao usnama (spominjući Allaha), pa je rekao: 'Šta to govoriš, Ebu Umame?' 'Spominjem svoga Gospodara', rekoh. Rekao je: 'Hoćeš li da te poučim boljem i vrednijem zikru od zikra cijelog dana i noći, i cijele noći i dana? To je da kažeš: '*Subhanallahi adede ma haleka, ve subhanallahi mil'e ma haleka, ve subhanallahi adede ma fil erdi ves semai, ve subhanallahi mil'e ma fil erdi ves semai, ve subhanallahi adede ma ahsa kitabuhu, ve subhanallahi adede kulli šej'in, ve subhanallahi mil'e kulli šej'in.*' Isto to reci sa *elhamdulillahi, la ilahe illallahu* i *Allahu ekber.*'"** (Ahmed, En-Nesai u djelu *Amelu jevmin ve lejletin*)

112. Temim ed-Dari[59], r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Ko kaže: '*Ešhedu en la ilahe illallahu vahdehu la šerike lehu, ilahen vahiden ehaden sameden, lem jetthiz sahibeten ve la veleden, ve lem***

---

[58] Safija bint Hujejje jeste majka vjernika. Udala se za Poslanika, a.s., sedme godine po Hidžri. Safija je kćerka Hujejj ibn Ahbata, poglavice židovskog plemena Benu Nadir. Umrla je 52. godine po Hidžri. Ukopana je u Bekiji.

[59] Temim ibn Evs ibn Haridže ed-Dari. Prije prelaska na islam bio je kršćanin. Umro je u Šamu 40. godine po Hidžri.

***jekun lehu kufuven ehad'*, deset puta upiše mu se četrdeset hiljada dobrih djela."** (Et-Tirmizi – garib)

VRIJEDNOST UČENJA *LA ILAHE ILLALLAH* NA PIJACI

113. Omer ibn Hattab, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Ko uđe na pijacu, pa kaže: *'La ilahe illallahu vahdehu la šerike lehu, lehul mulku ve lehul hamdu juhji ve jumitu ve huve hajjun la jemutu, bijedihil hajru ve huve ala kulli šej'in kadir'*, upiše mu se milion dobrih djela, oprosti mu se milion prijestupa, i uzdigne se za milion deredža."** (Et-Tirmizi – garib)

VRIJEDNOST SPOMINJANJA ALLAHA, DŽ.Š., PRI ZAVRŠETKU SIJELA

114. Ebu Hurejre, r.a., kazuje da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Ko sjedi na nekom sijelu na kojem se mnogo galamilo i bespotrebno govorilo, pa prije nego što ustane s tog sijela prouči: *'Subhaneke llahumme ve bihamdike ešhedu en la ilahe illa ente estagfiruke ve etubu ilejke,'* oprostit će mu se grijesi koje je počinio na tom sijelu."** (Et-Tirmizi – hasen-sahih-garib)

VRIJEDNOST ISTIGFARA – TRAŽENJA OPROSTA OD ALLAHA, DŽ.Š.

115. Šedad ibn Evs[60], r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Najbolji je istigfar da kažeš: *'Allahumme ente rabbi, la ilahe illa ente, halekteni ve ene abduke, ve ene ala ahdike ve va'dike mesteta'tu, euzu bike min šerri ma sana'tu, ebuu leke bini'metike alejje, ve ebuu bizenbi, fagfir li, innehu la jagfiruz zunube illa ente'* ('Allahu moj, Ti si moj Gospodar, nema drugog boga osim**

[60] Ebu Ja'la Šedad ibn Evs ibn Sabit el-Ensari el-Medeni. Boravio je u Šamu. Umro je 58. godine po Hidžri.

Tebe, Ti si me stvorio i ja sam Tvoj rob. Tebi sam dao obavezu i obećanje i ispunjavam ga onoliko koliko mogu. Tebi se utječem od zla onoga što sam učinio. Priznajem Tvoje blagodati prema meni i priznajem svoj grijeh, pa oprosti mi, jer, zaista, niko drugi osim Tebe ne prašta grijehe'). Onaj ko prouči ovaj istigfar nakon što omrkne, ako bi umro te noći, ušao bi u Džennet. Isto tako, onaj ko ga prouči kad osvane i umre taj dan ući će u Džennet." (El-Buhari)

116. Abdullah ibn Omer, r.a., kazuje: **"Izbrojali smo da je Vjerovjesnik, a.s., na jednom sijelu stotinu puta rekao: *'Rabbi gfirli ve tub alejje inneke entet tevvabul gafur'*, prije nego što je napustio sijelo."** (Ebu Davud, En-Nesai, Ibn Madže i Et-Tirmizi – hasen-sahih-garib)

117. Abdullah ibn Busr, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Blago li se onome ko u svojim listovima (na Sudnjem danu) nađe mnogo istigfara (traženja oprosta)."** (Ibn Madže i En-Nesai u djelu *Amelu jevmin ve lejletin*)

118. Abdullah ibn Abbas, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Ko bude ustrajan u traženju oprosta od Allaha, Allah, dž.š., rasteretit će ga svake brige, naći će mu izlaz iz svake nevolje i opskrbit će ga odakle se i ne nada."** (Ebu Davud i Ibn Madže)

119. Ebu Bekr es-Sidik[61], r.a., prenosi da je Vjerovjesnik, a.s., rekao: **"Neće se ubrajati u one koji su istrajni u grijehu onaj koji traži oprosta, pa makar isti grijeh učinio sedamdeset puta u jednom danu."** (Ebu Davud i Et-Tirmizi – garib)

120. El-Egarr el-Muzeni[62], r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Moje srce prekrije nemar[63], pa ja zbog toga proučim *estagfirullah*, stotinu puta na dan."** (Muslim)

---

[61] Ebu Bekr es-Sidik najugledniji je ashab Allahovog Poslanika. Primio je islam među prvim ashabima. Nakon smrti Vjerovjesnika, a.s., jednoglasno je izabran za halifu. Umro je 634. godine. Ukopan je pored Allahovog Poslanika, a.s.

[62] El-Egarr ibn Jesar el-Muzeni.

[63] Vjerovjesnik, a.s., neprestano je činio zikr, pa kada bi ga nešto na trenutak omelo od toga, on bi po stotinu puta učio *estagfirullah* – Allahu moj oprosti mi.

121. Zejd[64], oslobođeni rob Allahovog Poslanika, a.s., kaže da je čuo Vjerovjesnika, a.s., da je rekao: **"Ko prouči: *'Estagfirullahe llezi la ilahe illa huvel hajjul kajjumu ve etubu ilejhi'* oprostit će mu se grijesi, pa čak i bježanje s bojnog polja."** (Ebu Davud i Et-Tirmizi – garib)

122. Ebu Bekr es-Sidik, r.a., kaže: "Čuo sam Allahovog Poslanika, a.s., da je rekao: **'Nema ni jednog roba koji učini neki grijeh, pa se lijepo i kako treba abdesti, zatim klanja dva rekata, pa zamoli Allaha da mu oprosti, a da mu On ne oprosti.' Potom je Allahov Poslanik, a.s., proučio ajet: *'Oni koji učine kakvo ružno djelo ili sami sebi nepravdu učine, Allaha se sjete, pa zatraže oprosta za svoje grijehe.'"*[65]** (Ebu Davud, En-Nesai, Ibn Madže i Et-Tirmizi – hasen)

123. Ebu Seid el-Hudri, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Ko prilikom lijeganja u postelju prouči: *'Estagfirullahe llezi la ilahe illa huvel hajjul kajjumu ve etubu ilejhi'*, tri puta, oprostit će mu se grijesi, makar ih bilo koliko pjene na moru, i koliko je lišća na drveću, i koliko je kamenčića u pješčanim dinama u Arabiji i koliko je dana na ovom svijetu."** (Et-Tirmizi – garib)

VRIJEDNOST IZGOVARANJA RIJEČI *LA HAVLE VE LA KUVVETE ILLA BILLAH*

124. Ebu Musa Abdullah ibn Kajs, r.a., kazuje: **"Bili smo na nekom putovanju s Vjerovjesnikom, a.s., pa mi je rekao: 'O Abdulah, hoćeš li da te poučim riznici od džennetskih riznica?' Rekao sam: 'Hoću, Allahov Poslaniče.' On reče: 'Reci: *'La havle ve la kuvvete illa billahi.'*"'** (Muttefekun alejhi)

[64] Ebu Usame Zejd ibn Harise ibn Šerahil el-Kelbi. Zejd je štićenik Allahovog Poslanika, a.s., koji ga je posinio prije nego što je objavljen ajet u kojem se to zabranjuje. Jedini je ashab koji je po imenu spomenut u Kur'anu. Živio je u Medini. Preselio je na ahiret kao šehid u Bici na Muti 8. godine po Hidžri

[65] Alu Imran, 135.

125. Kajs ibn Sa'd[66], r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Hoćeš li da te uputim na vrata od džennetskih vrata?' Rekao sam: 'Hoću.' On reče:** ***Reci:'La havle ve la kuvvete illa billahi.'"*** (Et-Tirmizi – hasan-sahih-garib)

126. Hazim ibn Harmele el-Eslemi , r.a., kaže: **"Prošao sam pored Vjerovjesnika, a.s., koji mi reče: 'O Hazime, mnogo uči:** ***'La havle ve la kuvvete illa billahi'*****, jer to je jedna od džennetskih riznica.'"** (Ibn Madže)

VRIJEDNOST DONOŠENJA SALAVATA NA VJEROVJESNIKA, A.S.

127. Ebu Hurejre, r.a., prenosi da je Muhammed, a.s., rekao: **"Ko prouči jedan salavat na mene, Allah, dž.š., proučit će na njega deset."** (Muslim)

128. Ebu Talha[67], r.a., kaže: **"Jednog dana Allahov Poslanik, a.s., došao je radostan. Rekli smo: 'Vidimo radost na tvom licu?' On reče: 'Zaista, došao mi je melek i rekao: 'O Muhammede, tvoj Gospodar kaže: 'Da li si zadovoljan da Ja donesem deset salavata na onoga ko na tebe donese jedan, i da donesem deset selama na onog ko na tebe donese jedan?''''"** (En-Nesai)

129. Enes ibn Malik, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Ko prouči jedan salavat na mene, Allah, dž.š., proučit će na njega deset, oprostit će mu deset grijeha i uzdići će ga za deset deredža."** (En-Nesai)

---

[66] Ebu Abdulmelik Kajs ibn Sa'd ibn Umade el-Hazredži el-Ensari. Živio je u Medini.

[67] Ebu Talha Zejd ibn Sehl ibn Esved el-Ensari en-Nedžari. Umro je u Šamu 51. godine po Hidžri.

POTICANJE SAMRTNIKA DA UČE *LA ILAHE ILLALLAH*

130. Ebu Seid el-Hudri i Ebu Hurejre, r.a., prenose da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Potičite one koje su na samrti da izgovaraju *la ilahe illallah*."** (Muslim)

131. Abdulah ibn Džafer, r.a., prenosi da je Pejgamber, a.s., rekao: **"Podstičite one koji su na samrti da izgovaraju: '*La ilahe illallahul halimul kerimu, subhanallahi rabbil aršil azim, elhamdulillahi rabbil alemin.*' Rekoše: 'Allahov Poslaniče, šta je sa živima?' On reče: 'Preče je preče.'"** (Ibn Madže)

132. Muaz ibn Džebel[68], r.a., prenosi da je Poslanik, a.s., rekao: **"Čije posljednje riječi budu *la ilahe illallahu*, ući će u Džennet."** (Davud)

VRIJEDNOST KUPANJA I OBLAČENJA ĆEFINA UMRLOM

133. Alija[69], r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Ko okupa umrlog, umota ga u ćefine, namiriše ga, nosi ga, klanja mu dženazu i ne priča nikome o onome što je vidio (dok ga je kupao), ostane čist od grijeha kao na dan kada ga je majka rodila."** (Ibn Madže)

VRIJEDNOST KLANJANJA I PRAĆENJA DŽENAZE

134. Ebu Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Ko prisustvuje dženazi, sve dok se ne klanja, ima nagradu jednog**

---

[68] Ebu Abdurrahman Muaz ibn Džebel el-Ensari el-Hazredži. Jedan je od ashaba koji su dali prisegu na Akabi. Bio je učesnik Bedra i drugih bitki. Poslanik, a.s., poslao ga je u Jemen kao kadiju i vjeroučitelja. Za vrijeme Omera, r.a., bio je namjesnik Sirije. Umro je, po nekima, 18., a po nekima 16. godine po Hidžri.

[69] Ebu Hasan Alija ibn Ebu Talib, amidžić je Vjerovjesnika, a.s. Među prvima je primio islam. Učestvovao je u svim bitkama s Vjerovjesnikom, a.s., osim u Bici na Tebuku, kada ga je Poslanik, a.s., ostavio da ga zamjenjuje u Medini. Posljednji je pravedni halifa. Ubijen je u Kufi 17. ramazana 40. godine po Hidžri.

***kirata*, a ko ostane dok se umrli ne ukopa, ima nagradu dva *kirata*.' Rečeno je: 'Šta su dva *kirata*?' Odgovorio je: 'Kao dvije ogromne planine.'"** (Muttefekun alejhi)

135. Sevban, oslobođeni rob Allahovog Poslanika, a.s., prenosi da je Vjerovjesnik, a.s., rekao: **"Ko klanja dženazu ima nagradu jednog *kirata*, a ko ostane dok se (umrli) ne ukopa ima nagradu dva *kirata*. *Kirat* je kao Uhud."** (Muslim)

VRIJEDNOST POHVALE UMRLOG I DOVE ZA NJEGA

136. Aiša, r.a., prenosi da je Vjerovjesnik, a.s., rekao: **"Nema ni jednog umrlog muslimana kojem dženazu klanja stotinu muslimana, koji se mole za njega, a da im se dova neće primiti."** (Muslim)

137. Abdullah ibn Abas, r.a., kaže da je čuo Vjerovjesnika, a.s., da je rekao: **"Nema muslimana koji umre, pa mu dženazu klanja četrdeset ljudi, koji Allahu ne pripisuju druga, a da Allah, dž.š., neće primiti njihovu dovu za njega."** (Muslim)

138. Ebu Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Kome dženazu klanja stotinu muslimana, oprostit će mu se grijesi."** (Ibn Madže)

139. Enes ibn Malik, r.a., kaže: **"Pronesen je pored Vjerovjesnika, a.s., umrli kojeg su ljudi hvalili, pa je Allahov Poslanik, a.s., rekao: 'Obavezan je, obavezan je, obavezan je.' Zatim je pronesen umrli kojeg su ashabi spominjali po zlu, pa je Poslanik, a.s., rekao: 'Obavezan je, obavezan je, obavezan je.' Omer, r.a., reče: 'Draži si mi od oca i majke! Pronesena je dženaza koju su ljudi hvalili, pa si rekao: 'Obavezan je, obavezan je, obavezan je.' Zatim je pronesena dženaza koja je osuđivana, pa si rekao: 'Obavezan je, obavezan je, obavezan je?" Muhammed, a.s., reče: 'Onaj što ste ga hvalili, njemu je obavezan Džennet, a onaj što ste ga kudili, njemu je obavezan Džehennem. Vi ste Allahovi svjedoci na Zemlji. Vi ste**

Allahovi svjedoci na Zemlji. Vi ste Allahovi svjedoci na Zemlji.'" (Muttefekun alejhi)

140. Malik ibn Hubejre eš-Šami[70], r.a., imao je običaj da kada se klanja dženaza kojoj prisustvuje malo ljudi, podijeli prisutne u tri safa. Zatim bi klanjao dženazu i rekao: **"Uistinu, Allahov Poslanik, a.s., kazao je: 'Kada umrlom muslimanu dženazu klanja tri safa ljudi, obavezan mu je Džennet.'"** (Ebu Davud i Et-Tirmizi – hasen)

O ONOME KOME UMRE DIJETE

141. Enes ibn Malik, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Kojem muslimanu umre troje malodobne djece, Allah, dž.š., će ga uvest u Džennet iz svoje milosti prema toj djeci."** (Mutteffekun alejhi)

142. Ebu Seid, r.a., kazuje da su neke žene rekle Allahovom Poslaniku, a.s.: **"Odredi jedan svoj dan za nas jer su muškarci stalno s tobom.' On im je odredio dan, susreo se s njima, održao im predavanje, naređivao im, pa im je između ostalog rekao: 'Kojoj ženi umre troje djece, ona će joj biti zaštita od Vatre', neka žena reče: 'A dvoje?' Vjerovjesnik, a.s., reče: 'I dvoje.'"** (Muttefekun alejhi)

143. Utbe ibn Abd es-Sulemi[71], r.a., kaže: "Čuo sam Poslanika, a.s., da je rekao: **'Kojem muslimanu umre troje malodobne djece, ona će ga sačekati ispred osam džennetskih vrata, da uđe na ona na koja hoće.'"** (Ibn Madže)

144. Abdullah ibn Mesud[72], r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Kome umre troje djece, koja nisu dosegla punoljetsvo, ona će mu**

---

[70] Ebu Seid Malik ibn Hubejre el-Kindi. Nakon smrti Vjerovjesnika, a.s., živio je i djelovao u Mervu.

[71] Ebu Velid Utbe ibn Abd es-Sulemi. Umro je 87. godine po Hidžri.

[72] Ebu Abdurrahman Abdullah ibn Mesu'd el-Huzeli. Istaknuti je ashab. Učestvovao je na Bedru. Poznati je učač Kur'ana. Umro je u Medini 32. godine po Hidžri kada je imao oko šezdeset godina.

biti štit od Vatre.' Ebu Zerr, r.a., reče: 'Meni je umrlo dvoje djece.' Vjerovjesnik, a.s., reče: 'I dvoje.' Ubej ibn Ka'b el-Munziri, Sejidul-fukara, reče: 'Meni je umrlo jedno dijete.' Muhammed, a.s., reče: 'I jedno.'" (Ibn Madže i Et-Tirmizi – garib)

O POBAČENOM DJETETU

145. Alija, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Pobačeno će se dijete žaliti svome Gospodaru ako uvede njegove roditelje u Vatru. Tada će se reći: 'O pobačeno dijete koje se žališ svome Gospodaru, uvedi svoje roditelje u Džennet.' Ono će ih zatim pupčanom vrpcom vući sve dok ih ne uvede u Džennet."** (Ibn Madže)

146. Muaz ibn Džebel, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Tako mi Onoga u Čijoj je ruci moja duša, uistinu, pobačeno dijete pupčanom vrpcom vuče svoju majku u Džennet, ako se ona za to (zbog toga što je pobacila) nada nagradi od Allaha."** (Ibn Madže)

VRIJEDNOST UČENJA *INNA LILLAHI VE INNA ILEJHI RADŽINUN* U NEVOLJI

147. Ummu Seleme[73], r.a., supruga Allahovog Poslanika, a.s., kaže: "Čula sam Vjerovjesnika, a.s., da kaže: **'Nema ni jednog čovjeka kojeg zadesi neka nesreća, pa kaže: '*Inna lillahi ve inna ilejhi radžiun. Allahumme edžrni fi musibeti, vahlif li hajren minha*' ('Mi smo Allahovi i Njemu se vraćamo. Allahu moj, nagradi me za moju nedaću i zamijeni mi je dobrom'), a da ga Allah, dž.š., neće nagraditi za njegovu nesreću i podariti mu dobro umjesto nje.'** Ummu Selema, r.a., kaže: 'Nakon što je umro Ebu Seleme (njen muž), rekla sam ono što mi je naredio Muhammed, a.s., pa mi je Allah, dž.š., podario boljeg od njega, Allahovog Poslanika, a.s.'" (Muslim)

---

[73] Ummu Seleme, majka vjernika, supruga Allahovog Poslanika, a.s. Umrla je u Medini 61. godine po Hidžri.

148. Ebu Umame, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Uzvišeni Allah kaže: 'O sine Ademov, ako se strpiš kod prvog udarca nesreće i nadaš nagradi od Mene, zadovljan sam, jedino, da ti Džennet bude nagrada.'"** (Ibn Madže)

149. Husejn ibn Ali[74], r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Koga pogodi kakva nesreća, pa se strpi, te se nakon nekog vremena sjeti te svoje nesreće i kaže: '*Inna lillahi ve inna ilejhi radžiun*' ('Mi smo Allahovi i Njemu se vraćamo'), Allah, dž.š., upisat će mu nagradu kao na dan kada ga je nesreća pogodila."** (Ibn Madže)

VRIJEDNOST TJEŠENJA UNESREĆENOG

150. Amr ibn Hazm[75], r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Ko tješi svoga brata, kojeg je pogodila kakva nesreća, Allah će ga na Sudnjem danu ogrnuti počasnim ogrtačem."** (Ibn Madže)

151. Abdullah ibn Mesud, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Ko tješi unesrećenog ima nagradu kao i on."** (Et-Tirmizi – garib)

VRIJEDNOST POSJEĆIVANJA BOLESNIH

152. Alija, r.a., kaže: "Čuo sam Vjerovjesnika, a.s., da je rekao: **'Ko krene da posjeti bolesnog brata muslimana, on je u džennetskom voćnjaku, dok ne sjedne. Kada sjedne, prekrije ga milost. Ako to bude ujutro, za njega oprost grijeha traži sedamdeset hiljada meleka, sve dok ne omrkne. A ako to pak bude uvečer, za njega oprost grijeha traži sedamdeset hiljada meleka, sve dok ne osvane.'"** (Prenose Ebu Davud, Ibn Madže i Et-Tirmizi, koji navodi

---

[74] Ebu Abdullah Husejn ibn Ali ibn Ebu Talib el-Hašimij. Husejn je unuk Allahovog Poslanika, a.s. Ubijen je na Kerbeli 10. muharema 61. godine po Hidžri.

[75] Ebu Dahak Amr ibn Hazm ibn Zejd el-Ensari el-Hazredži.

sličan hadis, bez prvog dijela, ali je dodao na kraju: "**... i imat će za nagradu svoj voćnjak u Džennetu.**")

153. Ebu Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Ko obiđe bolesnika pozove ga melek s neba: 'Učinio si divno djelo, a divan je i tvoj hod. Pripremio si sebi mjesto u Džennetu.'"** (Ibn Madže)

154. Sevban, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Kada vjernik obiđe (bolesnog) brata muslimana, on je u džennetskom voćnjaku."** (Muslim)

155. Džabir ibn Abdullah, r.a., prenosi da je Muhammed, a.s., rekao: **"Ko krene da posjeti bolesnika, kroči kroz Božiju milost dok ne sjedne, a kada sjedne (kod bolesnika), sav utone u nju."** (Ahmed)

VRIJEDNOST DOVE BOLESNIH

156. Omer ibn Hattab, r.a., prenosi da je Vjerovjesnik, a.s., rekao: **"Kada uđeš kod bolesnika, zamoli ga da prouči dovu za tebe, jer je njegova dova kao dova meleka."** (Ibn Madže)

KORISTI OD BOLESTI

157. Suhejb[76], r.a., prenosi da je Vjerovjesnik, a.s., rekao: **"Čudan je primjer vjernika. Šta god ga zadesi, njemu je uvijek dobro. Ako ga zadesi sreća, zahvali Allahu i to mu bude hajr (dobro). Ako ga pak zadesi nesreća, strpi se, te mu tako, opet, bude dobro. Ova je blagodat samo za vjernika."** (Muslim)

158. Sa'd ibn Ebu Vekkas, r.a., kaže: **"Upitao sam: 'Allahov Poslaniče, koji ljudi imaju najveća iskušenja?' Odgovorio je: 'Vjerovjesnici,**

---

[76] Ebu Jahja Suhejb ibn Sinan er-Rumi. Nakon smrti Vjerovjesnika, a.s., živio je u Medini. Umro je 38. godine po Hidžri.

zatim najbolji vjernici, pa dobri, zatim bolji od ostalih ljudi. Čovjek se iskušava shodno stepenu svoga imana. Ako bude čvrstog vjerovanja, povećavaju mu se iskušenja. Ako pak bude slabog imana, umanjuju mu se iskušenja. Sve dok rob hodi po Zemlji, bit će iskušavan, tako da ostane potpuno čist od grijeha.'" (Muttefekun alejhi)

159. Ebu Seid el-Hudri, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Vjernika ne pogodi ni bolest, ni nesreća, ni žalost, ni briga, ni bilo kakva nezgoda, pa čak ni običan ubod trna, a da mu Allah, dž.š., zbog toga ne oprosti dio njegovih grijeha."** (Muttefekun alejhi)

160. Ebu Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Vjernika ili vjernicu ne prestaju pogađati razna iskušenja u tijelu, imetku i djeci, sve dok ne susretnu Allaha potpuno čisti od grijeha."** (Et-Tirmizi – hasen-sahih)

161. Džabir ibn Abdullah, r.a., kaže: **"Ušao je Allahov Poslanik, a.s., kod Ummu Saib ili Ummu Musejjib, koja je ležala u postelji, pa je rekao: 'Ummu Saib ili Ummu Musejjib, šta ti je?' 'Imam groznicu, Allah je ne blagoslovio!', odgovori ona. Muhammed, a.s., reče: 'Nemoj kuditi groznicu! Uistinu, ona odnosi grijehe od sinova Ademovih, kao što kovački mijeh odnosi hrđu s gvožđa.'"** (Muslim)

162. Aiša, r.a., prenosi da je Vjerovjesnik, a.s., rekao: **"Nema ni jednog muslimana kojeg ubode trn ili nešto manje od toga (pa se strpi), a da mu Allah, dž.š., zbog toga ne podigne stepen i oprosti grijeh."** (Muslim)

163. Ebu Hurejre, r.a, prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., obišao bolesnika i rekao mu: **"Raduj se! Uzvišeni Allah, dž.š., kaže: 'Bolest je Moja vatra koju sam Svome robu, vjerniku, odredio na ovom svijetu da bi ga sačuvao Vatre na Sudnjem danu.'"** (Ibn Madže)

164. Ata ibn Rebah[77], r.a., kaže: **“Ibn Abas, r.a., mi je rekao: ‘Hoćeš li da ti pokažem ženu koja će ući u Džennet?’ Rekao sam: ‘Da, hoću.’ On reče: ‘Ova crna žena došla je Allahovom Poslaniku, a.s., i rekla: ‘Allahov Poslaniče, imam padavicu, i kada dobijem napad padavice, otkrijem se (stidne dijelove), pa moli Allaha za mene!’ Vjerovjesnik, a.s., reče: ‘Ako hoćeš, strpi se, pa ti pripada Džennet, a ako hoćeš, molit ću Allaha da te izliječi.’ Rekla je: ‘Strpit ću se.’ Zatim je rekla: ‘Ja se prilikom napada padavice otkrivam, pa zamoli Allaha da se to više ne dešava.’ On je proučio dovu za nju.’”** (Muttefekun alejhi)

NAGRADA ZA IZGUBLJENI VID ONOME KO SE STRPI I NADA NAGRADI

165. Enes ibn Malik, r.a., kaže: “Čuo sam Vjerovjesnika, a.s., da je rekao: **‘Kada Uzvišeni Allah iskuša nekog od Svojih robova s onim što mu je najdraže (očima), pa se rob strpi, u zamjenu za to podarit će mu Džennet.’”** (El-Buhari)

166. Zejd ibn Erkam, r.a., kaže: **“Jedne prilike imao sam upalu očiju. Posjetio me je Vjerovjesnik, a.s., koji je rekao: “O Zejde, šta misliš ako ti oči ostanu takve?’ Rekao sam: ‘Allahov Poslaniče, strpio bih se i nadao nagradi.’ On reče: ‘Tada ćeš susresti Allaha bez ijednog grijeha.’”** (Ahmed i Ebu Davud)

ŠTA SE UPISUJE BOLESNIKU

167. Ebu Musa, r.a., prenosi da je više puta čuo Allahovog Poslanika, a.s., da je rekao: **“Koga bolest ili putovanje spriječe od obavljanja nekog uobičajenog dobrog djela, bilježi mu se kao kad ga je obavljao dok je bio zdrav i kod kuće.”** (El-Buhari)

[77] Ebu Muhammed Ata ibn Rebah el-Kurejši. Spada u srednje tabiine. Umro je u Mervu 114. godine po Hidžri.

POGLAVLJE O POSTU

VRIJEDNOST POSTA

168. Ebu Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Svako djelo sina Ademovog višestruko se nagrađuje: za jedno dobro djelo od deset do sedam stotina puta. Uzvišeni Allah, dž.š., kaže: '... osim posta, post je Moj i Ja ću za njega posebno nagraditi. Postač ostavlja svoje strasti i hranu radi Mene.' Postač ima dvije radosti: radost pri iftaru i radost pri susretu sa svojim Gospodarem. Zadah iz usta postača ugodniji je Allahu od mirisa miska.'" U drugom predanju stoji: "Post je štit. Kada neko od vas posti, neka besramno ne govori i ne galami. Ako ga neko vrijeđa ili ga napadne, neka kaže: 'Ja postim.'"** (Muttefekun alejhi)

169. Sehl ibn Sa'd[78], r.a., prenosi da je Vjerovjesnik, a.s., rekao: **"Na Džennetu postoje vrata koja se zovu Rejan. Kada bude Sudnji dan, na ta vrata ući će samo postači i niko više osim njih neće ući. Reći će se: 'Gdje su postači, da uđu na ova vrata?' Oni će, zatim, ući na ta vrata, i kada uđe posljednji od njih, vrata će se zatvoriti, tako da više niko neće ući na njih.'"** (Muttefekun alejhi)

170. Ebu Umame, r.a., kaže: "Došao sam Poslaniku, a.s., i rekao mu: 'Naredi mi nešto što ću izvršavati?' **On reče: 'Posti, jer postu ništa nije ravno.'"** (En-Nesai)

171. Ebu Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Ko na Allahovom putu žrtvuje par od svoga dobra, pozvat će se sa svih džennetskih vrata: 'O Allahov robe, to je dobro.' Ako je bio od onih koji su redovno namaze obavljali, bit će pozvan s vrata namaza; ako bude od boraca na Allahovom putu, bit će pozvan s vrata džihada; ako bude postač, bit će pozvan s vrata Rejan; ako bude od onih koji su dijelili sadaku, bit će pozvan s vrata sadake.' Ebu Bekr reče: 'Allahov Poslaniče, draži si mi od oca i majke, sretan je onaj koji bude pozvan s tih vrata. Da li će iko biti pozvan**

---

[78] Ebu Abbas Sehl ibn Sa'd ibn Malik es-Saidi el-Ensari. Nakon smrti Vjerovjesnika, a.s., živio u Medini. Umro je 88. godine po Hidžri.

sa svih vrata?' Muhammed, a.s., reče: 'Da, nadam se da ćeš ti biti jedan od njih.'" (Muttefekun alejhi)

VRIJEDNOST RAMAZANA I POSTA U NJEMU

172. Ebu Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Kada nastupi ramazan, otvore se nebeska vrata, zatvore džehennemska i okuju se šejtani."** Ovo je tekst El-Buharija. Muslim kaže: "...**džennetska vrata**..." (Muttefekun alejhi)

173. Ebu Hurejre, r.a., prenosi da je Vjerovjesnik, a.s., rekao: **"Kada nastupi prva noć ramazana, okuju se šejtani i nepokorni džini, zatvore se džehennemska vrata, tako da ni jedna ne ostaju otvorena, i otvore se sva džennetska vrata, tako da ni jedna ne ostanu zatvorena. Melek koji poziva kaže: 'O tražitelju dobra, pristupi, o tražitelju zla, okani se.' Allah u ramazanu oslobađa od Vatre. Tako bude svake noći."** (Et-Tirmizi i ibn Madže)

174. Ebu Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Ko isposti ramazan vjerujući i nadajući se nagradi, oprostit će mu se grijesi koje je počinio."** (Muttefekun alejhi)

175. Ebu Hurejre, r.a., kazuje da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Došao vam je ramazan, blagoslovljeni mjesec. Allah, dž.š., propisao vam je da ga provedete u postu. U njemu se otvaraju nebeska, a zatvaraju džehennemska vrata. Zli se šejtani u njemu okivaju. U njemu je noć bolja od hiljadu mjeseci. Ko bude lišen njenog dobra lišen je svakog dobra."** (En-Nesai)

176. Enes ibn Malik, r.a., kaže: **"Došao je ramazan, pa je Muhammed, a.s., rekao: 'Nastupio je mjesec u kojem je noć bolja od hiljadu mjeseci. Ko bude lišen njenog dobra lišen je svakog dobra, a njenog dobra lišeni su izopačeni ljudi."** (Ibn Madže)

VRIJEDNOST ODGAĐANJA SEHURA I POŽURIVANJA S IFTAROM

177. Enes ibn Malik, r.a., prenosi da je Vjerovjesnik, a.s., rekao: **"Ustajte na sehur, zaista, u sehuru je bereket."** (Muttefekun alejhi)

178. Amr ibn As, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Razlika između našeg posta i posta ehlul-kitabija jeste praktikovanje sehura."** (Muslim)

179. Sehl ibn Sa'd, r.a., prenosi da je Muhammed, a.s., rekao: **"Ljudi će neprestano dobro postupati, sve dok budu požurivali s iftarom."** (Muslim)

180. Ebu Hurejre, r.a., kazuje da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Uzvišeni Allah kaže: 'Najdraži Mi je rob koji najviše žuri s iftarom.'"** (Et-Tirmizi – hasen-garib)

181. Jedan ashab kaže: "Ušao sam kod Vjerovjesnika, a.s., dok je on ručao u vrijeme sehura, pa mi je rekao: **'Uistinu, sehur je blagoslov koji vam je Allah podario, zato ga nemojte nikada ostavljati!'"** (En-Nesai)

182. Ebu Atije, r.a., kaže: **"Ušli smo Mesruk i ja kod hazreti Aiše, r.a., i upitali je: 'O majko vjernika, dva ashaba Allahovog Poslanika, a.s., različito postupaju. Jedan od njih žuri s iftarom i s namazom, dok drugi odgađa i iftar i namaz?' Ona reče: 'Ko požuruje s iftarom i namazom?' Rekli smo: 'Abdullah ibn Mesud.' Ona reče: 'Tako je činio Vjerovjesnik, a.s.'"** (Muslim)

183. Ebu Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Vjera će stalno biti postojana, sve dok ljudi požuruju s iftarom, jer židovi i kršćani odgađaju iftar."** (Ebu Davud)

POST DAVUDA, A.S., NAJBOLJI JE POST

184. Abdulah ibn Amr ibn el-As, r.a., kaže: **"Obavješten je Vjerovjesnik, a.s., da sam ja rekao: 'Tako mi Allaha, neprestano ću danju postiti, a noći provoditi u namazu dok sam živ.' Kad me je upitao o tome, rekao sam mu: 'Da, to sam rękao, draži si mi od oca i majke.' On reče: 'Ti to nećeš moći izdržati. Nego, nekad posti, a nekad ne. Noću spavaj i klanjaj. Posti svakog mjeseca po tri dana. Zaista, za dobro djelo nagrada je deseterostruka, tako da će ti se bilježiti kao da stalno postiš.' Rekao sam: 'Ja mogu bolje od toga.' On reče: 'Posti dan, a dan nemoj. To je Davudov, a.s., post i to je najbolji post.' Rekao sam: 'Ja mogu bolje od toga.' On reče: 'Nema boljeg posta od toga.'"**(Muttefekun alejhi)

185. Abdullah ibn Amr, r.a., prenosi da je Vjerovjesnik, a.s., rekao: **"Najdraži post Allahu, dž.š., jeste Davudov post. On je postio pola vremena (dan postio, a dan nije). Najdraži namaz Allahu, dž.š. jeste Davudov namaz. On bi spavao pola noći, klanjao bi trećinu noći i ponovo spavao šestinu noći."** (Muslim)

VRIJEDNOST POSTA JEVMU-AŠURE[79] I DANA AREFATA[80]

186. Ebu Katade[81], r.a., kaže: **"Upitan je Vjerovjesnik, a.s., o onome koji neprestano posti, pa je rekao: 'Taj niti je postio niti nije postio.'** Rekao je: **'Zatim je upitan o onome koji posti dva dana, a ne posti dan?, pa je odgovorio: 'Zar to neko može?"** Rekao je: **'Potom je Vjerovjesnik, a.s., upitan o onome ko posti dan, a ne posti dva dana?', pa je odgovorio: 'Volio bih da nam Allah podari snage da to možemo učiniti.'** Rekao je: **'Zatim je upitan o onome koji dan posti, a dan ne?', a on odgovori: 'To je post moga brata Davuda, a.s."** Rekao je: **'Upitan je, zatim, o postu ponedjeljkom?', pa je**

---

[79] Deseti dan muharema.

[80] Deveti dan zul-hidžeta.

[81] Ebu Katade Haris ibn Rebi el-Ensari. Učestvovao je na Uhudu i svim kasnijim bitkama. Umro je, po jednima, u Medini, a po drugima u Kufi 54. godine po Hidžri. Bio je na strani Alije u svim bitkama koje je vodio.

odgovorio: 'To je dan u kojem sam se rodio, u njemu sam poslan, ili u njemu sam primio prvu objavu." Zatim je Allahov Poslanik, a.s., rekao: 'Post tri dana svakog mjeseca, i ramazan do ramazana, jeste kao post cijele godine.' Rekao je: **'Zatim je Allahov Poslanik, a.s., upitan o postu na dan Arefata, pa je rekao: 'Post na dan Arefata briše grijehe za prošlu i narednu godinu."** Rekao je: **'Potom je upitan o postu na dan Ašure, a on reče: 'Post na dan Ašure briše grijehe za prošlu godinu.'"** (Muslim)

187. Upitan je Ibn Abas, r.a., o postu na dan Ašure, pa je rekao: **"Ne znam da je Vjerovjesnik, a.s., postio dan za koji je smatrao da je bolji od posta ovog dana (dan Ašure), niti neki drugi mjesec od ovog mjeseca (ramazana)."** (Muttefekun alejhi)

188. Katade ibn Numan[82], r.a., kaže: **"Čuo sam Allahovog Poslanika, a.s., da je rekao: 'Ko posti dan Arefata, oprostit će mu se grijesi učinjeni u toj i narednoj godini.'"** (Ibn Madže)

VRIJEDNOST POSTA U MJESECU MUHAREMU

189. Ebu Hurejre, r.a., prenosi da je Pejgamber, a.s., rekao: **"Najbolji post nakon ramazana jeste post u Allahovom mjesecu muharemu, a najbolji namaz nakon propisanih namaza jeste noćni namaz."** (Muslim)

190. Alija, r.a., prenosi da ga je neki čovjek upitao: **"U kojem bi mi mjesecu, osim ramazana, preporučio da postim?' Alija, r.a., mu reče: 'Samo sam jednog čovjeka čuo da to pita Allahovog Poslanika, a.s., dok sam sjedio kod njega. Čovjek je rekao: 'Allahov Poslaniče, u kojem mi mjesecu, nakon ramazana, preporučuješ da postim?' Odgovorio je: 'Ako nakon ramazana budeš želio da postiš, posti u muharemu. Uistinu, to je Allahov**

[82] Ebu Abdullah Katade ibn Nu'man ibn Zejd el-Evsi el-Ensari. Živio je i umro u Medini 23. godine po Hidžri.

mjesec. Mjesec u kojem je oprostio narodu i u kojem će oprostiti narodu."" (Et-Tirmizi – hasen-garib)

VRIJEDNOST POSTA ŠEST DANA MJESECA ŠEVALA

191. Ebu Ejub el-Ensari, r.a., prenosi da je Vjerovjesnik, a.s., rekao: **"Ko isposti ramazan, zatim posti šest dana ševala, kao da je postio cijelu godinu."** (Muslim) Sevban, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Ko posti šest dana, nakon ramazana, kao da je postio cijelu godinu. Ko učini dobro djelo bit će deseterostruko[83] nagrađen."** (Ibn Madže)

VRIJEDNOST POSTA NA ALLAHOVOM PUTU

192. Ebu Seid el-Hudri, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Ko posti jedan dan na Allahovom putu, Allah, dž.š., udaljit će ga sedamdeset godina od Vatre."** (Muttefkun alejhi)

193. Ukbe ibn Amir[84], r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Ko posti jedan dan na Allahovom putu, Allah, dž.š., udaljit će Džehenem od njega stotinu godina."**(En-Nesai)

VRIJEDNOST POSTA PONEDJELJKOM I ČETVRTKOM

194. Ebu Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Djela se (Allahu, dž.š.,) izlažu ponedjeljkom i četvrtkom, i ja volim da moja djela budu izložena dok postim."** (Et-Tirmizi – hasen-garib)

---

[83] Tj., mjesec ramazan puta deset je deset mjeseci i još šest dana ševala puta deset jeste šezdeset dana, odnosno dva mjeseca, što je ukupno dvanaest mjeseci.
[84] Ebu Hamad ili Ebu Amir Ukbe ibn Amir el-Džuheni. Muavija ga je postavio za namjesnika u Egiptu, gdje je i umro 58. godine po Hidžri.

195. Aiša, r.a., kaže: **“Vjerovjesnik, a.s., nastojao je postiti ponedjeljkom i četvrtkom.”** (Ibn Madže, En-Nesai i Et-Tirmizi – hasen-garib)

196. Hafsa bint Omer[85], r.a., kaže: **“Poslanik, a.s., postio bi tri dana mjesečno: ponedjeljak, četvrtak i ponedjeljak od druge sedmice.”** (Ebu Davud i En-Nesai)

197. Usame ibn Zejd[86], r.a., kaže: **“Rekao sam: ‘Allahov Poslaniče, ti postiš kao da nećeš mrsiti, i mrsiš kao da nećeš postiti, osim dva dana. Njih stalno postiš.’ Upitao je: ‘Koja dva dana?’ Rekao sam: ‘Ponedjeljak i četvrtak.’ On reče: ‘To su dva dana u kojima se izlažu djela Gospodaru svjetova, i ja volim da moja djela budu izložena dok postim.’”** (Ebu Davud i En-Nesai)

VRIJEDNOST POSTA TRI DANA SVAKOG MJESECA I PREPORUKA DA SE POSTE

198. Abdullah ibn Omer, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **“Post tri dana svakog mjeseca ravan je postu cijelog vremena.”** (Muttefekun alejhi) Ranije su spomenuti hadisi koje prenose Ebu Hurejre i Ebu Derda, r.a., u kojima se navodi da im je Vjerovjesnik, a.s., oporučio da poste tri dana svakog mjeseca. Ebu Zer, r.a., kaže: **“Oporučio mi je moj prijatelj troje koje, ako Bog da, neću nikada ostaviti. Oporučio mi je da klanjam duha-namaz, vitr-namaz prije spavanja i da svakog mjeseca postim tri dana.”**(En-Nesai)

---

[85]Ummul mu'minin Hafsa bint Omer ibn Hattab. Hafsa je supruga Vjerovjesnika, a.s. Nakon smrti Omera, r.a., kod Hafse je bio jedini primjerak Mushafa nastao za vrijeme halife Ebu Bekra. Umrla je u Medini 41. godine po Hidžri.

[86] Usame ibn Zejd ibn Harise ibn Šerahil el-Kelbi. Sin je Zejda, oslobođenog roba Allahovog Poslanika, a.s. Vjerovjesnik, a.s., postavio je Usamu na čelo vojske koja je krenula na Bizant. Pod njegovom komandom bili su brojni istaknuti ashabi. Umro je u Medini 54. godine po Hidžri.

199. Ebu Zerr, r.a., kaže: "Čuo sam Allahovog Poslanika, a.s., da kaže: '**Ko posti tri dana svakog mjeseca, upotpunio je post cijelog mjeseca, ili ima nagradu kao da je postio cijeli mjesec.**'"(En-Nesai i Ibn Madže)

200. Osman ibn Ebu el-As[87], r.a., kaže: "Čuo sam Vjerovjesnika, a.s., da je rekao: '**Lijepo je postiti tri dana svakog mjeseca.**" (En-Nesai)

201. Kurre ibn Ijas[88], r.a., prenosi da je Pejgamber, a.s., rekao: "**Post tri dana svakog mjeseca jeste kao post cijelog vremena.**" (Seid ibn Mensur)

VRIJEDNOST POSTA BIJELIH DANA U MJESECU

202. Džerir[89], r.a., prenosi da je Muhammed, a.s., rekao: "**Post tri dana svakog mjeseca ravan je postu cijele godine. Ta tri dana jesu bijeli dani: trinaesti, četrnaesti i petnaesti dan.**"[90] (En-Nesai)

203. Ebu Hurejre, r.a., kaže: "**Došao je neki beduin Vjerovjesniku, a.s., i donio mu ispečenog zeca. Zeca je stavio ispred Allahovog Poslanika, a.s., koji nije htio da ga jede, ali je ashabima rekao da oni jedu. Beduin također nije htio da jede, pa ga je Poslanik, a.s., upitao: 'Zašto ti ne jedeš.' On reče: 'Postim tri dana svakog mjeseca.' Vjerovjesnik, a.s., reče: 'Ako postiš tri dana svakog mjeseca, posti bijele dane.'**" (En-Nesai)

---

[87] Ebu Abdullah Osman ibn Ebu As ibn Bišr es-Sekafi. Primio je islam kada je imao 27 godina. Vjerovjesnik, a.s., postavio ga je za guvernera Taifa. Na tom mjestu ostao je cijelo vrijeme života Allahovog Poslanika, a.s., za vrijeme hilafeta Ebu Bekra i dvije godine halifata Omera. Omer ga je postavio za guvernera Omana i Bahrejna. Umro je u Basri 51. godine po Hidžri.

[88] Ebu Muavija Kurre ibn Ijas ibn Hilal el-Muzeni. Živio i djelovao u Basri. Umro 64. godine po Hidžri.

[89] Ebu Amr Džerir ibn Abdullah ibn Džabir. Živio u Kufi. Umro 51. godine po Hidžri.

[90] Hidžretskog mjeseca. Zovu se bijeli dani jer je tada pun mjesec.

204. Ebu Zerr, r.a., kaže: **"Preporučio nam je Vjerovjesnik, a.s., da postimo mjesečno tri bijela dana: trinaesti, četrnaesti i petnaesti dan."** (En-Nesai i Et-Tirmizi – hasen)

205. Katade[91], r.a., a u tekstu koji bilježi En-Nesai stoji da je to Kudame, r.a., kaže: **"Vjerovjesnik, a.s., preporučivao bi nam da postimo bijele dane: trinaesti, četrnaesti i petnaesti dan."** (Ebu Davud i En-Nesai)

VRIJEDNOST POSTA I IBADETA U PRVIH DESET DANA ZUL-HIDŽETA

206. Ibn Abas, r.a., prenosi da je Muhammed, a.s., rekao: **"Nema dana u kojima je učinjeno dobro djelo draže Allahu od onih u zul-hidžetu, tj., u prvih deset dana zul-hidžeta.' Ashabi rekoše: 'Zar i od borbe na Allahovom putu?' Vjerovjesnik, a.s., reče: 'I od borbe na Allahovom putu, osim čovjeka koji izađe da se bori zalažući svoj život i imetak, pa žrtvuje i jedno i drugo.'"** (El-Buhari)

207. Ebu Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Nema dana u kojima je Allahu draže da Mu se ibadet čini od prvih deset dana (zul-hidžeta). Dobrovoljni post jednog od ovih dana, ravan je dobrovoljnom postu cijele godine, a dobrovoljni namaz u svakoj njegovoj noći, ravan je dobrovoljnom namazu u noći Kadr."** (Ibn Madže i Et-Tirmizi – garib)

VRIJEDNOST POSTA U MJESECU ŠABANU

208. Usame ibn Zejd, r.a., kaže: **"Rekao sam: 'Allahov Poslaniče, nisam te vidio da i u jednom mjesecu postiš kao u šabanu?' On reče: 'To je mjesec koji ljudi zanemaruju između redžeba i ramazana. U njemu se podižu djela Gospodaru svjetova, i ja volim da se moja djela podižu dok postim.'"** (En-Nesai)

---

[91] Katade el-Kajsi el-Džeriri. Živio u Basri.

OSTAVLJANJE NEDOLIČNOG GOVORA DOK SE POSTI

209. Ebu Hurejre, r.a., prenosi da je Muhammed, a.s., rekao: **"Ko ne ostavi lažan govor i postupanje po njemu, Allahu nije potrebno da ostavlja ni hranu i piće."** (El-Buhari)

VRIJEDNOST DAVANJA IFTARA POSTAČU

210. Zejd ibn Halid el-Džuheni[92], r.a., prenosi da je Vjerovjesnik, a.s., rekao: **"Ko pripremi iftar postaču imat će nagradu kao i on, s tim da se postaču nagrada neće umanjiti."**(Ibn Madže, En-Nesai i Et-Tirmizi – sahih)

KAD SE JEDE KOD POSTAČA

211. Ummu Ummare bint Ka'b el-Ensarij[93], r.a., kazuje **da je Vjerovjesnik, a.s., ušao kod nje, pa mu je ona ponudila hranu. On reče: 'Jedi i ti.' Ona reče: 'Ja postim.' On tada reče: 'Zaista meleki donose salavate na postača kada se kod njega jede."** (Ibn Madže i Et-Tirmizi – hasen)

212. Burejde ibn Husajb[94] kaže: **"Allahov Poslanik, a.s., pozvao je jedne prilike Bilala, r.a., na ručak. Bilal je odgovorio da posti. Vjerovjesnik, a.s., tada reče: 'Zaista, meleki mole oprost za postača sve dok se jede kod njega.'"** (Ibn Madže)

VRIJEDNOST DOVE POSTAČA

213. Ebu Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Trojici se dova ne odbija: pravednom vladaru, postaču dok ne iftari i dova obespravljenog (mazluma). Allah, dž.š., uzdignut će je, na**

---

[92] Ebu Abdurahman Zejd ibn Halid el-Džuheni el-Medeni. Umro u Medini 68. godine po Hidžri.

[93] Ummu Ummare Nusejbe bint Ka'b ibn Amir el-Ensari. Živjela je u Medini, gdje je i preselila na ahiret.

[94] Ebu Sehl Burejde ibn Husajb ibn Abdullah ibn Haris el-Eslemi El-Medeni. Nakon smrti Vjerovjesnika, a.s., živio u Basri. Umro 63. godine po Hidžri.

Sudnjem danu, ispod oblaka i otvoriti joj vrata nebesa i reći: 'Tako Mi Moje veličine, pomoći ću te, pa makar nakon nekog vremena.'" (Ibn Madže i Et-Tirmizi)

214. Abdullah ibn Amr, r.a., kazuje da je Vjerovjesnik, a.s., rekao: **"Postaču se ne odbija dova u vrijeme dok iftari."** (Ibn Madže)

ČIME JE LIJEPO IFTARITI

215. Selman ibn Amir[95], r.a., prenosi da je Muhammed, a.s., rekao: **"Kada neko od vas iftari, neka se iftari hurmom. Ako ne nađe hurmu, onda vodom. Zaista, voda je čista."** (Ebu Davud, En-Nesai, Ibn Madže i Et-Tirmizi – sahih)

216. Enes ibn Malik, r.a., kaže: **"Vjerovjesnik, a.s., iftario bi se svježim hurmama prije nego što bi klanjao akšam, a ako nije bilo svježih, iftario bi se suhim hurmama. Ukoliko nije bilo ni suhih hurmi, popio bi nekoliko gutljaja vode."** (Ebu Davud i Et-Tirmizi – hasen-garib)

VRIJEDNOST NOĆI KADR I KADA JE TRAŽITI

217. Ebu Hurejre, r.a., prenosi da je Pejgamber, a.s., rekao: **"Ko provede u ibadetu Lejletul-kadr, vjerujući i nadajući se nagradi, oprostit će mu se svi grijesi koje je počinio."** (Muttefekun alejhi)

218. Ibn Omer, r.a., prenosi **da su neki ashabi vidjeli u snu da je Lejletul-kadr zadnjih sedam noći ramazana, pa je Vjerovjesnik, a.s., rekao: "Vidim da su vam se snovi poklopili. Lejletul-kadr je u zadnjih sedam noći, pa ko je bude tražio neka je traži u zadnjih sedam noći."** (El-Buhari)

219. Ebu Seid el-Hudri, r.a., kaže: **"Bili smo s Vjerovjesnikom, a.s., u itikafu drugih deset dana ramazana. On je izašao dvadeseti dan**

---

[95] Selman ibn Amir ibn Evs ed-Dabijj. Nakon smrti Allahovog Poslanika, a.s., živio je i djelovao u Basri.

ujutro, održao hutbu i rekao: 'Pokazana mi je noć Kadr, ali je Allah dao da je zaboravim, ili je rekao: '... ali sam je zaboravio. Tražite je u zadnjih deset neparnih noći.'" (El-Buhari)

220. Aiša, r.a., prenosi da je Muhammed, a.s., rekao: **"Tražite Lejletul-kadr u zadnjih deset neparnih noći."** (El-Buhari)

221. Ubade ibn Samit, r.a., kaže: **"Vjerovjesnik, a.s., izašao je da nas obavijesti o tome kada je Lejletul-kadr. U tom trenutku dvojica muslimana se posvađaše, pa Poslanik, a.s., reče: 'Izašao sam da vas obavijestim o tome kada je noć Kadr, ali su se posvađali taj i taj, pa sam je zaboravio, a to je, možda, za vas bolje. Tražite je dvadeset prve, dvadeset treće i dvadeset pete noći zadnje desetine.'"** (El-Buhari)

VRIJEDNOST POJAČANOG IBADETA U ZADNJOJ DESETINI RAMAZANA

222. Aiša, r.a., kaže: **"Kada bi nastupilo zadnjih deset dana (ramazana), Vjerovjesnik, a.s., povukao bi se od svojih supruga, oživljavao svaku noć (pojačanim ibadetom) i budio svoje ukućane (da i oni iskažu veću pobožnost)."** (El-Buhari)

223. Abdullah ibn Omer, r.a., kaže: **"Vjerovjesnik, a.s., zadnjih je deset dana mjeseca ramazana provodio u itikafu."** (Muttefekun alejhi)

224. Aiša, r.a., prenosi sličan hadis i dodaje: **"... dok nije preselio na ahiret. Nakon toga u itikafu su boravile njegove supruge."** (Muttefekun alejhi)

POGLAVLJE O ZEKATU

VRIJEDNOST DAVANJA ZEKATA

225. Ebu Ejub el-Ensari, r.a., prenosi da je neki čovjek rekao Vjerovjesniku, a.s.: **"Obavijesti me o poslu koji će me uvesti u Džennet, a udaljiti od Džehennema?' Svijet reče: 'Šta mu je? Šta mu je?' Muhammed, a.s., reče: 'Ima neku svoju potrebu. Da obožavaš Allaha i da Mu u tom ništa ne pridružuješ, da obavljaš namaz, dijeliš zekat i da obilaziš rodbinu.'"** (Muttefekun alejhi)

226. Ebu Hurejre, r.a., prenosi da je neki beduin došao Poslaniku, a.s., i rekao: **"Uputi me na posao da bih, ako ga budem radio, ušao u Džennet?' Božiji Poslanik, a.s., reče: 'Obožavaj samo Allaha i ne pridružuj Mu u tome druga, klanjaj propisane namaze, dijeli obavezni zekat i posti ramazan.' 'Tako mi Onoga u Čijoj je ruci moja duša, na ovo neću više ništa dodavati', reče beduin. Kada je otišao, Vjerovjesnik, a.s., reče: 'Ko želi da vidi džennetliju neka pogleda u ovoga.'"** (Muttefekun alejhi)

227. Abdullah ibn Omer, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Islam se sastoji od petero: svjedočenja da nema drugog Boga osim Allaha i da je Muhammed Njegov rob i poslanik, obavljanja namaza, dijeljenja zekata, hadža i posta ramazana."** (Muttefekun alejhi)

228. Ebu Hurejre, r.a., i Ebu Seid el-Hudri ,r.a., kažu: **"Jednoga dana Vjerovjesnik ,a.s., držao nam je govor, pa je rekao: 'Tako mi Onoga u Čijoj je ruci moja duša. Tako mi Onoga u Čijoj je ruci moja duša. Tako mi Onoga u Čijoj je ruci moja duša.' Zatim se Poslanik, a.s., rasplakao, pa su se svi prisutni rasplakali, a nismo znali zbog čega se zakleo. Potom je Vjerovjesnik, a.s., podigao glavu, a lice mu je blistalo od radosti. To nam je bilo draže od**

najbolje stoke. Zatim je rekao: 'Koji rob klanja pet propisnih namaza, posti ramazan, dijeli zekat i čuva se sedam velikih grijeha[96], otvorit će mu se sva vrata Dženneta i reći će mu se: 'Uđi u Džennet sa selamom (u miru).''" (En-Nesai)

VRIJEDNOST SADAKE IZ HALAL-IMETKA

229. Ebu Hurejre, r.a., prenosi da je Vjerovjesnik, a.s., rekao: **"Ko podijeli sadaku koliko je jedna hurma od svoje čiste (poštene) zarade, a Allah prima samo ono što je čisto, Allah, dž.š. primi je Svojom desnicom, a potom joj za njenog vlasnika podiže vrijednost kao što svaki od vas njeguje svoje ždrijebe dok ne postane kao brdo."** (Muttefekun alejhi)

230. Adij b. Hatim[97], r.a., kaže: **"Čuo sam Vjerovjesnika, a.s., da kaže: 'Zaštitite se od Vatre, pa makar s pola hurme. Ko ni to ne nađe neka se zaštiti lijepom riječju."** (Muttefekun alejhi)

231. Ebu Hurejre, r.a., kazuje da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"O ljudi, Allah, dž.š., je dobar i prima samo ono što je dobro. Allah, dž.š., je naredio vjernicima ono što je naredio poslanicima. Kaže Allah, dž.š.: *'O poslanici, jedite lijepe stvari i radite dobra djela, a Ja, zaista, znam ono što vi radite.'*[98] *'O vjernici, jedite od lijepih stvari od onoga čime vas opskrbljujemo.'*[99] Zatim je spomenuo nekog čovjeka koji je dugo na putovanju, raščupan i prašnjav, ispruženih ruku prema nebesima i uči dovu: 'Gospodaru moj, Gospodaru moj', a njegova hrana, piće i odjeća su od harama. Othranjen je haramom. Pa kako da mu zbog toga dova bude uslišana?!'"** (Muslim)

---

[96] Sedam velikih grijeha su: idolopoklonstvo, bespravno ubistvo, sihr, korištenje kamate, zloupotreba imetka koji pripada siročetu, bježanje s bojnog polja i potvaranje nevine i čiste muslimanke za blud.

[97] Adijj ibn Hatim ibn Abdullah et-Taii. Umro u Kufi 68. godine po Hidžri.

[98] El-Mu'minun, 51.

[99] El-Bekare, 172.

232. Ebu Hurejre, r.a., kaže: **"Došao je neki čovjek Vjerovjesniku, a.s., i rekao: 'Allahov Poslaniče, za koju ću sadaku imati najveću nagradu?' Odgovorio je: 'Da dijeliš sadaku dok si zdrav i pohlepan za imetkom, dok se bojiš siromaštva, a nadaš bogatstvu. Nemoj odgađati sadaku do vremena kada ti duša dođe do grla i kada ćeš reći: 'Tom i tom pripada toliko, a tom i tom toliko.' Pa to je već njegovo!'"** (Muslim)

233. Ebu Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Sedam kategorija ljudi Allah, dž.š., stavit će u Svoj hlad na dan kada ne bude drugog hlada osim Njegovog. To su: pravedan vladar; mladić koji je odrastao u ibadetu samo Allahu; čovjek čije je srce vezano za džamiju; dva čovjeka koji se vole u ime Allaha, sastaju se i rastaju radi te ljubavi; čovjek koga je pozvala ugledna i lijepa žena, a on joj odgovori: 'Bojim se Allaha'; čovjek koji je dijelio imetak krijući to toliko da mu ljevica nije znala šta dijeli desnica i čovjek koji se u samoći sjeti Allaha, dž.š., pa mu poteku suze."** (Mutefekun alejhi)

234. Enes ibn Malik, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Uistinu, sadaka gasi srdžbu Gospodara i otklanja lošu smrt."** (Et-Tirmizi - hasen-garib)

235. Enes ibn Malik, r.a., kaže: **"Neko je upitao Vjerovjesnika, a.s.: 'Koja je sadaka najbolja?' Odgovorio je: 'Sadaka koja se podijeli u ramazanu.'"** (Et-Tirmizi - garib)

236. Abdullah ibn Mesud, r.a., kaže: **"Čuo sam Allahovog Poslanika, a.s., da je rekao: 'Ne smije se zavidjeti osim u dva slučaja: čovjeku kome je Allah, dž.š., podario imetak i on ga troši na pravo mjesto u dobrotvorne svrhe i čovjeku kome je Allah, dž.š., podario mudrost, pa on po njoj sudi i druge poučava."** (El-Buhari)

VRIJEDNOST MILOSTINJE U VRIJEME BLAGOSTANJA I POTPOMAGANJE BLIŽNJE RODBINE

237. Hakim ibn Hizam, r.a., kaže: "Rekao je Vjerovjesnik, a.s.: **'Gornja je ruka bolja od donje. Počni dijeljenje od onoga koga izdržavaš! Najbolja je sadaka iz bogatstva. Ko želi skromnost i poštenje, Allah, dž.š., će mu to podariti. A ko želi bogatstvo, Allah, dž.š., će ga obogatiti."** (El-Buhari)

238. Ebu Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Najbolja sadaka je iz bogatstva. Počni dijeliti od onoga koga izdržavaš."** (El-Buhari)

239 Džabir, r.a., kaže: "Rekao je Vjerovjesnik, a.s.: **'Dijeljenje počni od sebe, pa ako nešto ostane, udijeli svojoj porodici, ako i preko toga ostane imovine, onda udijeli svojoj bližnjoj rodbini. Ako i poslije toga bude viška imovine, udijeli ga ovako i ovako: ispred sebe, te desno i lijevo od sebe.'"** (Muslim) Ebu Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Dijelite sadaku!' Neki čovjek reče: 'Ja imam jedan zlatnik.' Vjerovjesnik, a.s., reče: 'Utroši ga na sebe.' 'Imam još jedan', reče čovjek. 'Dadni ga svojoj supruzi', odgovori Allahov Poslanik, a.s. Čovjek reče: 'Imam još jedan.' 'Dadni ga svom djetetu', reče Muhammed, a.s. 'Imam još jedan', opet će onaj čovjek. 'Udijeli ga svome slugi', odgovori Vjerovjesnik, a.s. 'Imam još jedan', reče čovjek. 'Raspitaj se kome je potreban', reče Muhammed, a.s."** (Ebu Davud, En-Nesai)

VRIJEDNOST DIJELJENJA

240. Ebu Hurejre, r.a., prenosi da je Vjerovjesnik, a.s., rekao: **"Svakog dana kada ljudi osvanu, siđu dva meleka od kojih jedan govori: 'Allahu moj, podari onome koji dijeli.' Drugi kaže: 'Allahu moj, upropasti imovinu onome koji ne dijeli imetak.'"** (Muttefekun alejhi)

241. Ebu Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Uzvišeni Allah, dž.š., kaže: 'O sine Ademov, udjeljuj i Ja ću tebi udijeliti.'** Muhammed, a.s., kaže: **'Allahova je ruka puna. Ne može je umanjiti dijeljenje. Dijeli i danju i noću. Zar ne vidite koliko je Allah, dž.š., udijelio otkako je stvorio nebesa i Zemlju. Nije se umanjilo ono što je u Njegovoj desnici. Njegov je Arš iznad vode, a u Njegovoj je drugoj ruci moć kojom nekog uzdiže, a drugog ponižava."** (Muslim)

242. 242.Ebu Hurejre, r.a., prenosi da je Poslanik, a.s., rekao: **"Primjer škrtog čovjeka i onoga koji udjeljuje jeste kao primjer dva čovjeka na kojima su oklopi od željeza. Kada onaj koji udjeljuje odluči da udijeli milostinju, oklop se proširi toliko da nestanu svi tragovi koje on ostavlja. Međutim, kada čovjek koji je škrt htjedne dati sadaku, oklop se suzi toliko da mu ruke sakupi do pod vrat i čvrsto se stegne.' Rekao je: 'Čuo sam Allahovog Poslanika, a.s., kad kaže: "Pa će on nastojati da ga proširi, ali neće moći.'"** (Mutefekun alejhi)

243. Esma bint Ebu Bekr[100], r.a., kaže: **"Rekao mi je Allahov Poslanik, a.s.: 'Udjeljuj, dijeli i čini dobro. Nemoj nabrajati (svoja dobročinstva) da Allah, dž.š., tebi ne izbroji! Nemoj držati imovinu u posudi (da je ne dijeliš), pa da je Allah, dž.š., zadrži od tebe"!** (Mutefekun alejhi)

244. Ebu Musa, r.a., prenosi da je Vjerovjesnik, a.s., rekao: **"Svaki musliman dužan je da podijeli sadaku. Rekoše: 'Allahov Poslaniče, a šta je s onim ko nema imetka?' On reče: 'Radit će svojom rukom, pa će tako koristiti sam sebi, a i drugom sadaku podijeliti.' Rekoše: 'A ako ne nađe posao?' Vjerovjesnik, a.s., odgovori: 'Pomoći će obespravljenog, kojem je potrebna pomoć.' Ashabi upitaše: 'A ako ne nađe takvog?' Odgovorio je: 'Naređivat će ono**

[100] Ummu Abdullah ibn Zubejr Esama bint Ebu Bekr. Primila je islam vrlo rano. Starija je od svoje sestre Aiše deset godina. Živjela je stotinu godina. Umrla je 73. godine po Hidžri u Meki.

što je dobro, zabranjivati ono što je zlo i čuvat će se da nekome ne učini zlo, to će mu biti sadaka.'" (Muttefekun alejhi)

245. 245.Ebu Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Čovjek je dužan podijeliti sadaku svakog dana za svaki dio svoga tijela. Sadaka je pravedno presuditi između dvojice; pomoći čovjeku da se popne na konja ili da natovari teret na njega je sadaka.' Rekao je: 'Lijepa riječ je sadaka; svaki korak prema džamiji je sadaka i uklanjanje s puta onoga što smeta prolaznicima je sadaka.'"** (Muttefekun alejhi)

VRIJEDNOST DIJELJENJA SADAKE RODBINI

246. Zejneba, supruga Abdullaha[101], r.a., kaže: **"Bila sam u džamiji i vidjela sam Vjerovjesnika, a.s., kad je rekao: 'O žene, dijelite sadaku, pa makar od svog nakita.' Zejneba je ranije davala sadaku mužu Abdullahu i siročadi koja su živjela s njima. Tada je rekla Abdullahu: 'Upitaj Vjerovjesnka, a.s., hoću li biti nagrađena za sadaku koju dijelim tebi i siročadi koja žive s nama.' On reče: 'Otiđi ti i pitaj ga!' Otišla sam do Allahovog Poslanika, a.s., i pred njegovim vratima našla neku ženu ensarijku. Ona je došla radi iste stvari. Tada je pred nas izašao Bilal, pa smo mu rekle: 'Upitaj Poslanika, a.s., hoćemo li imati nagradu za sadaku koju udijelimo suprugu i siročadi koja živi s nama. Ali mu nemoj govoriti ko smo mi!' Bilal je ušao i upitao Vjerovjesnika, a.s. koji reče: 'Ko su one?' 'Zejneb', reče Bilal. 'Koja Zejneb?', upita Muhammed, a.s. Bilal reče: 'Zejneb, supruga Abdullaha.' Vjerovjesnik, a.s., tada je rekao: 'Da, njoj pripadaju dvije nagrade: nagrada za održavanje rodbinskih veza i nagrada za sadaku.'"** (Muttefekun alejhi)

247. Ummu Seleme, r.a., kaže: **"Rekla sam: 'Allahov Poslaniče, da li ja imam nagradu za sadaku koju udijelim djeci od Ebu Seleme, a to**

---

[101] Zejneba bint Muvavija es-Sekafi. Živjela u Medini.

su moja djeca?' On reče: 'Udjeljuj im, a za sve što im udijeliš imaš nagradu.'" (Muttefekun alejhi)

248. Sevban, r.a., prenosi da je Poslanik, a.s., rekao: **"Najbolji novac koji čovjek troši jeste novac koji potroši za svoju porodicu, zatim novac koji potroši za izdržavanje svoje životinje na Allahovom putu i novac koji potroši na svoje drugove na Allahovom putu."** (Muslim)

249. Ebu Hurejre, r.a., prenosi da je Vjerovjesnik, a.s., rekao: **"Novac koji potrošiš na Allahovom putu, novac koji potrošiš za oslobađanje roba, novac koji podijeliš siromasima i novac koji potrošiš na svoju porodicu - najveća nagrada je za novac koji potrošiš za svoju porodicu."** (Muslim)

250. Ebu Mesud el-Bedri, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Kada musliman potroši novac na svoju porodicu, nadajući se nagradi od Allaha, piše mu se kao da je udijelio sadaku."** (Muttefekun alejhi)

251. Suraka ibn Malik[102], r.a., prenosi da je Vjerovjesnik, a.s., rekao: **"Hoćeš li da ti kažem koje je djelo najbolje? Da udijeliš sadaku svojoj kćerki koja se nakon razvoda braka tebi vratila i koja nema nikog drugog osim tebe da se o njoj brine."** (Ibn Madže)

252. Mejmuna bint Haris[103], r.a., oslobodila je robinju u vrijeme dok je Poslanik, a.s., bio živ. To je spomenula Vjerovjesniku, a.s., koji joj je rekao: **"Veću bi nagradu imala da si robinju poklonila svojim dajdžama."** (Muttefekun alejhi)

---

[102] Ebu Sufijan Suraka ibn Malik. On je prilikom Hidžre proginio Vjerovjesnika, a.s., pa su stopala njegovog konja potonula u pijesak. Umro je 24. godine po Hidžri za vrijeme hilafeta Osmana, r.a.

[103] Supruga Vjerovjesnika, a.s., Majka vjernika, Mejmuna bint Haris el-Amirijje el-Hilalijje. Umrla 51. godine po Hidžri.

253. Tarik el-Muharibi[104], r.a., kaže: **"Došli smo jednog dana u Medinu i zatekli Vjerovjesnika, a.s., kako ljudima s minbera govori: 'Ruka koja dijeli je gornja. Počni dijeliti od onih koje uzdržavaš: svojoj majci, ocu, sestri i bratu. Zatim dijeli bližoj pa daljoj rodbini.'"** (En-Nesai)

254. Selman ibn Amir, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Sadaka koja se udijeli siromahu je sadaka. Međutim, ako se udijeli rodbini, nagrada je dvostruka: za sadaku i za čuvanje rodbinskih veza."** (Et-Tirmizi i En-Nesai)

255. Enes ibn Malik, r.a., kaže: **"Ebu Talha je bio najbogatiji ensarija. Od njegovog imetka najdraži mu je bio voćnjak po imenu Bejreha, koji se nalazio ispred džamije. Allahov Poslanik, a.s., ulazio bi u njega i pio njegovu ukusnu i pitku vodu.' Enes, r.a., kaže: 'Nakon što je objavljen ajet: *'Nećete postići dobročinstvo dok ne podijelite od onoga što volite'*[105], Ebu Talha je otišao kod Poslanika, a.s., i rekao: 'Uzvišeni Allah, dž.š., u Svojoj knjizi kaže: *'Nećete postići dobročinstvo dok ne podijelite od onoga što volite.'*, moj najdraži imetak je Bejreha i ja je dajem kao sadaku u ime Allaha, nadajući se za nju dobročinstvu i Allahovoj nagradi. Allahov Poslaniče, odredi je za šta hoćeš.' Muhammed, a.s., reče: 'Aferim, to je unosan imetak, to je unosan imetak, to je unosan imetak. Čuo sam šta si rekao za njega. Međutim, ja smatram da bi ga trebao podijeliti rodbini.' Nakon toga Ebu Talha podijelio je imetak svojoj rodbini i amidžićima."** (Muttefekun alejhi)

VRIJEDNOST ONOGA ŠTO PODIJELI SUPRUGA, RIZNIČAR ILI ROB

256. Aiša, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Kada žena udijeli hranu iz svoje kuće, ne pretjerujući u tome, imat će nagradu za ono što podijeli, njen muž će imati nagradu zbog toga**

---

[104] Tarik ibn Abdullah el-Muharibi. Boravio u Kufi.
[105] Alu Imran, 92.

što je on to stekao i rizničar će imati sličnu nagradu. Nijedna od njihovih nagrada neće umanjiti nagradu drugog.” (Muttefekun alejhi)

257. Ebu Musa el-Ešari, r.a., prenosi da je Vjerovjesnik, a.s., rekao: **“Povjerljiv rizničar, musliman, koji upotpunosti, s draga srca, izvršava’**, možda je rekao: ... **‘daje ono što mu je naređeno, i predaje ga onome kome mu je naređeno - on je jedan od onih koji dijele sadaku.’”** (Muttefekun alejhi)

258. Umejr, oslobođeni rob Ebu el-Lahma[106], kaže: **“Naredio mi je moj vlasnik da osušim meso. Tada je došao neki siromah, pa sam mu dao dio tog mesa. Za to je saznao moj vlasnik, pa me zbog toga udario. Otišao sam do Allahovog Poslanika, a.s., i obavijestio ga o tome. On je pozvao mog vlasnika i upitao ga: ‘Zašto si ga udario.’ On odgovori: ‘Dijeli moju hranu bez moje dozvole.’ Poslanik, a.s., reče: ‘Vas dvojica ćete podijeliti nagradu za to.’”** (Muttefekun alejhi)

SVAKO DOBRO DJELO JESTE SADAKA

259. Džabir ibn Abdullah, r.a., kaže: “Rekao je Muhammed, a.s.: **‘Svako dobro djelo je sadaka. Ono što čovjek potroši na sebe i svoju porodicu je sadaka, a i ono što potroši da sačuva svoju čast, upisuje mu se kao sadaka.’”** (Ed-Darekutni)

260. Huzejfe ibn el-Jeman, r.a., prenosi da je Vjerovjesnik, a.s., rekao: **“Svako dobro djelo jeste sadaka.”** (Muslim)

261. Ebu Zerr, r.a., prenosi da je Poslanik, a.s., rekao: **“Nemoj potcjenjivati ništa od dobrih djela, pa makar da sretneš svoga brata radosna lica.”** (Muslim)

---

[106] Umejr, oslobođeni rob Ebu el-Lahma el-Gafarija.

VRIJEDNOST SADAKE KOJA SE S MUKOM I IZ NEIMAŠTINE DIJELI

262. Abdullah ibn Habšij el-Hasamij[107], r.a., kaže: **"Neko je upitao Vjerovjesnika, a.s.: 'Koje djelo je najbolje?' Odgovorio je: 'Vjerovanje bez ikakve sumnje, borba na Allahovom putu bez uzimanja nedozvoljenog ratnog plijena i primljen hadž.' Zatim je upitan: 'Koji namaz je najbolji?' Odgovorio je: 'Namaz u kojem se najduže stoji na kijamu.' Potom je upitan: 'Koja sadaka je najbolja?' Odgovorio je: 'Ona koja se s mukom i iz neimaštine dijeli.' Zatim je upitan: 'Koja hidžra je najbolja?' Odgovorio je: 'Onoga koji napusti ono što mu je Allah, dž.š., zabranio.' Upitan je: 'Koji džihad je najbolji?' Odgovorio je: 'Džihad onoga koji se bori protiv idolopoklonika svojim imetkom i životom.' Upitan je: 'Koja pogibija je najčasnija?' Odgovorio je: 'Smrt onoga čija krv bude prolivena i njegov plemeniti konj ubijen.'"** (Ebu Davud i En-Nesai)

263. Ebu Hurejre, r.a., prenosi da je Vjerovjesnik, a.s., rekao: **"'Jedan dirhem pretekao je stotinu hiljada dirhema!' Rekoše: 'O Allahov Poslaniče, kako?' On reče: 'Neki čovjek je imao dva dirhema, pa je uzeo jedan i podijelio ga kao sadaku, a drugi čovjek je imao nebrojeno bogatstvo, pa je iz tog ogromnog bogatstva uzeo stotinu hiljada i podijelio ih kao sadaku.'"** (En-Nesai)

264. Ebu Mesud[108], r.a., kaže: **"Naređeno nam je da dijelimo sadaku. Mi smo tada radili kao nosači i od te zarade dijelili milostinju. Ebu Akil je kao sadaku udijelio pola *saa.*[109] Nakon toga došao je neki čovjek koji je udijelio više od njega. Dvoličnjaci su rekli: 'Allahu nije potrebna takva sadaka. Ovaj drugi je dao sadaku samo da ga ljudi vide.' Tada je objavljen ajet: *'Oni koji vjernike uznemiravaju***

---

[107] Ebu Kutejle Abdullah ibn Habšij el-Hasamij. Živo je i djelovao u Mervu.
[108] Ebu Mesud Ukbe ibn Amr ibn Sa'lebe el-Ensari el-Bedri. Živio je u Kufi do smrti 40. godine po Hidžri.
[109] *Sa'* – mjera u iznosu od četiri pregršti.

zato što sadaku daju, a rugaju se i onima koji s mukom daju.'"[110] (Muttefekun alejhi)

265. Ebu Hurejre, r.a., kaže: **"Došao je neki čovjek Vjerovjesniku, a.s., pa mu reče: 'Ja sam gladan.' Muhammed, a.s., je poslao nekog da upita jednu od njegovih žena ima li hrane. Ona reče: 'Tako mi Onoga Koji te je poslao s istinom, kod mene ima samo vode.' Vjerovjesnik, a.s., zatim je upitao drugu ženu, pa je i ona isto odgovorila. Sve žene Muhammeda, a.s., rekle su isto: 'Tako mi Onoga Koji te je poslao s istinom, kod mene ima samo vode.' Tada Allahov Poslanik, a.s., reče: 'Ko će večeras ugostiti ovog čovjeka, Allah mu se smilovao?' Jedan ensarija, po imenu Ebu Talha, reče: 'Ja ću, Allahov Poslaniče.' On je poveo siromaha svojoj kući i rekao svojoj ženi: 'Ima li šta za jesti?' Ona odgovori: 'Samo večera za djecu.' Ensarija reče: 'Zabavi ih nečim, a kada htjednu da jedu, uspavaj ih. Kada naš gost dođe, ugasi svijeću i pretvaraj se kao da i mi jedemo.' Pa su sjeli i gost je jeo. Kada je svanulo, ensarija je došao Vjerovjesniku, a.s., koji mu reče: 'Allah, dž.š., zadivio se vašim sinošnjim postupkom prema vašem gostu.' Tada je objavljen ajet:** ***"I više vole njima nego sebi, mada im je i samima potrebno.*'"**[111] (Muttefekun alejhi)

VRIJEDNOST DAVANJA STOKE NA KORIŠTENJE

266. Ebu Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Zašto čovjek ne bi dao nekoj porodici devu. Ona bi im ujutro i navečer davala po jednu posudu mlijeka. U tome je velika nagrada."** (Muslim)

267. Ebu Hurejre, r.a., kazuje da je Muhammed, a.s., rekao: **"Ko dadne devu muzaru na korištenje, piše mu se kao sadaka sve što se od nje pomuze i popije ujutro i navečer."** (Muslim)

---

[110] Et-Tevbe, 79.
[111] El-Hašr, 9.

268. Abdulah ibn Omer, r.a., prenosi da je Vjerovjesnik, a.s., rekao: **"Četrdeset je osobina, od kojih je najveća davanje stoke na korištenje, s kojima će Allah, dž.š., uvesti u Džennet onoga koji radi po njima, nada se nagradi za njih i uvjeren je da je to istinito obećanje."** Hasan ibn Atije je rekao: "Nabrajali smo koje su ostale osobine, osim davanje stoke na korištenje: odgovoriti na selam, nazdraviti onome koji kihne, skloniti s puta ono što smeta prolaznicima itd., pa nismo uspjeli da nabrojimo petnaest osobina." (El-Buhari)

269. Berra ibn Azib, r.a., kaže: "**Čuo sam Allahovog Poslanika, a.s., da je rekao: 'Ko dadne na korištenje devu muzaru ili novac ili pokaže pravi put slijepcu ili onome ko je zalutao, ima nagradu kao da je oslobodio roba.'"** (Et-Tirmizi – hasen-sahih)

SUSTEZANJE OD ČINJENJA ZLA LJUDIMA JESTE SADAKA

270. Ebu Zerr, r.a., kaže: "Upitao sam: **'Allahov Poslaniče, koje djelo je najbolje?' On reče: 'Vjerovanje u Allaha i borba na Njegovom putu.' 'A koji je rob nabolji?', ponovo sam upitao. Odgovorio je: 'Najbolji rob je onaj koji je najcjenjeniji kod svog gospodara i najskuplji po procjeni.' Zatim sam upitao: 'A šta ako ne učinim ništa od toga?' Vjerovjesnik, a.s., reče: 'Onda pomozi drugoga u njegovom poslu ili onoga koji nije u stanju da završi ono što je započeo.' 'A šta ako ni to ne mognem?', upitao sam. Allahov Poslanik, a.s., reče: 'Čuvaj se da nekome zlo ne učiniš, pa će ti se i to računati kao sadaka."** (Muttefekun alejhi)

VRIJEDNOST ZEMLJORADNJE I VOĆARSTVA

271 Enes ibn Malik, r.a., prenosi da je Vjerovjesnik, a.s., rekao: **"Nijedan musliman ne zasadi sadnicu ili posije žitaricu, a da sve što od tog pojedu ptice ili ljudi ili životinje, njemu ne bude upisano kao sadaka."** (Muttefekun alejhi)

272 Enes, r.a., kazuje da je Vjerovjesnik, a.s., rekao: **"Svaki musliman koji zasadi voćku ili posije usjev pa od toga pojede čovjek, ptica ili neka druga životinja, imat će od toga sadaku."**

273 Džabir ibn Abdullah, r.a., kaže: "Rekao je Allahov Poslanik, a.s.: **'Ni jedan musliman ne zasadi sadnicu, a da mu se ne upiše kao sadaka sve što se od nje pojede; sve što se s nje ukrade, također je sadaka; ono što zvijeri pojedu i to je sadaka; što pojedu ptice je sadaka, i ono što se od nje odlomi bilježi mu se kao sadaka."** (Muslim)

VRIJEDNOST VRAĆANJA DUGA ZA UMRLOG

274 Seleme ibn el-Ekva[112], r.a., kaže: **"Bili smo kod Allahovog Poslanika, a.s., kada je donesen mejt. Ljudi su rekli: 'Allahov Poslaniče, hoćeš li mu klanjati dženazu?' Vjerovjesnik, a.s., upita: 'Da li je umrli ostao nekome nešto dužan?' 'Ne', rekoše. 'A da li je ostavio ikakvog imetka?' 'Ne', rekoše. Muhammed, a.s., tada je klanjao dženazu. Zatim je donesen drugi mejt. Ljudi rekoše: 'Allahov Poslaniče, hoćeš li mu klanjati dženazu?' Vjerovjesnik, a.s., upita: 'Da li je umrli ostao nekome nešto dužan?' 'Da', rekoše. 'A da li je ostavio ikakvog imetka?' 'Tri dinara', rekoše. Muhammed, a.s., tada je klanjao dženazu. Zatim su donijeli trećeg mejta i rekli: 'Allahov Poslaniče, hoćeš li mu klanjati dženazu?' Vjerovjesnik, a.s., upita: 'Da li je umrli ostavio kakvog imetka?' 'Ne', rekoše. 'A da li je nekome dužan?' 'Da, tri dinara', rekoše. Muhammed, a.s., tada reče: 'Klanjajte svome drugu!' Ebu Katade, r.a., reče: 'Klanjaj mu dženazu Allahov Poslaniče, a ja ću vratiti njegov dug.' Zatim mu je Vjerovjesnik, a.s., klanjao dženazu."** (El-Buhari)

275 Džabir, r.a., kaže: **"Neki čovjek je umro, pa smo ga okupali, zamotali u ćefine, namirisali i stavili ga na mjesto na kojem je**

---

[112] Ebu Muslim Seleme ibn Amr ibn Ekva el-Eslemi. Živio je u Medini do smrti 74. godine po Hidžri.

Allahov Poslanik, a.s., klanjao dženazu kod Džebrailovog mjesta. Potom smo pozvali Allahovog Poslanika, a.s., da klanja dženazu. On nas je poredao u safove, a zatim rekao porodici umrlog: 'Da li je vaš drug ostao nekome dužan?' Rekoše: 'Da, dva dinara.' Muhammed, a.s., povukao se nazad s namjerom da ne klanja dženazu, ali Ebu Katade reče: 'Allahov Poslaniče, ja preuzimam njegov dug.' Muhammed, a.s., upita: 'Da li ti preuzimaš njegov dug i da li je u tvom imetku pravo vjerovnika da naplati svoj dug, a umrli je oslobođen od njega?' 'Da', reče Ebu Katade. Vjerovjesnik, a.s., zatim je klanjao dženaza-namaz. Poslije toga, kad god bi sreo Ebu Katadu, Allahov Poslanik, a.s., bi ga upitao: 'Šta si uradio s ona dva dinara?', sve dok Ebu Katade nije rekao: 'Vratio sam ih, Allahov Poslaniče.' Muhammed, a.s., tada reče: 'Tek sada se koža umrlog ohladila.'" (Ed-Darekutni)

276 Alija, r.a., kaže: **"Vjerovjesnik, a.s., nije se raspitivao o djelima umrlog, koji bi mu bio donesen da mu klanja dženazu, ali uvijek je pitao da li je umrli nekome ostao dužan. Ako bi rekli da je ostao dužan, on mu ne bi klanjao dženazu, a ako bi rekli da nije nikome dužan, klanjao bi. Donesen je, tako, umrli, i Muhammed, a.s., ustao je da mu klanja. Prije nego što je izgovorio tekbir, okrenuo se prema poznanicima umrlog i upitao ih: 'Da li je vaš drug ostao nekome nešto dužan?' 'Da, dva dinara', rekoše oni. On se tada okrenu od umrlog i reče: 'Klanjajte svome drugu!' Alija, r.a., reče: 'Ja preuzimam njegov dug i on je oslobođen od njega.' Muhammed, a.s., okrenuo se tada prema umrlom i klanjao mu dženazu. Nakon namaza rekao je Aliji ibn Ebu Talibu: 'Neka te Allah, dž.š., nagradi svakim dobrom! Neka Allah, dž.š., razriješi tvoje dugove, kao što si ti razriješio dug svoga brata. Svaki čovjek koji umre pod dugom, opterećen je njime. Onaj ko razriješi umrlog duga, Allah, dž.š., će njemu razriješiti dug na Sudnjem danu.' Neki rekoše: 'Da li je to samo za Aliju?' Muhammed, a.s., reče: 'Ne, nego za sve muslimane.'"** (Ed-Darekutni)

VRIJEDNOST SADAKE ZA UMRLOG I NAPAJANJA ŽEDNIH

277 Aiša, r.a., prenosi da je neki čovjek došao Allahovom Poslaniku, a.s., i rekao mu: **"Allahov Poslaniče, moja je majka iznenada umrla i nije ništa oporučila. Smatram da je mogla nešto reći da bi dala sadaku, pa hoće li ona imati nagradu ako ja udijelim sadaku za nju?' 'Da', reče Vjerovjesnik, a.s."** (Muttefekun alejhi)

278 Abdullah ibn Abas, r.a., kazuje **da je majka Sa'da ibn Ubadeta, r.a., umrla dok je on bio odsutan. Kada je došao, otišao je Muhammedu, a.s., i rekao mu: "Allahov Poslaniče, moja je majka umrla dok sam bio odsutan, da li će ona imati koristi ako u njeno ime udijelim sadaku?' 'Da', reče Allahov Poslanik, a.s. Sa'd, r.a., tada reče: 'Svjedočim da je moj posjed El-Mihrak sadaka za moju majku.'"** (Muttefekun alejhi)

279 Ebu Hurejre, r.a., prenosi da je neki čovjek rekao Vjerovjesniku, a.s.: **"Moj je otac umro ostavivši dosta imetka, a nije ništa oporučio. Da li će on imati koristi ako udijelim sadaku za njega?' 'Da', reče Allahov Poslanik, a.s."** (Muslim)

280 Ebu Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Bijaše neki čovjek koji je na putovanju jako ožednio. Na putu je naišao na bunar, spustio se u njega i napio se vode. Kada je izašao iz bunara, ugledao je psa kako plazi jezik i od silne žeđi jede blato. Reče: 'Njega je snašla žeđ kao što je i mene.' Zatim je ponovo sišao u bunar, zagrabio vode svojom mestvom koju je držao u zubima, popeo se i napojio psa. Allah, dž.š., zahvalio mu je na tome i oprostio mu grijehe. Ashabi upitaše: 'Allahov Poslaniče, zar i za uslugu učinjenu životinjama imamo nagradu?' On odgovori: 'U svemu živom je nagrada.'"** (Muttefekun alejhi)

281 Sa'd ibn Ubade, r.a., prenosi da je rekao: **"Allahov Poslaniče, moja je majka umrla, pa koja sadaka je najbolja?' 'Voda', reče Vjerovjesnik, a.s. Tada je Sa'd, r.a., iskopao zdenac i rekao: 'Ovo je za Sa'dovu majku.'"** (Ebu Davud i Ibn Madže)

282 Suraka ibn Malik, r.a., kaže: **"Upitao sam Allahovog Poslanika, a.s., da li ću imati nagradu ako napojim izgubljenu devu koja je meni došla, zaustavila se na izvoru i koritu koje sam ja popravio?' 'Da, za sve živo imaš nagradu', reče Allahov Poslanik, a.s.'"** (Ibn Madže)

283 Enes ibn Malik, r.a., prenosi da je Vjerovjesnik, a.s., rekao: **"Stanovnici Dženneta na Sudnjem danu bit će poredani u redove. Čovjek će proći pored drugog i kazati mu: 'Sjećaš li se kad si tražio vodu pa sam ti dao da piješ?', pa će mu on to posvjedočiti. Neki čovjek reći će drugom: 'Sjećaš li se kad sam ti dodao vodu za čišćenje?', pa će mu on to posvjedočiti."** (Ibn Madže)

VRIJEDNOST DJELA ZA KOJE ČOVJEK IMA NAGRADU I NAKON SMRTI

284 Ebu Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Kada čovjek umre, prekinu se sva njegova djela, osim u tri slučaja: trajna sadaka[113], nauka kojom se ljudi koriste i dobro dijete koje čini dovu za njega."** (Muslim)

285 Ebu Hurejre, r.a., prenosi da je Vjerovjesnik, a.s., rekao: **"Vjernika će nakon njegove smrti sustići sevabi za sljedeća djela: nauku koju je izučavao i druge poučavao; dobro dijete koje je iza sebe ostavio; Mushaf koji je ostavio u nasljedstvo; mesdžid koji je sagradio; musafirhanu koju je za putnike napravio; dovedenu vodu i sadaku koju je podijelio iz svog imetka dok je bio živ i zdrav."** (Ibn Madže)

VRIJEDNOST SADAKE

286 Ebu Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Neki je čovjek odlučio jedne noći da udijeli milostinju. Uzeo je sadaku i dao je bludnici. Kada je osvanulo, ljudi su počeli govoriti da je**

---

[113] Vakuf

data sadaka bludnici. Čovjek reče: 'Allahu moj, Tebi neka je hvala što sam dao milostinju bludnici. Ponovo ću dati sadaku.' Sljedeće noći ponio je svoju sadaku i stavio je u ruku bogatašu. Kada je osvanulo, ljudi su rekli: 'Data je milostinja bogatašu.' Kada je to čuo, rekao je: 'Allahu moj, hvala neka je Tebi što sam dao sadaku bogatašu. Ponovo ću udijeliti milostinju.' Naredne noći ponio je sadaku i stavio je u ruku kradljivcu. Kada je osvanulo, ljudi su govorili o tome kako je data sadaka lopovu. Čovjek reče: 'Allahu moj, hvala neka je Tebi što sam dao milostinju bludnici, bogatašu i lopovu.' Nakon toga rečeno mu je: 'Tvoja milostinja je primljena. Možda će bludnica s njom biti zadovoljna, pa neće činiti blud. Možda će bogataš zbog sadake koju je dobio uzeti pouku i početi dijeliti od onoga što mu je Allah, dž.š., dao. I možda će se kradljivac zadovoljiti sadakom, pa neće krasti.'" (Muttefekun alejhi)

287 Ebu Seid el-Hudri, r.a., prenosi da je Vjerovjesnik, a.s., rekao: **"Svakog muslimana koji odjene nagog, Allah, dž.š., zaogrnut će džennetskim ogrtačem; koji musliman nahrani gladnog muslimana, nahranit će ga Allah, dž.š., džennetskim plodovima; koji pak musliman napoji žednog muslimana, Allah, dž.š., napojit će ga mirisnim džennetskim napitkom."** (Ebu Davud, Tirmizi - garib)

288 Ebu Hurejre, r.a., prenosi da je Vjerovjesnik, a.s., rekao: **"'Ko je od vas danas osvanuo kao postač?' Ebu Bekr, r.a., reče: 'Ja.' Poslanik, a.s., upita: 'Ko je od vas danas klanjao dženazu?' Ebu Bekr, r.a., reče: 'Ja.' Allahov Poslanik, a.s., ponovo upita: 'Ko je od vas danas nahranio siromaha?' Ebu Bekr, r.a., reče: 'Ja.' Vjerovjesnik, a.s., upita: 'Ko je od vas danas obišao bolesnika?' Ebu Bekr, r.a., reče: 'Ja.' Zatim je Muhammed, a.s., rekao: 'Nikada se ova dobra djela ne nađu kod nekog čovjeka, a da ga ne uvedu u Džennet.'"** (Muslim)

289 Džerir ibn Abdullah, r.a., je rekao: **"Bili smo jednog jutra kod Allahovog Poslanika, a.s., kada su došli neki ljudi bosi i goli. Na sebi su imali poderanu vunenu odjeću ili ogrtače koje su stegli na**

pasu. Bili su opasani sabljama. Većina ih je bila iz plemena Mudar. Zapravo, svi su bili iz plemena Mudar. Kada je vidio njihovo jadno stanje, lice Allahovog Poslanika, a.s., se promijenilo. Ušao je, a zatim izašao i pozvao Bilala. Kada je Bilal došao, proučio je ezan i ikamet, pa su klanjali, a zatim se Vjerovjesnik, a.s., popeo na minber i rekao: *'O ljudi, bojte se Gospodara svoga, Koji vas je stvorio od jedne osobe, od koje je i njen par stvorio, a od njih dvoje mnoge muškarce i žene rasijao! Bojte se Allaha, Čijim imenom jedni druge molite, i čuvajte rodbinske veze! Allah, doista, nad vama bdi.'*[114] *'O ljudi, bojte se Allaha, neka svako gleda šta je pripremio za sutra.'*[115] 'Neka dijeli čovjek od svojih dinara, dirhema, od svoje odjeće, saa pšenice ili hurmi, pa makar i pola hurme.' Jedan ensarija došao je s punim zavežljajem koji nije mogao nositi u rukama, a ljudi su ga slijedili u tome. Vidio sam dvije gomile hrane i odjeće, nakon čega sam ugledao da je lice Allahovog Poslanika, a.s., zasjalo kao da je pozlaćeno. Vjerovjesnik, a.s., tada je rekao: "Ko uvede lijep običaj u islam imat će za njega nagradu i nagradu onih koji po tome budu radili poslije njega, a da se njihova nagrada nimalo neće umanjiti. A ko uvede loš običaj u islam imat će za to grijeh i grijeh onih koji po tome nakon njega budu postupali, a da se njihovi grjesi za to nimalo neće umanjiti."' (Muslim)

290 Ebu Hurejre, r.a., prenosi da je Vjerovjesnik, a.s., rekao: **"Dok je neki čovjek bio u pustinji, čuo je glas na nebu koji naređuje oblaku: 'Zalij njivu tog i tog.' Oblak se pomjerio i izlio vodu na neki kamenjar. Sva kišnica slila se u jarugu. Čovjek je pratio kuda voda teče dok nije, prateći je, došao do nekog čovjeka koji je stajao pored svoje njive i motikom razgrtao vodu. Upitao ga je: 'Allahov robe kako se zoveš?' On reče: 'Tako i tako', ponavljajući ime koje je on čuo iz oblaka. 'A zašto me pitaš o mom imenu?', upita čovjek. On reče: 'Čuo sam glas iz oblaka, iz kojeg je ova voda, kad kaže: "Zalij njivu tog i tog', tj. tvoju njivu. Šta ti radiš (sa plodovima) od nje?' On odgovori: 'Pošto si to rekao, reći ću ti**

[114] En-Nisa, 1.
[115] El-Hašr, 18.

šta radim. Plodove koje dobijem od nje izmjerim, pa trećinu od toga podijelim kao sadaku, drugu trećinu pojedemo moja porodica i ja, a treću trećinu utrošim na njivu." U drugom rivajetu stoji: **"Trećinu njenih plodova podijelim siromasima, prosjacima i putnicima."** (Muslim)

VRIJEDNOST SUZDRŽLJIVOSTI

291 Ebu Seid el-Hudri, r.a., kaže: **"Neke ensarije tražili su od Vjerovjesnika, a.s., da im udijeli sadaku, pa im je dao. Zatim su ponovo tražili, i on im je ponovo davao sve dok nije nestalo imetka kod njega. Tada im je rekao: 'Sve što kod mene bude dobra ja ću ga s vama podijeliti. Ko traži suzdržljivost, Allah, dž.š., učinit će ga suzdržljivim. Ko traži bogatstvo, Allah, dž.š., učinit će ga bogatim. Ko nastoji da bude strpljiv, Allah, dž.š., će ga učiniti strpljivim. A najbolje i najvrednije što se može dati nekome jeste strpljivost.'"** (Muttefekun alejhi)

292 Ebu Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Tako mi Onoga u Čijoj je ruci moja duša, da neko od vas uzme uže i nosi drva na svojim leđima, bolje mu je nego da dođe čovjeku i zatraži od njega milostinju, svejedno dao mu je ili ne."** U Muslimovom predanju stoji: **"Da neko od vas porani i donese drva na svojim leđima, pa od tog novca udijeli milostinju i postane neovisan od ljudi, bolje mu je nego da prosi od nekog, svejedno dao mu on ili ne."**(Muttefekun alejhi)

293 Zubejr ibn Avvam[116], r.a., prenosi da je Vjerovjesnik, a.s., rekao: **"Da neko od vas uzme uže i donese na svojim leđima breme drva, pa ga proda, te mu Allah, dž.š., s tim sačuva dostojanstvo, bolje mu je nego da od ljudi traži milostinju, dali mu je oni ili ne."** (El-Buhari)

---

[116] Ebu Abdullah Zubejr ibn Avvam ibn Huvejlid ibn Esed el-Kurejši el-Esedi. Vrlo rano primio je islam. Spada u odabranu grupu ashaba koji su za vrijeme života obradovani Džennetom.

294 Imran[117], r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., jedne prilike dok je bio na minberu govorio o milostinji, skromnosti i prosjačenju, pa je rekao: **"Gornja je ruka bolja od donje. Gornja je ruka ona koja dijeli, a donja je ona koja traži."** (Muttefekun alejhi)

VRIJEDNOST SUSTEZANJA OD PROSJAČENJA

295 Hakim ibn Hizam[118], r.a., kaže: **"Tražio sam od Allahovog Poslanika, a.s., da mi dadne milostinju, pa mi je dao. Zatim sam ponovo tražio, pa mi je dao. Zatim sam opet tražio, pa mi je dao, i rekao: 'Zaista je ovaj imetak privlačan i sladak. Ko ga uzme bez traženja i pohlepe, Allah, dž.š., dat će mu blagoslov u njemu. Međutim, ko ga uzme zbog pohlepe i gramzivosti, neće mu se podariti blagoslov u njemu. Takav je kao onaj koji jede, a ne može da se zasiti. Gornja je ruka bolja od donje.'"** (Mutefekun alejhi)

296 Avf ibn Malik el-Ešdžei[119], r.a., kaže: **"Jedne prilike bilo nas je sedmerica ili osmerica ili devetorica kod Vjerovjesnika, a.s., koji reče: 'Hoćete li mi dati prisegu?' Mi smo ranije dali prisegu (na Hudejbiji), pa smo rekli: 'Već smo ti dali prisegu, Allahov Poslaniče.' On ponovo reče: 'Zar mi se nećete zakleti na vjernost?' Odgovorili smo: 'Već smo ti dali prisegu. Na šta još treba da se zakunemo?' On reče: 'Da nećete obožavati drugog boga osim Allaha, i da Mu nećete ništa kao druga pripisivati, da ćete obavljati propisane namaze i biti pokorni, da ćete čuvati tajnu koja vam je povjerena i da nećete ništa tražiti od ljudi.' Kasnije sam vidio nekog od tih ljudi da mu je ispao bič, a on nije molio nikoga da mu ga doda."** (Muslim)

---

[117] Ebu Nudžejd Imran ibn Husajn el-Huzai el-Ka'b. Živio je u Basri sve do svoje smrti 52. godine po Hidžri. Spada u istaknute ashabe i fakihe.

[118] Hakim ibn Hizam ugledni je ashab. Primio je islam u godini osvajanja Meke. Živio je 120 godina, 60 godina u predislamskom periodu i 60 godina u vrijeme islama. Umro je u Medini 54. godine po Hidžri.

[119] Ebu Abdurrahman Avf ibn Malik ibn Ebu Evfa el-Ešdžei el-Gatafani. Živio je u Šamu. Umro je 73. godine po Hidžri.

297 Ibn Mesud, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "**Koga zadesi neka teškoća, pa se obrati ljudima, ona se od njega neće otkloniti, a ko se obrati Allahu, On će mu ubrzati bogatstvo, ili će mu dati ubrzo smrt ili bogatstvo.**" (Ebu Davud, Tirmizi - hasen-sahih-garib)

298 Sevban, štićenik Allahovog Poslanika, a.s., prenosi da je Vjerovjesnik, a.s., rekao: "'**Ko će mi garantovati da neće ništa tražiti od ljudi, ja njemu garantujem Džennet?' Sevban reče: 'Ja.' On više nikada ništa nije zatražio od ljudi.**" (Ebu Davud, En-Nesai i Ibn Madže)

299 Semure ibn Džundub, r.a., prenosi da je Vjerovjesnik, a.s., rekao: "**Prosjačenje je naporan posao kojim se čovjek ponižava, osim kad traži od vladara ili kad baš mora.**" (Et-Tirmizi – hasen-sahih)

300 Aiz ibn Omer[120], r.a., prenosi **da je neki čovjek došao Vjerovjesniku, a.s., i tražio od njega milostinju, pa mu je dao. Kada je stavio svoju nogu na prag od vrata, Muhammed, a.s., reče: "Da znate kakve su posljedice prosjačenja ni jedan od vas ne bi išao drugom da od njega prosi.**" (En-Nesai)

VRIJEDNOST DOBROČINSTVA PREMA RODITELJIMA

301 Abdullah ibn Mesud, r.a, kaže: "Upitao sam Vjerovjesnika, a.s.: '**Koje je djelo najdraže Allahu, dž.š.?' On reče: 'Namaz obavljen na vrijeme.' Zatim sam upitao: 'A koje poslije njega?' 'Dobročinstvo prema roditeljima', odgovori on. 'Koje poslije njega?', ponovo sam upitao. 'Borba na Allahovom putu', odgovorio je.**" (Muttefekun alejhi)

302 Ebu Hurejre, r.a., prenosi da je neki čovjek došao Muhammedu, a.s., i upitao ga: "**Allahov Poslaniče, ko je najpreči da se lijepo odnosim prema njemu i družim s njim?' Muhammed, a.s., reče: 'Tvoja**

---

[120] Ebu Hubejre 'Aiz ibn Amr ibn Hilal el-Muzeni. Nakon smrti Vjerovjesnika, a.s., živio je u Basri. Umro je 61. godine po H.

majka.' Čovjek reče: 'Ko poslije nje?' 'Tvoja majka.', odgovori on. 'Ko poslije nje?', ponovo upita čovjek. 'Tvoja majka.', odgovori Muhammed, a.s. Čovjek opet upita: 'Ko poslije nje?' Vjerovjesnik, a.s., reče: 'Tvoj otac.'" (Muttefekun alejhi)

303 Abdullah ibn Omer, r.a., prenosi da je neki čovjek rekao Vjerovjesniku, a.s.: **"Da li da idem u boj?' Muhammed, a.s., upita: 'Da li su ti živi roditelji?' On odgovori: 'Da.' 'Tvoj džihad je kod njih.', reče Muhammed, a.s.'"** (Muttefekun alejhi)

304 Ebu Hurejre, r.a., prenosi da je Muhammed, a.s., rekao: **"Neka je ponižen! Neka je ponižen!' Rekoše: 'Ko, Allahov Poslaniče?' On odgovori: 'Onaj kod koga njegovi roditelji dožive starost, jedno ili oboje, a on ne uđe u Džennet.'"** (Muslim)

305 Abdullah ibn Omer, r.a., kaže: "Čuo sam Vjerovjesnika, a.s., da kaže: **'Najveće dobročinstvo je da čovjek održava prijateljstvo s prijateljima svoga oca."** (Muslim)

306 Muavija ibn Hajde el-Kušejri[121], r.a., prenosi da je rekao Vjerovjesniku, a.s.: **'Allahov Poslaniče, kome da činim dobročinstvo?' Rekao je: 'Svojoj majci.' Ponovo sam upitao: 'Kome poslije nje?' 'Svojoj majci', odgovorio je. 'Kome poslije nje?', opet sam upitao. 'Svojoj majci', odgovori Muhammed, a.s. Ponovo sam upitao: 'A kome poslije nje?' On reče: 'Svome ocu, zatim bližoj i daljoj rodbini.'"** (Et-Tirmizi - hasen)

307 Abdullah ibn Omer, r.a., prenosi da je Vjerovjesnik, a.s., rekao: **"Allahovo zadovoljstvo je uz zadovoljstvo roditelja, a Allahova srdžba je uz srdžbu roditelja."** (Ebu Davud i Et-Tirmizi)

308 Ebu Derda, r.a., prenosi da mu je neki čovjek došao i rekao: **"Imam suprugu, ali mi majka naređuje da se s njom rastavim?' Ebu Derda reče: 'Čuo sam Allahovog Poslanika, a.s., kada je rekao:**

[121] Muavija ibn Hajde ibn Muavija ibn Kušejr el-Kušejri. Živio je i djelovao u Basri.

'Roditelji su srednja vrata Dženneta, pa ako hoćeš pusti ih, a ako hoćeš čuvaj ih.'" (Et-Tirmizi - hasen-sahih)

309 Kulejb ibn Menfea[122], r.a., kaže da je njegov djed otišao Allahovom Poslaniku, a.s., i rekao mu: "'**Ko je najpreči da mu činim dobročinstvo?' On reče: 'Tvoja majka, otac, sestra, brat, te onaj ko slijedi iza njih. Oni su tvoja obaveza i rodbina koju treba da paziš.'"** (Et-Tirmizi)

310 Ebu Usejd Malik ibn Rebia es-Saidi[123], r.a., kaže: **"Dok sam sjedio kod Allahovog Poslanika, a.s., došao je neki čovjek iz plemena Benu Seleme i rekao: 'Allahov Poslaniče, ima li neko dobročinstvo koje mogu učiniti za svoje roditelje nakon njihove smrti?' Vjerovjesnik, a.s., reče: 'Da, dova da im Allah, dž.š., podari Svoje blagodati, traženje oprosta za njih, ispunjenje njihovih ugovora, njegovanje rodbinskih veza koje ti dolaze s njihove strane i ukazivanje počasti njihovim prijateljima.'"** (Ahmed, Ebu Davud, Ibn Madže)

311 Ebu Umame, r.a., kaže: **"Neki čovjek je rekao: 'Allahov Poslaniče, koja prava roditelji imaju kod svoje djece?' On odgovori: 'Oni su tvoj Džennet i Džehennem.'"** (Ibn Madže)

VRIJEDNOST DOBROČINSTVA PREMA TETKI PO MAJCI

312 Berra ibn Azib[124], r.a., prenosi da je Vjerovjesnik, a.s., rekao: **"Tetka po majci na mjestu je majke."** (Et-Tirmizi - sahih)

313 Ibn Omer, r.a., prenosi da je neki čovjek došao Allahovom Poslaniku, a.s., i rekao: "'**Allahov Poslaniče, učinio sam teški grijeh, šta da uradim da mi Allah, dž.š., oprosti?' Muhammed, a.s., reče: 'Da li**

---

[122] Kulejb ibn Menfea el-Hanefi. Živio je i djelovao u Basri.

[123] Ebu Usejd Malik ibn Rebia es-Saidi. Živio je u Medini. Umro je 60. godine po Hidžri.

[124] Ebu Ummare Berra ibn Azib ibn Haris el-Ensari el-Evsi. Nakon smrti Allahovog Poslanika, a.s., živio je u Kufi. Umro je 72. godine po Hidžri.

ti je živa majka?' 'Ne', reče čovjek. 'A da li ti je živa tetka po majci?', ponovo upita Vjerovjesnik, a.s. 'Da', odgovori čovjek. Vjerovjesnik, a.s., reče: 'Čini dobročinstvo svojoj tetki po majci!'' (Et-Tirmizi)

VRIJEDNOST ČUVANJA RODBINSKIH VEZA

314 Enes ibn Malik, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Ko želi da mu se nafaka poveća i život produži, neka čuva rodbinske veze."** (Muttefekun alejhi)

315 Džubejr ibn Muti'm[125], r.a., prenosi da je Vjerovjesnik, a.s., rekao: **"Neće ući u Džennet onaj koji kida rodbinske veze."** (Muttefekun alejhi)

316 Abdurrahman ibn Avf[126], r.a., kaže: "Čuo sam Allahovog Poslanika, a.s., da je rekao: **'Uzvišeni Allah, dž.š., kaže: 'Ja sam Milostivi. Iz Svog lijepog imena izveo sam rodbinsku vezu. Onaj ko spaja rodbinske veze, Ja ću s njim biti u vezi, a onaj ko ih kida, i Ja ću s njim prekinuti.'''**(Ebu Davud i Et-Tirmizi - sahih)

317 Ebu Hurejre, r.a., prenosi da je Vjerovjesnik, a.s., rekao: **"Ko želi da mu Allah, dž.š., poveća opskrbu i da mu produži život neka spaja rodbinske veze!"** (El-Buhari)

318 Ebu Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Allah, dž.š., stvorio je stvorenja. Kada je završio sa stvaranjem, rodbinska veza je rekla: 'Ovo je stepen na kojem tražim Tvoju zaštitu od onoga ko prekida rodbinske odnose.' Allah, dž.š., reče: 'Da, da li si zadovoljna da Ja budem u vezi s onim koji tebe bude održavao i da prekinem vezu s onim koji tebe kida?' 'Da', reče**

---

[125] Ebu Muhammed Džubejr ibn Mut'im el-Kurejši. Umro je u Medini 59. godine po Hidžri.

[126] Ebu Muhammed Abdurrahman ibn Avf ibn Abdu Avf ez-Zehri el-Kurejši. Primio je islam vrlo rano. Abdurrahman ibn Avf je jedan od deset ashaba kojima je za života obećan Džennet. Umro je u Medini 32. godine po Hidžri.

rodbniska veza. 'To ti i pripada', reče Allah, dž.š. Vjerovjesnik, a.s., je rekao: 'Ako hoćete, učite: '*Možda biste se i vi, kad biste se okrenuli, nered na Zemlji činili, i rodbinske veze kidali.*'"'[127] (Muttefekun alejhi)

319 Aiša i Ebu Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Rodbinska veza izvedena je iz Milostivog.**[128] **Allah, dž.š., kaže: 'Ko uspostavlja rodbinske veze, Ja ću s njim uspostaviti vezu, a ko je kida, i Ja ću s njim prekinuti.'"** (El-Buhari)

320 Abdullah ibn Omer, r.a., prenosi da je Muhammed, a.s., rekao: **"Ne smatra se čuvarem rodbinskih veza onaj ko pazi rodbinu koja njega pazi, nego rodbnisku vezu čuva onaj ko spaja prekinute rodbinske odnose ."** (El-Buhari)

321 Ebu Hurejre, r.a., prenosi da je neki čovjek rekao: **"Allahov Poslaniče, imam rodbinu koju posjećujem, a oni prekidaju rodbinske odnose sa mnom. Činim im dobro, a oni meni uzvraćaju zlim. Blag sam prema njima, a oni su grubi prema meni." Allahov Poslanik, a.s., reče: "Ako je tako kako kažeš, kao da u njihova usta stavljaš žeravicu. Allah, dž.š., stalno će biti tvoj pomagač protiv njih sve dok tako postupaš."** (Muslim)

322 Abdullah ibn Omer, r.a., prenosi da je Vjerovjesnik, a.s., rekao: **"Milostivima će se smilovati Milostivi. Smilujte se onima na Zemlji, smilovat će vam se Onaj na nebu. Rodbinska veze izvedena je iz Milostivog. Ko uspostavlja rodbinske veze, Allah, dž.š., uspostavit će vezu s njim, a onaj koji ih kida, Allah, dž.š., prekinut će s njim."** (Ebu Davud i Et-Tirmizi – hasen-sahih)

323 Ebu Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Saznajte ko su vaši preci kako biste mogli održavati rodbinske**

---

[127] Muhammed, 22.

[128] Na arapskom se rodbinska veza kaže: "Rahim", isti korijen je i za Allahovo lijepo ime Er-Rahman.

veze. Uspostavljanje rodbinskih veza dovodi do prijateljstva u porodici, povećanja imetka i dugog života." (Et-Tirmizi – garib)

VRIJEDNOST DOBROČINSTVA PREMA UDOVICAMA, SIROČADI, KĆERKAMA I SESTRAMA

324 Ebu Hurejre, r.a., prenosi da je Vjerovjesnik, a.s., rekao: **"Onaj koji se brine o udovici i siromasima je kao borac na Allahovom putu." Možda je još rekao: "Kao onaj koji neprekidno klanja i kao postač koji ne iftari."** (Muttefekun alejhi)

325 Ebu Hurejre, r.a., prenosi da je Muhammed, a.s., rekao: **"Ja i staratelj siročeta ovako smo (blizu) u Džennetu. Prenosilac hadisa pokazao je kažiprstom i srednjakom."** (Muslim)

326 Abdullah ibn Abas, r.a., prenosi da je Vjerovjesnik, a.s., rekao: **"Ko se brine o opskrbi siročeta koje je ostalo bez roditelja sigurno će ući u Džennet, osim ako učini grijeh koji se ne prašta."** (Et-Tirmizi)

327 Sehl ibn Sa'd, r.a., prenosi da je Muhammed, a.s., rekao: **"Ja i staratelj siročeta smo ovako (blizu) u Džennetu." Pri tom je Allahov Poslanik, a.s., sastavio kažiprst i srednjak."** (El-Buhari)

328 Aiša, r.a., kazuje: **"Došla mi je jedna žena koja prosi s dvoje ženske djece, a ja nisam imala ništa da joj dam osim jedne hurme. Dadoh joj tu hurmu. Ona je uze, raspolovi i dade svojim kćerkama. Zatim je ustala i otišla. Kada je došao Vjerovjesnik, a.s., ispričala sam mu šta se desilo. On reče: 'Ko bude iskušan s kćerkama, pa im čini dobročinstvo i lijepo ih odgoji, one će mu biti zaštita od Vatre.'"** (Muttefekun alejhi)

329 Enes ibn Malik, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Ko odgoji dvije kćerke i brine se o njima do njihovog punoljetstva, doći će na Sudnji dan, pa ćemo on i ja biti kao ova dva" i spojio je prste."** (Muslim)

330 Ebu Seid el-Hudri, r.a., prenosi da je Vjerovjesnik, a.s., rekao: **"Ko ima tri kćerke ili sestre, pa im čini dobročinstvo i lijepo se odnosi prema njima ući će u Džennet."** U drugom predanju stoji: **"... dvije kćerke ili sestre, pa im čini dobročinstvo, i lijepo se odnosi prema njima i boji se Allaha u ispunjavanju njhovih prava, zaslužio je Džennet."** (Et-Tirmizi i Ebu Davud)

331 Ibn Abas, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Ko ima kćerku, pa je živu ne zakopa, i ne ponižava je i ne daje sinu prednost u odnosu na nju, Allah, će ga uvesti u Džennet."** (Ebu Davud)

332 Avf ibn Malik el-Ešdžei, r.a., prenosi da je Vjerovjesnik, a.s., rekao: **"Ja i udovica na Sudnjem danu bit ćemo kao ova dva (kažiprst i srednji prst). Žena, lijepa i ugledna porjekla, koja je ostala udovica nakon smrti supruga, vezala se za svoju sirotu djecu dok se ne raziđu ili dok ne umru."** (Ebu Davud)

333 Ebu Umame, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: '**"Ko pomiluje siroče po glavi, za svaku dlaku preko koje je prešla njegova ruka ima sevap. Ko čini dobročinstvo prema siročetu koje je kod njega, bilo žensko ili muško, ja i on u Džennetu bit ćemo ovako.' Pokazao je kažiprstom i srednjim prstom."** (Ahmed)

334 Ukbe ibn Amir[129], r.a., kaže: "Čuo sam Vjerovjesnika, a.s., da kaže: **'Ko ima tri kćerke, pa se strpi s njima, brine se o njihovoj ishrani i oblači ih onim što je s trudom stekao, one će mu biti zaštita od Vatre na Sudnjem danu.'"** (Ibn Madže)

335 Ibn Abas, r.a., prenosi da je Vjerovjesnik, a.s., rekao: **"Koji čovjek ima dvije kćerke, pa im čini dobročinstvo i lijepo se ophodi prema njima, one će ga uvesti u Džennet."** (Ibn Madže)

---

[129] Ebu Hammad Ukbe ibn Amir ibn Abs el-Džuheni. Živo je u Mervu. Umro je 58. Godine po Hidžri.

336 Abdullah ibn Abas, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **'"Ko odgoji troje siročadi, ravan je onome ko ibadeti noću, a posti danju i cijeli dan se sa isukanom sabljom bori na Allahovom putu. On i ja ćemo u Džennetu biti braća kao ova dva prsta.' Pri tom je spojio kažiprst i srednji prst."** (Ibn Madže)

VRIJEDNOST DAVANJA POZAJMNICE

337 Abdullah ibn Mesud, r.a., prenosi da je Vjerovjesnik, a.s., rekao: **"Nema nijednog muslimana, koji dadne zajam drugom muslimanu, dva puta, a da mu jedan put ne bude upisan kao sadaka."** (Ibn Madže)

338 Enes ibn Malik, r.a., kaže: "Vjerovjesnik, a.s., rekao je: **Vidio sam u noći Israa da na vratima Dženneta piše: 'Sadaka se nagrađuje za deset, a pozajminica za osamnaest puta.' Upitao sam: 'O Džibrile, kako to da je pozajmnica bolja od sadake?' Odgovorio je: 'Zbog toga što prosjak u trenutku dok prosi ima kod sebe nešto imetka, a onaj ko traži zajam, traži ga samo kada mu je nužno potreban.'"** (Ibn Madže)

VRIJEDNOST ODGAĐANJA ROKA ZA VRAĆANJE DUGA I OPRAŠTANJA DUGA

339 Ebu Hurejre, r.a., prenosi da je Pejgamber, a.s., rekao: **"Bio je neki čovjek koji je davao zajmove ljudima. On bi svome slugi, kada bi ga poslao po dug, govorio: 'Kada dođeš do nekoga ko je u teškoj situaciji, oprosti mu, možda će Allah, dž.š., nama oprostiti.' Uistinu, kada susretne Allaha, dž.š., On će mu oprostiti."** (Muttefekun alejhi)

340 Ebu Katade, r.a., prenosi **da je, jedne prilike, tražio nekog čovjeka koji mu je bio dužan, a koji se skrivao od njega. Kada ga je pronašao, dužnik mu reče: '"Nisam u mogućnosti da ti vratim dug.' Ebu Katade, r.a., reče: 'Zakuni se Allahom!' 'Tako mi**

Allaha', reče dužnik. Ebu Katade, r.a., tada reče: 'Čuo sam Vjerovjesnika, a.s., da je rekao: 'Ko želi da ga Allah, dž.š., sačuva muka na Sudnjem danu, neka odgodi dužniku koji nije u mogućnosti da vrati dug, ili neka mu oprosti.''" (Muslim)

341 Ebu Mesud, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Svođen je račun (na Sudnjem danu) nekom čovjeku od onih koji su živjeli prije vas, pa nije imao ni jedno dobro djelo. On je bio bogat. Sastajao se s ljudima i davao im zajamove. Svojim momcima naređivao je da opraštaju onima koji nisu u mogućnosti da vrate dug. Uzvišeni Allah, dž.š., reče: 'Mi smo preči u tome od njega. Neka mu bude oprošteno!'"** (Muslim)

342 Huzejfe[130], r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Neki čovjek ušao je u Džennet, pa mu je rečeno: 'Šta si radio? Odgovorio je: 'Ja sam pozajmljivao ljudima, pa sam odgađao vraćanje duga i opraštao novčani dug onima koji nisu bili u mogućnosti da plate. Zbog toga je i njemu oprošteno."** Ebu Mesud, r.a., kaže: **"I ja sam čuo da je Vjerovjesnik, a.s., to rekao."**

343 Ebu el-Jesr[131], r.a., kaže: **"Ko odgodi rok dužniku ili mu ga oprosti, Allah, dž.š., smjestit će ga u Svoj hlad."** (Muslim)

344 Burejde ibn Husajb El-Eslemi[132], r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Ko dužniku koji nije u mogućnosti da vrati dug, odgodi rok plaćanja, za svaki dan odgode imat će sadaku, sve dok mu se dug ne vrati. Kada dođe vrijeme vraćanja duga, pa mu ponovo produži rok, imat će nagradu kao da je svaki odloženi dan podijelio sadaku u visini iznosa duga."** (Ibn Madže)

---

[130] Ebu Abdullah Huzejfe ibn Jeman el-Absi. Nakon smrti Vjerovjesnika, a.s., djelovao je u Kufi. Umro je 36. godine po Hidžri.

[131] Ebu Jesr Ka'b ibn Amr el-Ensari el-Eslemi. Umro je u Medini 55. godine po H.

[132] Ebu Sehl Burejde ibn Husajb ibn Abdullah ibn Haris es-Sulemi el-Medeni. Živio je i djelovao u Basri. Umro je 63. godine po Hidžri.

الله

POGLAVLJE O HADŽU

VRIJEDNOST HADŽA

345 Ebu Hurejre, r.a., kaže: "Upitan je Vjerovjesnik, a.s.: **'Koje djelo je najbolje?' Odgovorio je: 'Vjerovanje u Allaha i Njegovog Poslanika.' 'A zatim?', upitaše ashabi. Odgovorio je: 'Borba na Allahovom putu.' 'A zatim?', ponovo upitaše ashabi. 'Propisno obavljen hadž', odgovorio je Muhammed, a.s.'"** (Muttefekun alejhi) U oba sahiha navodi se i slijedeći hadis: **"Ko obavi hadž, Allaha radi, i ne bude spolno općio, niti griješio, vraća se kući čist od grijeha, kao na dan kada ga je majka rodila."**

346 Ibn Abas, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Obavljajte hadž i umru jedno za drugim.[133] Uistinu, oni otklanjaju siromaštvo i grijehe, kao što vatra odstranjuje hrđu s gvožđa."** (En-Nesai)

347 Abdullah ibn Mesud, r.a., prenosi da je Vjerovjesnik, a.s., rekao: **"Obavljajte hadž i umru jedno za drugim. Hadž i umra, uistinu, otklanjaju siromaštvo i grijehe, kao što vatra odstranjuje hrđu sa željeza, zlata i srebra. Za propisno obavljen hadž – *mebrur*, nema druge nagrade osim Dženneta."** (En-Nesai i Et-Tirmizi – hasen-sahih-garib)

348 Ebu Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Hadžije i mu'temiri,[134] Allahovi su izaslanici, ako Ga šta zamole, uslišat će im, a ako traže oprost grijeha, oprostit će im."** (Ibn Madže)

349 Abdullah ibn Omer, r.a., prenosi da je Vjerovjesnik, a.s., rekao: **"Ratnik na Allahovom putu, hadžija i mu'temir, Allahovi su izaslanici. On ih poziva, a oni Mu se odazivaju. Čine Mu dove, a On ih uslišava."** (Ibn Madže)

---

[133] Tj., obavljajte što više hadž i što više umru.
[134] Mu'temir – onaj koji obavlja umru

350 Ebu Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Umra do umre, briše grijehe koji su učinjeni između njih, a za propisno obavljen hadž – *mebrur*, nema druge nagrade osim Dženneta."** (Muttefekun alejhi)

351 Ebu Hurejre, r.a., kazuje da je Muhammed, a.s., rekao: **"Trojica su Allahovi izaslanici: ratnik (na Allahovom putu), hadžija i mu'temir."** (En-Nesai)

352 Omer ibn Hattab, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Obavljajte hadž i umru jedno za drugim. Uistinu, obavljanje hadža i umre, jedno za drugim, odstranjuje siromaštvo i grijehe, kao što vatra odstranjuje hrđu s gvožđa."** (Ibn Madže)

VRIJEDNOST TELBIJE

353 Zejd ibn Halid el-Džuheni, r.a., kaže: "Rekao je Allahov Poslanik, a.s.: **'Došao mi je Džibril i rekao: 'O Muhammede, naredi svojim ashabima da podignu glasove dok uče telbiju, uistinu, telbija je jedno od obilježja hadža.'"** (Ibn Madže)

354 Sehl Ibn Sa'd, r.a., prenosi da je Vjerovjesnik, a.s., rekao: **"Kada hadžija izgovara telbiju (naglas), s njim telbiju izgovori svaki kamen, drvo i glina s njegove desne i lijeve strane s kraja na kraj zemlje."** (Ibn Madže i Et-Tirmizi)

355 Ebu Bekr es-Sidik, r.a., prenosi da je Vjerovjesnik, a.s., upitan: **"'Koji je hadž najbolji?' Odgovorio je: 'Onaj u kome se telbija uči naglas i u kome se zakolje kurban.'"** (Ibn Madže i Et-Tirmizi)

356 Džabir ibn Abdullah, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Koji hadžija uči telbiju od jutra do zalaska sunca, sa nestankom sunca nestanu i njegovi grijesi, te se vrati kući čist od grijeha, kao na dan kada ga je majka rodila."** (Ibn Madže)

VRIJEDNOST STAJANJA NA AREFATU

357 Aiša, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Nema dana u kojem Allah, oslobađa više robova od džehennemske vatre od dana Arefata. Allah se, uistinu, približi (Svojim robovima), pa se hvali melekima i kaže: 'Šta traže ovi?'"** (Muslim)

VRIJEDNOST DOVE NA AREFATU I MUZDELIFI

358 Abas ibn Mirdas[135], r.a., kaže: **"Vjerovjesnik, a.s., molio je Uzvišenog Allaha da oprosti njegovom ummetu pred zalazak sunca na dan stajanja na Arefatu, pa mu je Allah, dž.š., odgovorio: 'Oprostit ću im, osim zalimu – nepravednom, od njiega ću uzeti (dobra djela) i dati ih mazlumu – onome kome je učinjena nepravda.' Allahov Poslanik, a.s., reče: 'O moj Gospodaru, ako hoćeš, možeš onome kome je učinjena nepravda dati nagradu iz Dženneta, a oprostiti nasilniku?' Te noći nije dobio odgovor na svoju molbu. Kada je osvanuo na Muzdelifi, Vjerovjesnik, a.s., ponovio je svoju dovu, pa mu je udovoljeno. Tada se Allahov Poslanik, a.s., nasmijao ili osmjehnuo. (sumnja prenosioca) Ebu Bekr i Omer, r.a., rekoše: 'Draži si nam od oca i majke, ovo je vrijeme u kome se ranije nisi smijao, zbog čega si se sad nasmijao? Allah te radosnim učinio!' Allahov Poslanik, a.s., reče: 'Kada je Allahov neprijatelj, Iblis, saznao da je Allah primio moju dovu i oprostio mom ummetu, zgrabio je zemlju i počeo se posipati po glavi kukajući i lelečući. Nasmijao sam se kada sam vidio njegovo očajno stanje.'"** (Ibn Madže)

[135] Ebu Hejsem Abas ibn Mirdas ibn Ebu Amir es-Sulemi. Živio je u Basri.

VRIJEDNOST LJUBLJENJA I DOTICANJA *HADŽERUL-ESVEDA*

359 Ibn Abas, r.a., prenosi da je Vjerovjesnik, a.s., rekao: **"Uistinu, Hadžerul-esved doći će na Sudnji dan s očima kojima će gledati i jezikom kojim će govoriti. On će svjedočiti za sve koji su ga iskreno dotaknuli."** (Ibn Madže i Et-Tirmizi – hasen -sahih)

360 Ibn Abas, r.a., kazuje da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Hadžerul-esved spušten je iz Dženneta. Tada je bio bjelji od mlijeka, pa su ga ocrnili ljudski grijesi."** (Et-Tirmizi – sahih)

361 Omer, r.a., prenosi da mu je neko rekao: "'Nisam te vidio da si dotaknuo nešto drugo, osim ova dva ugla (Hadžerul-esved i Jemenski ugao).' On reče: 'Čuo sam Vjerovjesnik, a.s., da je rekao: **'Doticanje ova dva ugla briše grijehe.'"** (En-Nesai)

362 Abdullah ibn Omer, r.a., kaže: "Čuo sam Allahovog Poslanika, a.s., da je rekao: **'Hadžerul-esved i Mekamu Ibrahim su dva džennetska dragulja čiji sjaj je Allah, dž.š., otklonio. A da Allah, dž.š., nije otklonio njihov sjaj, oni bi obasjavali prostor između istoka i zapada."** (Et-Tirmizi – garib)

363 Ebu Hurejre, r.a., prenosi da je Vjerovjesnik, a.s., rekao: **"Sedamdeset meleka zaduženo je za Jemenski ugao. Ko kaže: *'Allahumme inni eselukel afve vel afijete fid dunja vel ahireti. Rabbena atina fid dunja haseneten ve fil ahireti haseneten vekina azaben nari,* oni kažu: 'Amin.' Rekao je Allahov Poslanik, a.s.: "Ko Hadžerul-esved uzme za svjedoka u pregovorima, uistinu, uzeo je ruku Milostivog.'"** (Ibn Madže)

VRIJEDNOST TAVAFA OKO KABE

364 Abdullah ibn Omer, r.a., kaže: "Čuo sam Vjerovjesnika, a.s., da je rekao: **'Ko učini tavaf oko Kabe, a zatim klanja dva rekata, kao da je oslobodio roba.'"**(Ibn Madže) En-Nesai bilježi da je Allahov

Poslanik, a.s., rekao: **"Ko učini tavaf sedam puta, kao da je oslobodio roba."**

365 Ebu Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Ko obavi tavaf sedam puta i ne govori ništa osim: '*Subhanallahi, velhamdulillahi, ve la ilahe illallahu vallahu ekber, ve la havle ve la kuvvete illa billah'*, oprosti mu se deset grijeha, ubilježi mu se deset dobrih djela i uzdigne se za deset deredža. Ko obavi tavaf, pa govori nešto drugo, on je svojim nogama ušao u Božiju milost, kao što neko od vas zagazi nogama u vodu."** (Ibn Madže)

366 Ibn Abas, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Ko pedeset puta obavi tavaf oko Kabe, ostat će čist od grijeha, kao na dan kada ga je majka rodila."** (Et-Tirmizi – garib)

367 Ubejde ibn Imran[136] kaže: **"Ibn Omer, r.a., gurao se da bi došao do dva rukna Kabe (Hadžerul-esveda i jemenskog ugla). Rekoh mu: 'O Ebu Abdurrahmane, ti se toliko guraš da bi došao do dva rukna Kabe! Ja nisam vidio nijednog ashaba da se toliko gura da bi došao do njih?' On reče: 'Ako to činim, ja sam i čuo Vjerovjesnika, a.s., da je rekao: 'Njihovo doticanje briše grijehe.' I čuo sam ga kada je rekao: 'Ko tačno sedam puta, ne umanjujući i ne dodajući ništa, obiđe oko Kabe ima nagradu kao da je oslobodio roba.' I čuo sam ga da je rekao: 'Neće podići, niti spustiti nijednu stopu, a da mu Allah, dž.š., zbog toga ne izbriše grijeh i ubilježi dobro djelo.'"** (Et-Tirmizi – hasen)

368 Ibn Abas, r.a., prenosi da je Vjerovjesnik, a.s., rekao: **"Tavaf oko Kabe je kao namaz. Razlika je u tome što se za vrijeme tavafa može govoriti. Ko bude govorio dok obavlja tavaf, neka govori samo dobro."** (Et-Tirmizi)

---

[136] Ebu Asim Ubejde ibn Umejr ibn Katade ibn Said el-Lejsi. Ubejde je stariji tabiin. Živio je i djelovao u Mervu. Umro je 68. godine po Hidžri.

VRIJEDNOST TAVAFA PO KIŠI

369 Ebu Ikal[137] kaže: **"Obavljao sam tavaf sa Enesom ibn Malikom po kiši. Kada smo završili tavaf, klanjali smo dva rekata kod Mekamu Ibrahima. Enes ibn Malik, r.a., tada reče: 'Iznova otpočnite raditi, već vam je oprošteno. Tako je Vjerovjesnik, a.s., rekao nama kada smo s njim obavljali tavaf po kiši.'"** (Ibn Madže)

VRIJEDNOST UMRE U RAMAZANU

370 Ibn Abas, r.a., prenosi da je Vjerovjesnik, a.s., rekao: **"Umra u ramazanu ravna je hadžu ili hadžu obavljenom sa mnom."** (Muslim)

VRIJEDNOST BRIJANJA I ŠIŠANJA NA HADŽU

371 Abdullah ibn Omer, r.a., kaže da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **'"Smilovao se Allah onima koji su obrijali (glave).' Ashabi rekoše: 'Allahov Poslaniče, i onima koji su skratili kosu.' On reče: 'Smilovao se Allah onima koji su se obrijali.' Rekoše: 'Allahov Poslaniče, i onima koji koji su skratili kosu.' On reče: 'I onima koji su skratili kosu.'"** (Muttefekun alejhi)

372 Ebu Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"'Allahu moj, smiluj se onima koji obriju glave.' Ashabi rekoše: 'Allahov Poslaniče, i onima koji skrate kosu.' On reče: 'Allahu moj, smiluj se onima koji obriju glave.' Ashabi rekoše: 'Allahov Poslaniče, i onima koji skrate kosu.' On reče: 'Allahu moj, smiluj se onima**

---

[137] Ebu Ikal Hilal ibn Zejd ibn Jesar el-Basri. Hilal spada u mlade tabiine. Živio je u Šamu.

koji obriju glave.' Ashabi rekoše: 'Allahov Poslaniče, i onima koji skrate kosu.' On reče: 'I onima koji skrate kosu.'" (Muttefekun alejhi)

373 Ummu Husajn[138], r.a., kaže: "Čula sam Vjerovjesnika, a.s., **da je na Oprosnom hadžu molio Allaha tri puta za one koji briju glave, a samo jednom za one koji skraćuju kosu."** (Muslim)

374 Ibn Omer, r.a., kaže: **"Vjerovjesnik, a.s., obrijao je glavu na Oprosnom hadžu."** (Muslim)

VRIJEDNOST BACANJA KAMENČIĆA NA DŽEMRETIMA

375 Ebu Seid el-Hudri, r.a., kaže: **"Rekli smo: 'Allahov Poslaniče, smatramo da se umanjio broj kamenčića koje smo bacali (na džemretima).' On reče: 'Kamenčići koji su primljeni, uzdižu se. Da nije tako bili bi kao brdo.'"** (Ed-Darekutni)

VRIJEDNOST ZEMZEMA

376 Džabir ibn Abdullah, r.a., kaže: "Čuo sam Poslanika, a.s., da je rekao: **'Zemzem služi za ono za šta se pije.'"** (Ibn Madže)

377 Abdullah ibn Abas, r.a., prenosi da je Vjerovjesnik, a.s., rekao: **"Zemzem koristi za ono za šta se pije. Ako je piješ radi zdravlja, Allah, dž.š., podarit će ti zdravlje. Ako je piješ radi sitosti, Allah, dž.š., zasitit će te. Ako je piješ da ugasiš žeđ, Allah, dž.š., ugasit će ti žeđ. Zemzem je vrelo Džibrilovo i napajalište Ismailovo"** (Ed-Darekutni)

378 Muhammed ibn Abdurrahman ibn Ebu Bekr[139], r.a., kaže: **"Jednoga dana sjedio sam sa Ibn Abasom. Naišao je neki čovjek, pa ga Ibn Abas upita: 'Odakle dolaziš?' On odgovori: 'Od Zemzema.' Ibn**

---

[138] Ummu Husajn bint Ishak.

[139] Muhammed ibn Abdurrahman ibn Ebu Bekr el-Kurejši. Muhammed je tabiin. Živio je i djelovao u Mervu.

Abas upita: 'Da li si pio Zemzem onako kako treba?' Čovjek reče: 'Kako?' On reče: 'Kada piješ Zemzem, okreni se prema Kabi i spomeni Allahovo ime. Uistinu, Allahov Poslanik, a.s., rekao je: 'Znak po kojem se mi razlikujemo od munafika je to što oni rijetko piju Zemzem.''" (Ibn Madže)

VRIJEDNOST NAMAZA U MEKI

379 Erkam, r.a., kaže: **"Došao sam Vjerovjesniku, a.s., pa me je upitao: 'Gdje ideš?' Rekoh: 'Krenuo sam tamo.' Pokazao sam rukom prema Bejtul-makdisu. On reče: 'Da li tamo ideš zbog trgovine?' Rekoh: 'Ne, nego želim tamo da klanjam.' On reče: 'Namaz tamo', pa je pokazao rukom prema Meki, 'bolji je od hiljadu namaza', pa je pokazao rukom prema Šamu."** (Ahmed)

VRIJEDNOST POSTA MJESECA RAMAZANA U MEKI

380 Ibn Abas, r.a., prenosi da je Pejgamber, a.s., rekao: **"Ko provede ramazan u Meki, posti i ibadeti onoliko koliko je u mogućnosti, ubilježit će mu se kao da je u postu i ibadetu proveo stotinu hiljada ramazana; upisat će mu se za svaki dan i noć kao da je oslobodio roba; kao da je svaki dan poklonio konja na Allahovom putu i za svaki dan dobro djelo i za svaku noć dobro djelo."** (Ibn Madže)

VRIJEDNOST OBLAČENJA IHRAMA OD BEJTUL-MAKDISA

381 Ummu Seleme, supruga Allahovog Poslanika, a.s., kaže: "Čula sam Vjerovjesnika, a.s., da je rekao: **'Ko zanijeti hadž i umru (obuče ihrame i počne sa učenjem telbije) od Mesdžidul-aksaa do Mesdždul-harama, oprostit će mu se svi grijesi, prošli i budući, ili zaslužio je Džennet (ravija se dvoumi).'"** (Ebu Davud i Ibn Madže)

VRIJEDNOST POSJETE MEZARA ALLAHOVOG POSLANIKA, A.S.

382 Abdullah ibn Omer, r.a., prenosi da je Vjerovjesnik, a.s., rekao: **“Ko obavi hadž, a zatim posjeti moj kabur nakon što preselim na ahiret, kao da me je posjetio dok sam bio živ.”** (Ed-Darekutni)

383 Hatib, r.a., prenosi da je Vjerovjesnik, a.s., rekao: **“Ko me posjeti, nakon što preselim na ahiret, kao da me je posjetio dok sam bio živ. Ko umre u jednom od dva harema (u Meki ili Medini), bit će proživljen siguran (od straha) na Sudnjem danu.”** (Ed-Darekutni)

384 Abdullah ibn Omer, r.a., kazuje da je Muhammed, a.s., rekao: **“Ko posjeti moj kabur, zaslužio je moj šefaat.”** (Ed-Darekutni)

385 Ebu Hurejre, r.a., prenosi da je Božiji Poslanik, a.s., rekao: **“Kad god neko donese salavat na mene, Allah mi povrati dušu da bih mu odgovorio na selam.”** (Ebu Davud)

VRIJEDNOST DŽAMIJE ALLAHOVOG POSLANIKA, A.S., U MEDINI

386 Ebu Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **“Namaz u ovoj mojoj džamiji bolji je od hiljadu namaza obavljenih u nekoj drugoj džamiji, osim u Mesdžidul-haramu.”** (Muslim)

387 Abdulah ibn Omer, r.a., kazuje da je Vjerovjesnik, a.s., rekao: **“Namaz u ovoj mojoj džamiji bolji je od hiljadu namaza obavljenih u nekoj drugoj džamiji, osim u Mesdžidul-haramu.”** (Muslim)

388 Mejmuna, r.a., kaže: “Čula sam Vjerovjesnika, a.s., da je rekao: **‘Namaz u njoj (džamiji Allahovog Poslanika, a.s.,) bolji je od hiljadu namaza obavljenih u nekoj drugoj džamiji, osim u Mesdžidul-haramu.’”** (Muslim)

389 Ebu Seid el-Hudri, r.a., kaže: **“Ušao sam kod Vjerovjesnika, a.s., dok je bio u sobi neke od njegovih žena, pa sam ga upitao: ‘Allahov Poslaniče, koja je od ove dvije džamije sagrađena na istinskoj bogobojaznosti?’ On je uzeo šaku pijeska, bacio ga na zemlju i rekao: ‘Ova vaša džamija – džamija u Medini.’”** (Ahmed)

VRIJEDNOST TRI DŽAMIJE

390 Ebu Seid el-Hudri, r.a., kaže: **“Čuo sam Vjerovjesnika, a.s., da je rekao četiri stvari, koje su me začudile i obradovale: da žena ne putuje dva dana pješačkog hoda bez muža ili bližnjeg rođaka; da se ne poste dva dana: prvi dani ramazanskog i kurbanskog bajrama; da se nikakav namaz ne klanja nakon ikindije, dok sunce ne zađe, i nakon sabaha, dok sunce ne izađe; da se ne sprema na putovanje, osim radi tri džamije: Mesdžidul-harama, džamije Allahovog Poslanika, a.s., i Mesdžidul-aksa.”** (Muttefekun alejhi)

391 Ebu Hurejre, r.a., kazuje da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **“Ne sprema se na putovanje, osim radi tri džamije: Mesdžidul-harama, moje džamije i Mesdžidul-aksa.”** (Muttefekun alejhi)

VRIJEDNOST DŽAMIJE MESDŽIDUL-AKSA U JERUSALIMU I NAMAZA U NJOJ

392 Ebu Zerr, r.a., kaže: **“Upitao sam Allahovog Poslanika, a.s.: ‘Koja je džamija prva sagrađena na Zemlji?’ On odgovori: ‘Mesdžidul-haram.’ Upitah: ‘Zatim koja?’ On reče: ‘Mesdžidul-aksa.’ Upitah: ‘Koliko vremena je proteklo između njih?’ Reče: ‘Četrdeset godina.’ Upitah: ‘Koja je džamija sagrađena poslije njih?’ On reče: ‘Klanjaj gdje god te zatekne namaz. Cijela Zemlja je prostor za klanjanje.’”** (Muttefekun alejhi)

393 Abdullah ibn Omer, r.a., kazuje da je Božiji Poslanik, a.s., rekao: **“Kada je Sulejman, a.s., sin Davuda, a.s., sagradio Mesdžidul-aksu, zamolio je Allaha, dž.š., troje: da se njegova presuda slaže s**

Allahovom presudom, pa mu je udovoljeno; da mu Allah, dž.š., podari vlast kakvu neće podariti nikome poslije njega, pa mu je udovoljeno; kada je završavao s gradnjom Mesdžidul-akse, zamolio je da svako ko dođe u nju isključivo radi namaza, izađe iz nje čist od grijeha kao na dan kada ga je njegova majka rodila." [140] (En-Nesai i Ibn Madže)

394 Enes ibn Malik, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Namaz koji neko obavi u svojoj kući je jedan namaz. Namaz obavljen u najbližoj džamiji bolji je od dvadeset i pet namaza. Namaz obavljen u centralnoj džamiji bolji je od pet stotina namaza. Namaz obavljen u Mesdžidul-aksau bolji je od pedeset hiljada namaza. Namaz obavljen u mojoj džamiji također je bolji od pedeset hiljada namaza, a namaz obavljen u Mesdžidul-haramu bolji je od stotinu hiljada namaza."** (Ibn Madže)

VRIJEDNOST NAMAZA U DŽAMIJI U KUBAU – PREDGRAĐU MEDINE

395 Abdullah ibn Omer, r.a., kaže: **"Vjerovjesnik, a.s., posjećivao bi džamiju u Kubau jašući i pješice."** (Muttefekun alejhi) U drugom predanju stoji: **"Odlazio je svake subote u džamiju u Kubau jašući ili pješice."**

396 Sehl ibn Hunejf[141], r.a., prenosi da je Božiji Poslanik, a.s., rekao: **"Ko ode u džamiju u Kubau i klanja namaz, ima nagradu kao da je obavio umru."** (En-Nesai i Ibn Madže)

---

[140] U ovom dijelu koji govori o vrijednosti Mesdžidul-aksaa, navodimo i slijedeći hadis, kojeg nema u izvornom tekstu djela "Fadailul-a'mali", a u kome stoji da je Muhammed, a.s., rekao: **"Namaz obavljen u Mesdždul-haramu vredniji je od stotinu hiljada namaza obavljenih u nekoj drugoj džamiji. Namaz u mojoj džamiji bolji je od hiljadu, a namaz u Mesdžidul-aksau vrijedi petsto namaza, obavljenih u nekoj drugoj džamiji."** (Et-Taberani)

[141] Ebu Sabit Sehl ibn Hunejf ibn Vahib el-Ensari el-Evsi. Živio i djelovao u Kufi. Umro je 38. godine po Hidžri.

397 Usejd ibn Zuhejr el-Ensari[142], r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **“Namaz u Kubau ravan je umri.”** (Et-Tirmizi – hasen-garib)

VRIJEDNOST KURBANA

398 Aiša, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **“Allahu najdraže djelo koje čovjek uradi na dan Kurban-bajrama je klanje kurbana. Kurban će na Sudnjem danu doći sa svojim rogovima, papcima i runom. Krv kurbana stigne Allahu prije nego što padne na zemlju. Pa budite radosni zbog toga”** (Ibn Madže i Et-Tirmizi – hasen-garib)

399 Zeid ibn Erkam[143], r.a., kaže: **“Ashabi Allahovog Poslanika, a.s., su rekli: ‘Šta su ovi kurbani?’ On reče: ‘To je sunnet vašeg oca Ibrahima, a.s.’ Rekoše: A šta mi imamo od toga, Allahov Poslaniče.’ On odgovori: ‘Za svaku dlaku dobro djelo.’ Rekoše: ‘Šta je sa vunom, Allahov Poslaniče.’ Reče: ‘Za svaku dlaku vune dobro djelo.’”** (Ibn Madže)

400 Ebu Umame, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **“Najbolji ćefin je od tri dijela, a najbolji kurban je rogati ovan.”** (Ibn Madže i Et-Tirmizi, koji ne spominje “rogati”)

401 Enes ibn Malik, r.a., kaže: **“Božiji Poslanik, a.s., zaklao je kao kurbane dva bijela rogata ovna. Zaklao ih je svojom rukom, proučio bismilu i tekbir i stavio svoju nogu na njihov vrat.”** (Muttefekun alejhi)

402 Aiša, r.a., kaže: **“Božiji Poslanik, a.s., je prilikom klanja kurbana učio: *‘Bismillahi, Allahumme tekabbel min Muhammedin ve ali Muhammedein ve min ummeti Muhammedin’* (‘Sa Allahovim imenom, Allahu moj, primi od Muhammeda, porodice Muhammedove i umeta Muhammedovog).’”** (Muslim)

---

[142] Usejd ibn Zubejr ibn Rafi’ el-Ensari el-Evsi.

[143] Ebu Amr Zejd ibn Erkam ibn Zejd el-Ensari el-Hazredži. Nakon smrti Vjerovjesnika, a.s., boravio je u Kufi. Umro je 68. godine po Hidžri.

POGLAVLJE O DŽIHADU – BORBI NA ALLAHOVOM PUTU

VRIJEDNOST JUTARNJEG ILI VEČERNJEG POHODA NA ALLAHOVOM PUTU

403 Enes ibn Malik, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Jutarnji ili večernji pohod na Allahovom putu bolji je od cijelog dunjaluka i svega što je na njemu."** (Muttefekun alejhi)

404 Sehl ibn Sa'd es-Saidi, r.a., kazuje da je Božiji Poslanik, a.s., rekao: **"Jutarnji pohod, na Allahovom putu, u koji krene jedan od Božijih robova bolji je od dunjaluka i svega što je na njemu."** (Muslim)

405 Ebu Ejub, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Jutarnji ili večernji pohod na Božijem putu bolji je od svega što sunce obasjava."** (Muslim)

VRIJEDNOST BORBE NA ALLAHOVOM PUTU

406 Ebu Hurejre, r.a., prenosi da je Vjerovjesnik, a.s., rekao: **"Zagarantovao je Allah, dž.š., onome ko se bori na Njegovom putu, a nije ga podstaklo na to ništa drugo, osim vjera u Allaha i Njegove poslanike, da će ga povratiti kući s nagradom koju je zaradio, ili plijenom koji je zadobio, ili će ga uvesti u Džennet. Da se ne bojim da ću otežati svojim sljedbenicima, ne bih izostao ni iza jednog vojnog pohoda. Volio bih da poginem na Allahovom putu, zatim da budem oživljen, pa da opet poginem, zatim da budem oživljen, pa da opet poginem."** (Muttefekun alejhi) U drugom predanju stoji: **"Ali ja nisam u stanju da omogućim svim muslimanima da idu, niti oni sami imaju mogućnosti, a njima bi bilo teško da ostanu iza mene. Volio bih da se borim na Allahovom putu, pa da poginem, zatim da budem oživljen, pa opet da poginem, zatim da budem oživljen, pa da opet poginem."**

407 Ebu Hurejre, r.a., kaže: **"Upitao je neko od ashaba Vjerovjesnika, a.s.: 'Allahov Poslaniče, reci nam šta je ravno borbi na Allahovom putu?' On reče: 'Vi to ne možete učiniti.' Rekoše: 'Možemo.' Ebu**

Hurejre kaže: 'Ne znam da li im je Allahov Poslanik, a.s., nakon trećeg ili četvrtog puta rekao: 'Ratniku na Allahovm putu sličan je onaj koji neprestano posti i neprestano klanja, sve dok se ratnik ne vrati iz bitke.'''' (Muslim)

408 Ebu Hurejre, r.a., kaže: **"Došao je neki čovjek Alahovom Poslaniku, a.s., i rekao: 'Koje je djelo ravno borbi na Allahovom putu?' Vjerovjesnik, a.s., reče: 'Nema takvog djela. Da li bi ti mogao da se, kada ratnik na Allahovom putu ode u bitku, zatvoriš u džamiji i neprestano klanjaš i postiš? A ko to može?'"** (En-Nesai)

409 Ebu Seid el-Hudri, r.a., kaže: **"Upitao je neki čovjek Vjerovjesnika, a.s.: 'Ko je najbolji čovjek?' On reče: 'Onaj koji se svojim imetkom i životom bori na Allahovom putu.' Čovjek upita: 'A zatim?' Allahov Poslanik, a.s., reče: 'Vjernik koji živi u planinskom tjesnacu, obožava svoga Gospodara i ne čini zlo ljudima.'"** (Muttefekun alejhi)

410 Ebu Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Jedan od najbojih načina življenja jeste život čovjeka koji se drži za uzde svoga konja na Božijem putu. Kad god čuje kakvu buku ili povik, on mu se zaskoči na leđa i ide tamo spreman na borbu ili smrt. Nakon toga je život pastira koji sa svojom stokom živi na nekom visu ili dolini, obavlja namaz, daje zekat, robuje svome Gospodaru do smrti i stalno čini dobro."** (Muslim)

411 Osman ibn Affan, r.a., kaže: "Čuo sam Allahovog Poslanika, a.s., da je rekao: **'Jedan dan proveden u borbi na Allahovom putu, bolji je od hiljadu drugih dana.'"** (En-Nesai)

ALLAH, DŽ.Š., PODIĆI ĆE BORCU NA NJEGOVOM PUTU POLOŽAJ ZA STOTINU DEREDŽA

412 Ebu Hurejre, r.a., prenosi da je Vjerovjesnik, a.s., rekao: '**"Ko vjeruje u Allaha, Njegova poslanika, obavlja namaz i posti ramazan, ima pravo kod Allaha da ga uvede u Džennet, borio se na Allahovom**

putu ili bio u mjestu gdje ga je njegova majka rodila.' Ashabi rekoše: 'Allahov Poslaniče, hoćemo li obradovati ljude s tim?' On reče: 'Pripremio je Allah, dž.š., u Džennetu za borce na Njegovom putu stotinu položaja. Razmak između dva položaja je kao između neba i Zemlje. Kada molite Allaha da vam podari Džennet, molite ga za Firdevs. To je središnji i najuzvišeniji položaj u Džennetu. Iznad njega je Arš Milostivog. Iz njega izviru džennetske rijeke.'" (El-Buhari)

413 Ebu Seid el-Hudri, r.a., prenosi da je Božiji Poslanik, a.s., rekao: **"O Ebu Seide, ko je zadovoljan da mu je Allah Gospodar, islam vjera i Muhammed poslanik, zaslužio je Džennet."** Ravija veli: **"Ebu Seid se tome začudio, pa je rekao: 'Ponovi mi to, Allahov Poslaniče.' Poslanik, a.s., mu je ponovio i dodao: 'Ima još nešto – nešto zbog čega Allah, dž.š., uzdiže roba za stotinu položaja u Džennetu, a između dva položaja je razmak, kao između neba i Zemlje.' On ga upita: 'Šta je to, Allahov Poslaniče?' On odgovori: 'Borba na Allahovom putu.'"** (Muslim)

DŽIHAD JE NAJBOLJE DJELO

414 Abdullah ibn Mesud, r.a., kaže: **"Upitao sam Vjerovjesnika, a.s.: 'Koje je djelo najbolje?' Odgovorio je: 'Namaz na početku njegovog vremena.' Rekao sam: 'A poslije toga?' Odgovorio je: 'Borba na Allahovom putu." Upitao sam: 'A potom koje?' Odgovorio je: 'Dobročinstvo prema roditeljima.'"** (Muttefekun alejhi)

415 Ebu Hurejre, r.a., kaže: **"Upitan je Vjerovjesnik, a.s.: 'Koje je djelo najbolje?' Odgovorio je: 'Vjerovanje u Allaha, dž.š.' 'A koje poslije toga?', ponovo je bio upitan. Odgovorio je: 'Borba na Allahovom putu.' Zatim je upitan: 'A koje poslije toga?' On je odgovorio: 'Hadž *mebrur*.'"** (Muttefekun alejhi)

416 Nu'man ibn Bešir, r.a., kaže: **"Bio sam kod Vjerovjesnikovog, a.s., minbera u grupi ashaba, pa je jedan čovjek rekao: 'Nije mi bitno**

da, nakon što sam postao musliman, radim neko drugo djelo osim napajanja hadžija.' Drugi reče: 'Ne to, nego održavanje Mesdžidul-harama.' Neko reče: 'Borba na Allahovom putu bolja je od toga što ste rekli.' Omer, r.a., izgrdio ih je i rekao: 'Ne podižite glasove kod minbera Allahovog Poslanika, a.s.' Taj dan bio je petak, pa pošto smo klanjali džumu ušli smo kod Vjerovjesnika, a.s., i upitali ga, pa je objavljeno: *'Zar smatrate da je onaj koji hodočasnike vodom napaja i koji vodi brigu o Mesdžidul-haramu, ravan onome koji u Allaha i u onaj svijet vjeruje i koji se na Allahovom putu bori. Oni nisu jednaki pred Allahom.*'"[144] (Muslim)

417 Muaz ibn Džebel, r.a., kaže: "Čuo sam Allahovog Poslanika, a.s., da je rekao: **'Ko se bori na Allahovom putu koliko traje vrijeme između dvije mužnje deve, zaslužio je Džennet.'"** (Ebu Davud, En-Nesai, Ibn Madže i Et-Tirmizi – hasen-sahih)

VRIJEDNOST PRIPRAVNOSTI ZA BORBU NA ALLAHOVOM PUTU

418 Selman el-Farisi, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Dan pripravnost za borbu na Božijem putu bolji je od posta i namaza čitavog mjeseca. Ko umre u pripravnosti stalno će mu se bilježiti i uvećavati nagrada za to djelo i bit će siguran od kaburskih iskušenja."** (Muslim)

419 Sehl ibn Sa'd, r.a., prenosi da je Božiji Poslanik, a.s., rekao: **"Jedan dan pripravnosti za borbu na Allahovom putu bolji je od dunjaluka i svega na njemu. Mjesto u Džennetu veličine vašeg bića bolje je od dunjaluka i svega što je na njemu. Večernji ili jutarnji pohod na Allahovom putu bolji je od cijelog dunjaluka i svega što je na njemu."** (El-Buhari)

---

[144] Et-Tevbe, 19.

420 Fedale ibn Ubejd[145], r.a., kazuje da je Vjerovjesnik, a.s., rekao: **"Svakom umrlom zapečate se njegova djela koja je učinio, osim onome ko umre u pripravnosti za borbu na Božijem putu. Njegovo dobro djelo povećava se sve do Sudnjeg dana, i on će biti sačuvan od kaburskog iskušenja."** (Ebu Davud i Et-Tirmizi – hasen-sahih)

421 Osman ibn Affan, r.a., kaže: "Čuo sam Allahovog Poslanika, a.s., da je rekao: **'Ko jednu noć provede u pripravnosti za borbu na Allahovom putu ima nagradu kao da je hiljadu noći proveo u postu i namazu.'"** (Ibn Madže)

422 Ebu Hurejre, r.a., prenosi da je Vjerovjesnik, a.s., rekao: **"Ko umre u pripravnosti za borbu na Allahovom putu stalno će mu se bilježiti dobro djelo koje je uradio, i povećavat će mu se nagrada, bit će sačuvan od kaburskih iskušenja i siguran od straha."** (Ibn Madže)

VRIJEDNOST ONOGA ŠTO SE UDIJELI NA ALLAHOVOM PUTU

423 Ebu Mesud el-Ensari, r.a., kaže: **"Neki je čovjek doveo zaularenu devu pa je rekao: 'Allahov Poslaniče, darujem ovu devu na Allahovom putu.' Vjerovjesnik, a.s., reče: 'Ti ćeš na Sudnjem danu zbog nje dobiti sedam stotina zaularenih deva.'"** (Muslim)

424 Hurejm ibn Fatik[146], r.a., kazuje da je Muhammed, a.s., rekao: **"Ko potroši nešto na Allahovom putu bilježi mu se sedam stotina puta više."** (En-Nesai)

425 Alija, Ebu Derda, Abdullah ibn Omer, Ebu Umame i Ebu Hurejre, r.a., prenose da je Vjerovjesnik, a.s., rekao: **"Ko opremi borca na Allahovom putu, a on sam ostane kod svoje kuće, za svaki**

---

[145] Fedale ibn Ubejd el-Ensari el-Evsi. Učestvovao u Bitki na Uhudu, a potom u svim ostalim bitkama. Dao je prisegu Vjerovjesniku, a.s., na Hudejbiji. Nakon smrti Allahovog Poslanika, a.s., živio u Šamu.

[146] Ebu Jahja Hurejm ibn Fatik el-Esedi. Boravio u Šamu.

potrošeni dirhem ima sedam stotina dirhema. A ko se lično bori na Allahovom putu i sam sebe opremi ratnom opremom za svaki potrošeni dirhem ima sedamsto hiljada dirhema. Zatim je proučio ajet: 'Allah će onome kome hoće dati i više.'"[147] (Ibn Madže)

ČIJE SE NOGE ZAPRAŠE NA ALLAHOVOM PUTU

426 Ebu Abs Abdurrahman ibn Džebr[148], r.a., prenosi da je Vjerovjesnik, a.s., rekao: **"Džehennemska vatra neće doticati noge koje su se zaprašile na Allahovom putu."** (El-Buhari)

427 Ebu Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Neće se nikada sastati na licu nekog čovjeka prašina s Allahovog puta i džehennemski dim niti će se ikada u nečijem srcu sastati škrtost i vjerovanje."** (En-Nesai, a slične hadise prenose Et-Tirmizi i Ibn Madže)

428 Enes ibn Malik, r.a., kazuje da je Muhammed, a.s., rekao: **"Ko krene u pohod na Allahovom putu, za svu prašinu koja ga tada zadesi dobit će miris od miska na Sudnjem danu."** (Ibn Madže)

VRIJEDNOST STRAŽE KOJA SE ČINI U IME ALLAHA, DŽ.Š.

429 Ebu Rejhane el-Ezdi[149], r.a., prenosi da je Vjerovjesnik, a.s., rekao: **"Džehennemskoj vatri zabranjeno je da prži oko koje je bdjelo na Allahovom putu."** (En-Nesai)

430 Enes ibn Malik, r.a., kaže: "Čuo sam Allahovog Poslanika, a.s., da je rekao: **'Jedna noć straže na Allahovom putu bolja je od hiljadu**

---

[147] El-Bekare, 261.
[148] Ebu Abs Abdurrahman ibn Džebr ibn Amr el-Harisi el-Ensari. Živio je u Medini. Umro 34. godine po Hidžri.
[149] Ebu Rejhane Šem'un ibn Zejd el-Ezdi. Živio u Šamu.

godina posta i namaza kod kuće. Godina ima tristo dana. A jedan dan kao hiljadu godina!'" (Ibn Madže)

VRIJEDNOST POSTA U IME ALLAHA, DŽ.Š.

431 Ebu Hurejre, r.a., prenosi da je Vjerovjesnik, a.s., rekao: **"Ko posti jedan dan na Allahovom putu, Allah, dž.š., udaljit će ga od Džehennema sedamdeset godina."** (Ahmed i Et-Tirmizi)

432 Ebu Umame, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Ko posti jedan dan na Allahovom putu, Allah, dž.š., napravit će jarak između njega i Džehennema veličine prostora između neba i Zemlje."** (Et-Tirmizi – garib)

VRIJEDNOST RATNIH VJEŠTINA U IME ALLAHA, DŽ.Š.

433 Amr ibn Abeseh, r.a., kaže: "Čuo sam Allahovog Poslanika, a.s., da je rekao: **'Ko na Allahovom putu baci jednu strijelu na neprijatelja ima nagradu kao da je oslobodio roba.'"** (En-Nesai i Et-Tirmizi) U predanju koje bilježe En-Nesai i Ibn Madže stoji: **"...na neprijatelja, pogodio cilj ili promašio, ima nagradu kao da je oslobodio roba."**

434 Ka'b ibn Murre[150], r.a., kaže: "Čuo sam Vjerovjesnika, a.s., da je rekao: **'Gađajte! Čija strijela dopre do neprijatelja, Allah, dž.š., podići će mu zbog toga deredžu. Ibn Nuham reče: 'Allahov Poslaniče, a šta je deredža?' On odgovori: 'Između dvije deredže je razmak stotinu godina.'"** (En-Nesai)

435 Ukbe ibn Amir, r.a., kaže: "Rekao je Allahov Poslanik, a.s.: **'Uzvišeni Allah, dž.š., uvest će zbog jedne strijele u Džennet tri osobe: onoga ko je proizveo strijelu, nadajući se njenom proizvodnjom svakom dobru, onoga ko njom gađa i onoga koji je dodaje.'"** (En-Nesai i Ibn Madže)

---

[150] Ka'b ibn Murre es-Sulemi. Živio u Šamu. Umro 57. godine po Hidžri.

O RANJAVANJU NA ALLAHOVOM PUTU I VRIJEDNOST KRATKOTRAJNE BORBE NA ALLAHOVOM PUTU

436 Ebu Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Ko bude ranjen na Allahovom putu, a Allah, dž.š., zna ko je ranjem na Njegovom putu, doći će na Sudnji dan s ranom, njena boja je boja krvi, a miris – miris miska."** (Muttefekun alejhi)

437 Ebu Umame, r.a., prenosi da je Božiji Poslanik, a.s., rekao: **"Allahu, dž.š., najdraže su dvije kapi i dva ožiljka. Kapi su: kap suze prolivene iz straha od Allaha i kap krvi prolivene na Allahovom putu. A što se tiče ožiljaka, to je ožiljak na Allahovom putu i ožiljak nastao izvršavanjem Allahovih naredbi (farzova).** (Et-Tirmizi – hasen-garib)

438 Muaz ibn Džebel, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Muslimanu koji se na Allahovom putu bori koliko je vrijeme između dvije mužnje deve, obavezan je Džennet. Ko iskreno Allaha, dž.š., zamoli da pogine na Njegovom putu, pa umre ili pogine, ima nagradu kao šehid. Ko bude ranjen ili ga zadesi neka druga nesreća, doći će na Sudnji dan, a rana će mu biti obilnija nego što je bila. Njena boja je boja šafrana, njen miris je misk. Ko bude ranjen na Allahovom putu na njemu je pečat šehida."** (Ebu Davud i En-Nesai. Prenosi ga i Et-Tirmizi do riječi "misk".)

439 Ebu Hurejre, r.a., kaže: **"Jedan ashab Allahovog Poslanika, a.s., naišao je na neku uvalu u kojoj je bio manji izvor pitke vode. To ga je oduševilo te je sam sebi rekao: 'Kada bih se odvojio (od ljudi) i nastanio u ovoj uvali, ali to neću učiniti dok mi Božiji Poslanik, a.s., to ne dozvoli.' To je spomenuo Allahovom Poslaniku, a.s., koji mu je rekao: 'Nemoj to činiti! Vaša borba na Allahovom putu bolja je od sedamdeset godina obavljanja namaza kod kuće. Zar vi ne želite da vam Allah, dž.š., oprosti grijehe i uvede vas u Džennet. Borite se na Allahovom putu! Uistinu, ko se**

bori na Allahovom putu, toliko vremena koliko je između dvije mužnje deve, obavezan mu je Džennet.'" (Et-Tirmizi – hasen)

VRIJEDNOST BORBE NA MORU

440 Enes ibn Malik, r.a., kaže: **"Vjerovjesnik, a.s., imao je običaj da ode kod Ummu Haram bint Milhan, a ona je bila žena Ubade ibn Samita. Tom prilikom ona bi ga počastila hranom. Jednog dana, Allahov Poslanik, a.s., ušao je kod nje i ona mu je iznijela hranu. Zatim je sjela, a Vjerovjesnik, a.s., je zaspao. Nakon nekog vremena, Poslanik, a.s., probudio se nasmijan. Rekla je: 'Šta te je nasmijalo, Allahov Poslaniče?' On reče: 'U snu su mi predočeni ljudi iz mog ummeta u pohodu na Allahovom putu, plove po morskoj pučini poput kraljeva na svojim ležaljkama',** ili je rekao: **'Slično kraljevima na svojim ležaljkama' (dvoumi se prenosilac hadisa). Rekla sam: 'Allahov Poslaniče, zamoli Allaha da budem jedna od njih.' On je zamolio Allaha, potom spustio glavu i zaspao. Poslije se ponovo probudio nasmijan. Rekla sam: 'Šta te je nasmijalo, Božiji Poslaniče?' On reče: 'Predočeni su mi ljudi iz mog ummeta u pohodu na Allahovom putu, plove po morskoj pučini poput kraljeva na svojim ležaljkama',** ili je rekao: **'Slično kraljevima na svojim ležaljkama.' Rekla sam: 'Allahov Poslaniče, zamoli Allaha da budem jedna od njih.' On reče: 'Ti si među prvima od njih.' Ummu Haram zaplovila je morem u vrijeme Muavije. Nakon povratka s plovidbe pala je sa svoje jahalice i umrla.'"** (Muttefekun alejhi)

441 Ebu Derda, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Jedan vojni pohod na moru je kao deset vojnih pohoda na kopnu. Ko isplovi na pučinu ima nagradu kao onaj koji je umrljan svojom krvlju na Allahovom putu."** (Ibn Madže)

442 Ebu Umame, r.a., kaže: "Čuo sam Poslanika, a.s., da je rekao: **'Ko pogine na moru ima dvostruku nagradu u odnosu na onoga ko pogine na kopnu. Ko ima morsku bolest (pa povraća) jeste kao onaj koji je umrljan svojom krvlju na kopnu. Plovidba između**

dva vala je kao raskid s dunjlukom u pokornosti Allahu. Allah, dž.š., zadužio je meleka smrti da svakome uzme dušu, osim šehidu na moru. Allah, dž.š., lično uzima njihove duše, šehidu koji je poginuo na kopnu oprosti sve grijehe osim duga, a šehidu koji je poginuo na moru oprosti sve grijehe i dug." (Ibn Madže)

VRIJEDNOST OPREMANJA RATNIKA I BRIGE ZA NJEGOVU PORODICU

443 Zejd ibn Halid el-Džuheni, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Ko opremi ratnika na Allahovom putu kao da se i sam bori, a ko se brine o njegovoj porodici kao da se i sam bori."** (Muttefekun alejhi)

444 Omer ibn Hattab, r.a., prenosi da je Vjerovjesnik, a.s., rekao: **"Ko potpuno opremi borca ima nagradu kao i on sve dok ne pogine ili se ne vrati."** (Ibn Madže)

O POLOŽAJU SLABIH I NEMOĆNIH MUSLIMANA

445 Sa'd ibn Ebu Vekas, r.a, smatrao je da je bolji od onih koji su bili po položaju ispod njega, pa je Vjerovjesnik, a.s., rekao: **"Pa da li ste pomognuti ili opskrbljeni osim preko vaših nemoćnih?"** (El-Buhari i En-Nesai. U predanju koje bilježi En-Nesai stoji: **"...njihovom dovom, namazom i iskrenošću."**)

446 Ebu Derda, r.a., kaže: "Čuo sam Vjerovjesnika, a.s., da je rekao: **'Potražite mi vaše slabe i nemoćne. Uistinu, vi ste opskrbljeni i pomognuti preko vaših slabih i nemoćnih.'"** (Ebu Davud, En-Nesai i Et-Tirmizi – hasen-sahih)

O SMRTI NA ALLAHOVOM PUTU

447 Ebu Katade, r.a., prenosi da je neki čovjek došao Vjerovjesniku, a.s., i rekao: "**'Allahov Poslaniče, da li će mi Allah oprostiti grijehe ako poginem na Njegovom putu, boreći se strpljivo, nadajući se nagradi od Allaha i jurišajući, a ne bježeći?' Vjerovjesnik, a.s., reče: 'Ako pogineš na Allahovom putu, boreći se strpljivo, nadajući se nagradi od Allaha i jurišajući, a ne bježeći, Allah, dž.š., oprostit će ti sve grijehe osim duga. Tako mi je rekao Džibril.**" (Muslim)

448 Enes ibn Malik, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Niko od onih koji su ušli u Džennet neće poželjeti da se vrati na dunjaluk, taman kad bi sve na Zemlji bilo njegovo, osim šehida. On će zaželjeti da se vrati na dunjaluk, pa da pogine deset puta zbog počasti koje vidi."** (Muttefekun alejhi)

449 Mikdad ibn Madikerib[151], r.a., prenosi da je Vjerovjesnik, a.s., rekao: **"Šehid kod Allaha ima šest počasti: s prvom kapi krvi, oproste mu se svi grijesi; vidjet će svoje mjesto u Džennetu; bit će sačuvan od kažnjavanja u mezaru; neće osjetiti strahote na Sudnjem danu; dobit će krunu dostojanstvenosti od dragulja koji su bolji od dunjaluka i svega na njemu; oženit će sedamdeset i dvije hurije krupnih očiju i zauzimat će se za sedamdeset članova bližnje rodbine."** (Et-Tirmizi – sahih)

450 Ebu Derda, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Šehid će se zauzimati za sedamdeset članova svoje porodice."** (Ebu Davud)

451 Mesruk[152] kaže: **"Upitali smo Abdullaha ibn Mesuda o značenju ajeta: '*Nikako ne smatraj mrtvim one koji su na Allahovom putu poginuli! Ne, oni su živi i opskrbljeni su kod Gospodara svoga!*'**[153]**,**

---

[151] Mikdad ibn Madikerib ibn Amr ibn Jezid el-Kindi. Umro u Šamu 87. godine po Hidžri.

[152] Ebu Aiše Mesruk ibn Edžda ibn Malik ibn Umejje. Mesruk spada u starije tabiine. Umro je u Kufi 63. godine po Hidžri.

[153] Ali Imran, 169.

pa je rekao: 'Mi smo to pitali Allahovog Poslanika, a.s., pa nam je odgovorio: 'Njihove duše bit će u unutrašnjosti zelenih ptica koje imaju kandilje obješene na Aršu. One lete Džennetom gdje god žele, a potom se ponovo vraćaju tim kandiljima. To će vidjeti njihov Gospodar, pa će reći: 'Da li želite nešto?' One će reći: 'Šta da poželimo kada letimo po Džennetu kuda hoćemo?' Allah će ponoviti pitanje tri puta, a kada one vide da pitanje neće prestati, reći će: 'Gospodaru naš, želimo da nam duše naše vratiš u tijela naša kako bismo na Tvome putu ponovo poginule!' Kada vidi da nemaju nikakvih potreba, ostavit će ih.'" (Muslim)

452 Ka'b ibn Malik, r.a., prenosi da je Muhammed, a.s., rekao: **"Duše šehida su u unutrašnjosti zelenih ptica privrženih džennetskim plodovima ili džennetskom drveću."** (En-Nesai, Ibn Madže i Et-Tirmizi – hasen-sahih)

O BOLU KOJI OSJETI ŠEHID

453 Ebu Hurejre, r.a., prenosi da je Božiji Poslanik, a.s., rekao: **"Šehid prilikom pogibije osjeti bol sličan bolu kojeg osjeti neko kada se ubode."** (Et-Tirmizi – hasen-sahih-garib)

O BROJU ŠEHIDA

454 Ebu Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., upitao ashabe: **"'Koga vi smatrate šehidom?' Oni odgovoriše: 'Allahov Poslaniče, ko pogine na Allahovom putu, on je šehid.' On reče: 'Tada bi, uistinu, u mom ummetu bilo vrlo malo šehida.' Rekoše: 'A ko su onda šehidi, Allahov Poslaniče?' Odgovorio je: 'Ko pogine na Allahovom putu, on je šehid; ko umre od kuge, šehid je; šehid je onaj ko umre od stomačne bolesti; ko se utopi i on je šehid.'"** (Muslim) U drugom predanju stoji: **"... Ko umre pod ruševinama je šehid."**

455 Džabir ibn Atik, r.a., prenosi da je Vjerovjesnik, a.s., rekao: **"Postoji sedam vrsta šehida. To je onaj koji pogine na Allahovom putu; ko umre od kuge; utopi se; umre od otvorenih rana na tijelu; od stomačne bolesti; izgori u požaru; umre pod ruševinama i žena koja umre noseća je šehid."** (Ebu Davud, En-Nesai i Ibn Madže)

456 Abdulah ibn Amr, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Ko pogine braneći svoj imetak, on je šehid."** (El-Buhari)

457 Seid ibn Zejd[154], r.a., prenosi da je Vjerovjesnik, a.s., rekao: **"Ko pogine braneći svoj imetak, on je šehid; ko pogine braneći svoju porodicu i on je šehid; ko pogine braneći svoju vjeru, šehid je; ko pogine braneći sebe i on je šehid."** (Ebu Davud, Et-Tirmizi i En-Nesai)

458 Suvejd ibn Mukarin[155], r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Šehid je onaj ko pogine braneći ono što njemu pripada ."** (En-Nesai)

DŽENNET JE POD SJENAMA SABLJI

459 Ebu Musa, r.a., prenosi da je Božiji Poslanik, a.s., rekao: **"Uistinu, džennetska vrata su pod sjenama sablji."** (Muslim)

460 Abdullah ibn Ebu Evfa[156], r.a., kaže: **"Vjerovjesnik, a.s., u nekim danima u kojima se sukobio s neprijateljem, sačekao je da sunce pređe zenit, a zatim je ustao i rekao: 'O ljudi, nemojte žudjeti da se sukobite s neprijateljem i tražite spas od Allaha, a kada se sukobite s njima, budite strpljivi i znajte da je Džennet pod sjenama sablji. Zatim je Vjerovjesnik, a.s., proučio: 'O Allahu, Ti**

---

[154] Sejd ibn Zejd ibn Amr ibn Nufejl el-Adevi el-Medeni. Umro u Medini 51. godine po Hidžri.

[155] Ebu Adi Suvejd ibn Mukarin ibn Aiz el-Muzeni. Živio u Kufi.

[156] Ebu Ibrahim Abdullah ibn Ebu Evfa el-Eslemi. Učestvovao je na Hudejbiji, Hajberu i bitkma koje su bile poslije Hajbera. Nakon smrti Vjerovjesnika, a.s., živio je u Kufi. Smatra se posljednjim ashabom koji je umro u Kufi.

Koji si objavio Knjigu, Ti Koji pokrećeš oblake, Ti Koji si porazio saveznike[157], porazi ih i pomozi nas protiv njih.'" (El-Buhari)

VJERNIK KOJI UBIJE NEVJERNIKA NEĆE SE S NJIM SASTATI U VATRI AKO USTRAJE NA PRAVOM PUTU

461 Ebu Hurejre, r.a., prenosi da je Muhammed, a.s., rekao: **"Nikada se u Vatri neće sastati nevjernik i njegov ubica."** (Muslim) U drugom predanju stoji: **"'Neće se sastati u Vatri dvojica tako da jedan drugom šteti.' Ashabi rekoše: 'Ko su oni, Allahov Poslaniče?' On reče: 'Vjernik koji je ubio nevjernika, a zatim ustrajao na Pravom putu.'"** (Muslim)

O ONOME KO ISKRENO MOLI ALLAHA DA POGINE KAO ŠEHID

462 Enes ibn Malik, r.a., prenosi da je Muhammed, a.s., rekao: **"Ko iskreno traži od Allaha da pogine kao šehid dobit će stepen šehida, makar umro običnom smrću."** (Muslim)

463 Sehl ibn Hunejf[158], r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Ko iskreno moli Uzvišenog Allaha da pogine kao šehid, Allah, dž.š., dat će mu stepene šehida, makar umro na svojoj postelji."** (Muslim)

464 Muaz ibn Džebel, r.a., prenosi da je čuo Vjerovjesnika, a.s., da je rekao: **"Ko iskreno moli Allaha da pogine kao šehid, zatim umre ili pogine, dobit će nagradu šehida."** (En-Nesai i Et-Tirmizi – hasen-sahih)

---

[157] U bici na Hendeku

[158] Ebu Sabit Sehl ibn Hunejf ibn Vahib el-Ensari el-Evsi. Umro u Kufi 38. godine po Hidžri.

VRIJEDNOST DRŽANJA KONJA RADI BORBE NA ALLAHOVOM PUTU

465 Ebu Hurejre, r.a., prenosi da je Božiji Poslanik, a.s., rekao: **“Ko spremi konja za borbu na Allahovom putu s iskrenom vjerom u Allaha i potvrđujući Njegovo obećanje, uistinu, to što ga nahrani, napoji i sve što od njega očisti bit će dobra djela na njegovoj vagi na Sudnjem danu.”** (El-Buhari)

466 Ebu Hurejre, r.a., kazuje da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **“Ima ljudi koji će zbog držanja konja biti nagrađeni, drugima su zaštita, a trećima grijeh. Što se tiče onoga koji će biti nagrađen, to je čovjek koji spremi konja za boj na Allahovom putu, pa ga dugim užetom zaveže na livadi ili vrtu, za sve što konj tu pojede njemu se piše dobro djelo. Ako konj prekine uže, pa trči milju ili dvije njegov trag i balega, bit će ubrojani u dobra djela za njegova vlasnika. Ako konj dođe do rijeke, pa se napije vode, i to će se ubrojiti u dobra djela za vlasnika, pa makr on ne htio da ga napoji. Što se tiče onoga kome su konji zaštita, to je čovjek koji koristi konja da bi zarađivao i pošteno živio. On upotrebljava konja i za obavezu prema Allahu. Što se tiče onoga kome je držanje konja grijeh, to je čovjek koji svog konja koristi zbog ponosa, licemjerstva i neprijateljstva prema muslimanima.”** (Muttefekun alejhi)

VRIJEDNOST ISPRAĆANJA RATNIKA

467 Muaz ibn Enes[159], r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **“Da ispratim ratnika na Allahovom putu i postavim samar na njegovu jahalicu kada krene u jutarnji ili večernji pohod, draže mi je od dunjaluka i svega što je na njemu.”** (Ibn Madže)

---

[159] Muaz ibn Enes el-Džuhcni el-Ensari. Boravio u Mervu.

VRIJEDNOST IZNOŠENJA ISTINE NEPRAVEDNOM VLADARU

468 Ebu Seid el-Hudri, r.a., prenosi da je Vjerovjesnik, a.s., rekao: **"Jedan od najuzvišenijih vidova borbe na Allahovom putu jeste kazati istinu pred vladarom tiraninom."** (Et-Tirmizi – hasen-sahih)

POGLAVLJE O BRAKU

VRIJEDNOST BRAKA

469 Abdullah ibn Mesud, r.a., prenosi da je Božiji Poslanik, a.s., rekao: **"Ko od vas bude u mogućnosti za brak neka se oženi. Brak najbolje čuva pogled od harama i spolni organ od bluda. Ko nije u mogućnosti da se oženi, neka posti. Post će ga odvratiti od bluda."** (Muttefekun alejhi)

470 Aiša, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Brak je moj sunnet, ko ne postupa po mom sunnetu on ne pripada meni. Ženite se! Zaista ću se ja ponositi vašom brojnošću pred ostalim narodima. Ko ima mogućnosti za brak neka se oženi. Ko nije u mogućnosti da se oženi neka posti. Post će ga odvratiti od bluda."** (Ibn Madže)

471 Sevban, r.a., kaže: **"Kada je objavljen ajet u kojem se upozorava na zlato i srebro, ashabi su rekli: 'Koji imetak da uzmemo?' Vjerovjesnik, a.s., je rekao: 'Zahvalno srce, jezik zabavljen zikrom i žena vjernica, pomoći će nekome od vas da osigura ahiret.'"** (Ibn Madže i Et-Tirmizi – hasen)

472 Abdullah ibn Amr, r.a., prenosi da je Vjerovjesnik, a.s., rekao: **"Uistinu, ovaj svijet je užitak, a najbolji užitak na ovom svijetu jeste čestita žena."** (Muslim)

473 Ebu Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Ženu udaje četvero: njen imetak, ljepota, vjera i porijeklo. Odaberi vjernicu, osiromašio (ako ne poslušaš)."** (Muttefekun alejhi)

474 Ebu Umame, r.a., kaže: "Vjerovjesnik, a.s., je rekao: **'Ni jedan vjernik nije dobio veće bogatstvo, nakon bogobojaznosti, od čestite supruge. Kada joj nešto naredi, ona ga posluša; kada je pogleda, obraduje se; kada je zakune, ispuni zakletvu; kada je odsutan, ona čuva svoj moral i njegovu imovinu."** (Ibn Madže)

475 Ebu Ejub el-Ensari, r.a., prenosi da je Božiji Poslanik, a.s., rekao: **“Četvero je sunnet poslanika: stid, upotreba mirisa i misvaka i brak.”** (Et-Tirmizi – hasen-garib)

476 Ibn Jesar[160], r.a., prenosi da je neki čovjek došao Allahovom Poslaniku, a.s., i rekao: **‘“Sviđa mi se jedna žena uglednog porijekla, ali je nerotkinja, pa hoću li se oženiti njom?’ Poslanik, a.s., mu je zabranio. Pitao ga je i drugi put, pa mu je opet zabranio. Kada je upitao treći put, Vjerovjesnik, a.s., reče: ‘Ženite ljupke i one koje mogu da rađaju. Ja ću se, uistinu, ponositi vašom brojnošću pred ostalim narodima.’”** (Ebu Davud i En-Nesai)

O POHVALNOSTI ŽENIDBE U IME ALLAHA, DŽ.Š.

477 Jedan od ashaba prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **“Ko se oženi radi Allaha, Allah, dž.š., podarit će mu na Sudnjem danu krunu plemenitisti.”** (Ebu Davud)

ALLAH, DŽ.Š., POMAŽE ONOGA KO SE ŽENI DA BI SAČUVAO KREPOST

478 Ebu Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **“Allah, dž.š., pomoći će trojici: robu koji se otkupljuje od svog vlasnika, mladiću koji brakom želi sačuvati svoju krepost i borcu na Allahovom putu.”** (En-Nesai, Ibn Madže i Et-Tirmizi – hasen)

NAGRADA ZA ONOGA KO OSLOBODI ROBINJU, A POTOM JE OŽENI

479 Ebu Musa, r.a., prenosi da je Poslanik, a.s., rekao: **“Trojica će dobiti nagradu dva puta: čovjek koji ima robinju, pa je lijepo i kako treba odgoji, a zatim je oslobodi i oženi se njome; sljedbenik**

---

[160] Ebu Ali Ma’kil ibn Jesar ibn Abdullah el-Muzeni. Živio u Basri.

objavljene Knjige koji je vjerovao u svog poslanika, a potom živio u vrijeme nakon pojave islama, pa primio islam i rob koji je bogobojazan i poslušan svome vlasniku." (Muttefekun alejhi)

O ZAUZIMANJU ZA NEKOG DA STUPI U BRAK

480 Ebu Ruhm es-Semi[161], tabiin, prenosi da je Muhammed, a.s., rekao: **"Najbolje posredovanje je posredovanje za nekoga da stupi u brak."** (Ibn Madže)

NAGRADA ROBU KOJI JE POKORAN ALLAHU I ISPUNJAVA OBAVEZE PREMA SVOME VLASNIKU

481 Ebu Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Čestitom rob koji je u vlasništvu nekoga pripadaju dvije nagrade."** (Muttefekun alejhi)

482 Abdullah ibn Omer, r.a., prenosi da je Vjerovjesnik, a.s., rekao: **"Trojica će biti na brežuljcima od miska na Sudnjem danu: rob koji ispunjava obaveze prema Allahu i obaveze prema svom vlasniku; čovjek koji predvodi ljude i oni su zadovljni njim i čovjek koji svaki dan i noć poziva ljude na obavezne namaze."** (Et-Tirmizi – hasen-garib)

O VRIJEDNOSTI LIČNOG RADA

483 Mikdad Ibn Madikerib, r.a., prenosi da je Božiji Poslanik, a.s., rekao: **"Najbolja zarada, kojom se neko hrani, jest da zarađuje svojim rukama. Uistinu, poslanik Davud, a.s., hranio se onim što je svojim rukama zaradio."** (El-Buhari)

[161] Ebu Ruhm ibn Usejd es-Semi. Ebu Ruhm je stariji tabiin.

484 Aiša, r.a., prenosi da je Vjerovjesnik, a.s., rekao: **"Najljepše što čovjek može pojesti jeste hrana koju je zaradio sopstvenim rukama, a njegovo dijete je od onoga što je stekao."**[162] (Ebu Davud, En-Nesai i Ibn Madže)

O ISKRENOM I POVJERLJIVOM TRGOVCU

485 Ebu Seid el-Hudri, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Iskren i povjerljiv trgovac bit će sa vjerovjesnicima, iskrenim robovima i šehidima."** (Et-Tirmizi – hasen)

486 Abdullah ibn Omer, r.a., prenosi da je Vjerovjesnik, a.s., rekao: **"Musliman koji je povjerljiv i iskren trgovac bit će sa šehidima na Sudnjem danu."** (Ibn Madže)

BEREKET JE U TRGOVINI KADA SU TRGOVAC I KUPAC ISKRENI JEDAN PREMA DRUGOM

487 Hakim ibn Hizam, r.a., prenosi da je Poslanik, a.s., rekao: **"Kupoprodavci imaju pravo izbora dok se ne rastanu. Ako su bili iskreni i međusobno sve razjasnili, bit će obojici bereket u njihovoj kupoprodaji. Ako su pak nešto slagali ili sakrili, umanjit će se bereket njihove kupoprodaje."** (Muttefekun aljehi)

VRIJEDNOST TRGOVINE S ODGOĐENIM PLAĆANJEM

488 Suhejb, r.a., prenosi da je Božiji Poslanik, a.s., rekao: **"U tri stvari je bereket: trgovini s odgođenim plaćanjem, poslovanju s tuđim imetkom uz određenu dobit[163] i miješenje ječma i pšenice, ali za kućnu upotrebu, a ne za prodaju."** (Ibn Madže)

---

[162] Tj., može raspolagati imovinom svoga djeteta, ali da mu ne čini nikakvu štetu, niti da ga dijeli nekom drugom bez njegove dozvole.

[163] Tj., dogovorena dobit izražena u procentima.

VRIJEDNOST VRAĆANJA BOLJEG NEGO ŠTO JE POZAJMLJENO

489 Ebu Rafi[164], r.a., kaže: **"Vjerovjesnik, a.s., posudio je od nekog čovjeka mladu devu. Nakon toga dobio je Vjerovjesnik, a.s., nekoliko deva na ime zekata, pa je naredio Ebu Rafiu da vrati onome čovjeku devu. Ebu Rafi otišao je da nađe devu sličnu onakvoj kakvu je Vjerovjesnik, a.s., pozajmio, ali nije mogao da nađe sličnu, sve deve bile su mnogo bolje od pozajmljene. Vjerovjesnik, a.s., mu reče: 'Dadni mu tu bolju devu. Uistinu, najbolji ljudi su oni koji najbolje vraćaju dug.'"** (Muslim)

490 Ebu Hurejre, r.a., kaže: **"Vjerovjesnik, a.s., pozajmio je nešto, pa kad je vraćao, dao je više nego što je uzeo. Tada je rekao: 'Najbolji od vas su oni koji najljepše vraćaju dug.'"** (Muttefekun alejhi)

491 Ibn Sarije[165], r.a., kaže: **"Bio sam kod Allahovog Poslanika, a.s., pa je došao neki beduin i rekao: 'Vrati mi moju mladu devu.' Vjerovjesnik, a.s., dao mu je mnogo bolju devu nego što je njegova bila. Beduin reče: 'Allahov Poslaniče, ova deva bolja je od moje.' Vjerovjesnik, a.s., reče: 'Najbolji ljudi su oni koji najljepše vraćaju dug.'"** (En-Nesai i Ibn Madže)

VRIJEDNOST PONIŠTENJA KUPOPRODAJE NA ZAHTJEV ONOGA KOJI SE POKAJAO

492 Ebu Hurejre, r.a., prenosi da je Vjerovjesnik, a.s., rekao: **"Ko poništi trgovinu s onim ko se pokajao, Allah, dž.š., će na Sudnjem danu poništiti njegove grijehe."** (Ebu Davud i Ibn Madže)

---

[164] Oslobođeni rob Allahovog Poslanika, a.s., Ebu Rafi. Umro u Medini.

[165] Ebu Nudžejh Irbad ibn Sarije es-Sulemi el-Hamsi. Boravio u Šamu. Umro 75. godine po Hidžri.

VRIJEDNOST VELIKODUŠNOSTI

493 Osman ibn Affan, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Allah, dž.š., uveo je čovjeka u Džennet zbog toga što je bio velikodušan pri prodaji i pri kupovini."** (En-Nesai i Ibn Madže)

494 Džabir ibn Abdullah, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Smilovao se Allah, dž.š., Svome robu koji je velikodušan i blag kada prodaje, kada kupuje i kada naplaćuje potraživanje."** (El-Buhari)

495 Ebu Hurejre, r.a., prenosi da je Božiji Poslanik, a.s., rekao: **"Allah, dž.š., zaista, voli velikodušnost prilikom prodaje robe, prilikom kupovine i prilikom vraćanja duga."** (Et-Tirmizi – garib)

VRIJEDNOST VAGANJA I MJERENJA PRI TRGOVINI

496 Mikdad ibn Madikerib, r.a., prenosi da je Vjerovjesnik, a.s., rekao: **"Mjerite svoju hranu, bit će vam u njoj blagoslov."** (El-Buhari)

497 Mikdad ibn Madikerib prenosi od Ebu Ejuba el-Ensarija, r.a., koji prenosi od Abdullaha ibn Jesra da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Vagajte svoju hranu, bit će vam u njoj blagoslov."**

VRIJEDNOST RANOG USTAJANJA I OTPOČINJANJA S POSLOM

498 Ebu Hurejre, r.a., prenosi da je Vjerovjesnik, a.s., rekao: **"Allahu moj, podari mom ummetu bereket u ranom ustajanju četvrtkom ."** (Ibn Madže)

499 Sahar el-Gamidi[166], r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Allahu moj blagoslovi mom ummetu njihovo ranjenje."** Kad god

---

[166] Sahr el-Gamidi el-Esedi. Živio u Taifu.

bi Vjerovjesnik, a.s., otpremao izvidnice i vojne odrede, otpremao ih je rano ujutro. Prenosilac navedenog hadisa, Sahar, bio je trgovac. Kad god bi slao trgovačku karavanu, slao bi je rano ujutro, pa se tako obogatio i stekao veliki imetak." (Ebu Davud, En-Nesai, Ibn Madže i Et-Tirmizi – hasen)

O VRIJEDNOSTI DRŽANJA SITNE STOKE

500 Ummu Hanni ,r.a., prenosi da joj je Muhammed, a.s., rekao: **"Drži sitnu stoku, uistinu, u njoj je bereket."** (Ibn Madže)

501 Ibn Omer, r.a., prenosi da je Pejgamber, a.s., rekao: **"Ovca je džennetska životinja."** (Ibn Madže)

502 Urve el-Bariki[167], r.a., prenosi da je Vjerovjesnik, a.s., rekao: **"Deve su ponos onome ko ih drži, sitna stoka je blagoslovljena, a konji u svojoj grivi kriju veliko dobro sve do Sudnjeg dana."** (Ibn Madže)

VRIJEDNOST OSLOBAĐANJA ROBA

503 Ebu Hurejre, r.a., prenosi da je Božiji Poslanik, a.s., rekao: **"Ko oslobodi roba, vjernika, Allah, dž.š., za svaki robov organ, oslobodit će od Vatre njegov organ, pa čak i spolni organ za spolni organ."** (Muttefekun alejhi)

504 Ebu Umame, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Koji musliman oslobodi ropstva drugog muslimana, izbavio se iz Vatre. Za svaki robov organ, iskupio je svoj organ. Koji musliman oslobodi ropstva dvije robinje, muslimanke, one će mu biti iskupljenje od Vatre. Za svaki njihov organ, iskupit će svoj organ. Koja god muslimanka oslobodi ropstva robinju, muslimanku, ona će joj biti iskupljenje od Vatre. Za svaki njen organ, iskupit će svoj organ."**(Et-Tirmizi – sahih-garib)

---

[167] Urve ibn Džad el-Bariki el-Ezdi.

O VRIJEDNOSTI PRAVEDNOG SUĐENJA

505 Amr ibn As, r.a., kaže: "Čuo sam Vjerovjesnika, a.s., da kaže: '**Kada sudija sudi ljudima i nastoji da donese pravednu presudu, za ispravnu presudu ima dvije nagrade. Ako pak nakon ulaganja truda, pogriješi, pripada mu jedna nagrada.'"** (Muttefekun alejhi)

506 Ebu Hurejre, r.a., prenosi da je Vjerovjesnik, a.s., rekao: **"Kada sudija sudi ljudima i nastoji da donese pravičnu presudu, za ispravnu presudu ima dvije nagrade. Ako pak nakon ulaganja truda pogriješi pripada mu jedna nagrada."**(Ebu Davud, En-Nesai, Ibn Madže i Et-Tirmizi – hasen-garib)

507 Abdullah ibn Amr, r.a., prenosi da je Božiji Poslanik, a.s., rekao: **"Allah, dž.š., će, one koji budu pravedni, smjestiti na minbere[168] od nura[169], s desne strane Milostivog, dž.š., a obje Njegove ruke su desne. To su oni koji su bili pravedni u suđenju i prema svojim porodicama i prema onima koji su im bili potčinjeni"** (Muslim)

VRIJEDNOST SUZDRŽAVANJA OD SUDSTVA I VLASTI

508 Enes ibn Malik, r.a., kaže: "Čuo sam Allahovog Poslanika, a.s., da je rekao: **'Ko žudi da bude sudija i traži pomoć da to postigne, bit će opterećen time. S druge strane, ko ne žudi za tim položajem i ne traži ga, ali mu se dodijeli, Allah, dž.š., podarit će mu meleka koji će ga upućivati.'"** (Ebu Davud, Et-Tirmizi i Ibn Madže)

509 Abdullah ibn Ebu Evfa, r.a., prenosi da je Pejgamber, a.s., rekao: **"Allah, dž.š., je sa sudijom sve dok ne počne nepravedno postupati. Kada učini nepravdu, Allah, dž.š., ga napusti, a preuzme ga šejtan."** (Et-Tirmizi – hasen-garib)

---

[168] počasna sjedišta
[169] svjetlosti

POGLAVLJE O VRIJEDNOSTIMA KUR'ANA

VRIJEDNOST UČENJA I POUČAVANJA KUR'ANU

510 Osman ibn Affan, r.a., prenosi da je Vjerovjesnik, a.s., rekao: **"Najbolji od vas jeste onaj ko nauči Kur'an, a zatim druge njemu poučava."** (El-Buhari)

511 Alija, r.a., prenosi da je Muhammed, a.s., rekao: **"Najbolji od vas jeste onaj ko nauči Kur'an, a potom druge njemu poučava."** (Et-Tirmizi)

512 Ukbe ibn Amir, r.a., kaže: **"Izašao nam je Vjerovjesnik, a.s., dok smo mi bili na sofi, pa je rekao: 'Ko bi od vas volio da ujutro ode u dolinu ili korito rijeke, pa da se vrati sa dvije velike deve koje bi mu pripale bez činjenja grijeha ili kidanja rodbinskih veza?' Ashabi rekoše: 'Svi bismo to voljeli.' On reče: 'Da neko od vas ujutro ode u džamiju i nauči dva ajeta ili da shvati dva ajeta iz Allahove Knjige, bolje mu je od dvije deve, tri ajeta od tri deve, četiri ajeta od četiri deve i od velikog broja deva.'"** (Muslim)

513 Ebu Zerr, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"O Ebu Zerre, da ujutro poraniš i naučiš jedan ajet iz Allahove Knjige, bolje ti je nego da klanjaš stotinu rekata nafile."** (Ibn Madže)

NAGRADA ONOME KO VJEŠTO UČI KUR'AN

514 Aiša, r.a., prenosi da je Vjerovjesnik, a.s., rekao: **"Vješt učač Kur'ana bit će na Sudnjem danu u društvu s plemenitim i časnim pisarima, a onome koji ga uči sa poteškoćama pripadaju dvije nagrade."** (Muslim)

NAGRADA KOJA PRIPADA UČAČU KUR'ANA

515 Ebu Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Kada se ljudi okupe u nekoj od Allahovih kuća[170], da uče i proučavaju**

[170] Džamiji.

Allahovu Knjigu, Allah na njih spusti smirenost, prekrije ih milost, okruže ih meleki i Allah, dž.š., ih spomene onima koji su kod Njega." (Muslim)

516 Ebu Hurejre, r.a., prenosi da je Vjerovjesnik, a.s., rekao: **"Da li biste voljeli, da kada se vratite vašim porodicama, nađete kod kuće tri velike debele bremenite deve?' Rekosmo: 'Da.' On reče: 'Tri ajeta koja neko od vas prouči u namazu bolja su od tri velike debele steone deve.'"** (Muslim)

ALLAHOVI LJUDI SU ONI KOJI STALNO DRUGUJU S KUR'ANOM

517 Enes ibn Malik, r.a., prenosi da je Božiji Poslanik, a.s., rekao: **"Postoji jedna grupa ljudi posebno cijenjenih kod Allaha.' Ashabi rekoše: 'Ko su oni, Allahov Poslaniče?' Odgovorio je: 'To su oni koji stalno druguju s Kur'anom. Oni su posebno cijenjeni kod Allaha.'"** (Ahmed ibn Madže i En-Nesai)

VRIJEDNOST UČENJA KUR'ANA

518 Abdullah ibn Mesud, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Ko prouči jedan harf iz Kur'ana učinio je dobro djelo (hasene), a nagrada za dobro djelo je deseterostruka. Ne kažem da su *Elif Lam Mim* jedan harf, nego *Elif* je harf, *Lam* je harf i *Mim* je harf."** (Et-Timizi – hasen-sahih-garib)

519 Ebu Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Doći će Kur'an na Sudnji dan, pa će reći: 'Gospodaru moj, podari mu (čovjeku koji je stalno učio Kur'an) počasnu odjeću.' Tada će mu se na glavu staviti počasna kruna. Kur'an će ponovo reći: 'Moj Gospodaru, povećaj mu.' Tada će se ogrnuti počasnim ogrtačem. Kur'an će reći: 'Gospodaru moj, budi zadovoljan njim.' Allah, dž.š., bit će zadovoljan s njim. Tada će mu se reći: 'Uči i penji se!' Sa svakim proučenim ajetom bit će uzdignut za jedan stepen."** (Et-Tirmizi – sahih)

520 Ebu Umame, r.a., prenosi da je Vjerovjesnik, a.s., rekao: **"Allah, dž.š., najviše voli da sluša svoga roba kada uči Kur'an na namazu. Prosipa se dobročinstvo po njemu sve dok je u namazu. Rob se najviše približava Allahu učeći Kur'an."** (Et-Tirmizi)

521 Abdullah ibn Omer, r.a., kaže: **"Kazat će se učaču Kur'ana na Sudnjem danu: 'Uči i penji se! Uči lijepo i tečno kao što si učio na dunjaluku. Uistinu, tvoj položaj u Džennetu je kod zadnjeg ajeta kojeg proučiš.'"** (Ebu Davud, En-Nesai i Et-Tirmizi – hasen-sahih)

522 Sehl ibn Muaz el-Džuheni, r.a., prenosi od svog oca koji kaže da je Vjerovjesnik, a.s., rekao: **"Na Sudnjem danu Allah, dž.š., podarit će roditeljima onoga koji uči Kur'an i postupa po njemu, krunu od svjetlosti, koja će blistati ljepše nego što sunce blista na dunjaluku. Pa kažite mi, šta mislite o onome ko tako postupa?!"** (Ebu Davud)

523 Alija ibn Ebu Talib, r.a., prenosi da je Božiji Poslanik, a.s., rekao: **"Ko uči Kur'an, pa ga nauči napamet, dozvoljava ono što je Kur'an dozvolio, zabranjuje ono što je u njemu zabranjeno, Allah, dž.š., uvest će ga u Džennet i podarit će mu pravo šefaata za deset članova njegove porodice koji su zaslužili da uđu u Vatru."**(Ibn Madže i Et-Tirmizi – garib)

524 Ebu Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Naučite Kur'an i učite ga. Onaj ko nauči Kur'an, uči ga i radi po njemu sličan je posudi punoj mirisa koja širi svoj aromu na sve strane."** (Ibn Madže, En-Nesai i Et-Tirmizi – hasen)

525 Ebu Seid el-Hudri, r.a., prenosi da je Vjerovjesnik, a.s., rekao: **"Uzvišeni Gospodar kaže: 'Ko bude zauzet učenjem Kur'ana, pa ne bude učio neki drugi zikr ili tražio nešto od Mene, podarit ću mu najbolje što dajem onima koji traže. Vrijednost Allahovog govora nad svim drugim govorima je kao vrijednost Allaha nad svim stvorenjima.'"** (Et-Tirmizi – hasen-garib)

526 Ibn Abas, r.a., prenosi da je neki čovjek rekao: **"Allahov Poslaniče, koje je djelo Allahu najdraže?' Odgovorio je: *'El-haallul-***

murtehilu.' **Čovjek upita: 'Šta je *el-hallul-murtehilu*?' Odgovorio je: "To je čovjek koji prouči Kur'an od početka do kraja. Kad god završi jednu hatmu, započne drugu.'"** (Et-Tirmizi – garib)

VRIJEDNOST SURE EL-FATIHA

527 Ebu Hurejre, r.a., prenosi da je Vjerovjesnik, a.s., govoreći o Fatihi kazao: **"Ona je sedam ajeta koji se ponavljaju i Kur'an veličanstveni."** (El-Buhari)

528 Ibn Abas, r.a., kazuje: **"Grupa drugova Allahovog Poslanika, a.s., prošla je kraj neke vode pored koje su živjeli ljudi među kojima je bio jedan kojeg je ujela zmija. Jedan od tih ljudi što su živjeli pored vode prišao je ashabima i rekao: 'Ima li među vama neko ko zna šta da radimo, u vodi je čovjek kojeg je ujela zmija. Otišao je jedan od ashaba i proučio nad bolesnikom El-Fatihu, pod uvjetom da mu dadnu ovce. Bolesnik je nakon učenja El-Fatihe ozdravio. Taj ashab vratio se svojim prijateljima goneći ovce sa sobom. Njima se nije svidjelo to što je on uzeo nagradu, pa su mu rekli: 'Uzeo si nagradu za učenje Allahove Knjige?!' Kada su došli u Medinu, rekli su Poslaniku, a.s.: 'Allahov Poslaniče, a.s., on je uzeo nagradu za učenje Allahove Knjige.' Vjerovjesnik, a.s., je rekao: 'Najpreče je da uzmete nagradu za Allahovu Knjigu.'"** (El-Buhari)

529 Ebu Seid el-Hudri, r.a., kaže: **"Grupa Vjerovjesnikovih, a.s., drugova, dok su bili na putovanju, naišla je na neko arapsko pleme. Zamolili su ih da ih ugoste, međutim oni su to odbili. Ljudi iz tog plemena rekoše: 'Ima li medu vama iko da zna izliječiti od zmijskog ujeda poglavicu plemena ujela je zmija.' Jedan ashab reče: 'Da' Otišao je do bolesnika proučio El-Fatihu nad ranom i poglavica je ozdravio. Oni su mu dali nekoliko ovaca zbog toga. On je odbio da ih primi dok ne upita Vjerovjesnika, a.s., o tome. Otišao je Poslaniku, a.s., i ispričao mu sve šta se desilo, a zatim rekao: 'Allahov Poslaniče, nisam učio ništa drugo osim El-Fatihe.' Poslanik, a.s., se nasmijao i rekao: 'Kako si znao da njom možeš**

izliječiti?' A onda je rekao: 'Uzmite ovce i meni donesite jedan dio od njih.'" (Muttefekun alejhi)

VRIJEDNOST SURE EL-BEKARA I AJETUL- KURSIJJE

530 Ebu Hurejre, r.a., prenosi da ja Vjerovjesnik, a.s., rekao: **"Ne pravite od svojih kuća grobove! Šejtan ne ulazi u kuću u kojoj se uči sura El-Bekara."** (Muslim)

531 Ebu Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Sve ima svoj vrhunac, a vrhunac Kur'ana je sura El-Bekara. U njoj je najveličanstveniji od svih ajeta u Kur'anu – Ajetul-Kursijja."** (Et-Tirmizi – garib)

532 Ebu Hurejre, r.a., kazuje da je Vjerovjesnik, a.s., rekao: "Ko kada osvane, prouči početak sure El-Mu'min do *...ilejhil mesir*[171] i Ajetul-Kursijju, bit će sačuvan s njima dok ne omrkne. Ko ih pak prouči kada omrkne, sačuvat će se s njima dok ne osvane." (Et-Tirmizi – garib)

533

VRIJEDNOST POSLJEDNJA DVA AJETA SURE EL-BEKARA

534 Ebu Mesud el-Bedri, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Dovoljno je noću proučiti dva posljednja ajeta sure El-Bekara."** (Muttefekun alejhi)

VRIJEDNOST SURA EL-BEKARA I ALU IMRAN

535 Ebu Umame el-Bahili, r.a., kaže: "Čuo sam Allahovog Poslanika, a.s., da kaže: **'Učite Kur'an jer će se on zauzimati za svoje sljedbenike na Sudnjem danu. Učite dvije svjetlice: suru El-Bekara i suru Alu Imran. One će doći na Sudnji dan kao dva oblaka ili sjenke ili dva**

---

[171] Prva tri ajeta sure El-Mu'min.

jata ptica zbijenih redova i zastupati one koji ih budu učili. Učite suru El-Bekare, jer je u tome blagoslov, a njeno zanemarivanje propast. Njoj čarobnjaci[172] **ništa ne mogu.'"** (Muslim)

536 Nevas ibn Sema'n el-Kulabi[173], r.a., kaže: "Čuo sam Vjerovjesnika, a.s., da je rekao: **'Doći će na Sudnji dan Kur'an i njegovi sljedbenici koji su radili po njemu. Na čelu će biti sure El-Bekara i Alu Imran. Poslanik, a.s., uporedio ih je sa troje koje nikada neću zaboraviti: dva oblaka ili dvije crne sjenke izmedu kojih je svjetlo ili dva jata ptica zbijenih redova. Te dvije sure zastupat će one koji su ih stalno učili."** (Muslim)

VRIJEDNOST SURE EL-KEHF

537 Ebu Derda, r.a., kazuje da je Vjerovjesnik, a.s., rekao: **"Ko nauči napamet prvih deset ajeta sure El-Kehf, bit će sačuvan od Dedžala."** (Muslim) Šu'be kaže da su to posljednji, a Hemmam prvi ajeti sure El-Kehf.

538 Ebu Derda, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Ko prouči prva tri ajeta sure El-Kehf, bit će sačuvan od iskušenja Dedžala."** (Et-Tirmizi – hasen-sahih)

VRIJEDNOST SURE JA-SIN

539 Enes ibn Malik, r.a., prenosi da je Božiji Poslanik, a.s., rekao: **"Sve ima srce, a srce Kur'ana je sura Ja-Sin. Ko prouči jedanput suru Ja-Sin, Allah, dž.š., upisat će mu nagradu kao da je proučio čitav Kur'an deset puta."** (Et-Tirmizi – garib)

540 Ma'kil ibn Jesar, r.a., prenosi da je Muhammed, a.s., rekao: **"Učite Ja-Sin onima koji su na samrti."** (Ebu Davud, Ibn Madže i En-Nesai u djelu *Amelu jevmin ve lejletin*)

---

172 Sihirbazi.

173 Nevas ibn Sema'n el-Kulabi. Živio u Šamu.

VRIJEDNOST SURE ED-DUHAN

541 Ebu Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Ko noću prouči suru Ed-Duhan, sedamdeset hiljada meleka moli oprost za njega dok ne osvane."** (Et-Tirmizi – garib)

542 Ebu Hurejre, r.a., kazuje da je Vjerovjesnik, a.s., rekao: **"Ko uoči petka prouči suru Ed-Duhan, oprostit će mu se."** (Et-Tirmizi)

VRIJEDNOST POSLJEDNJIH AJETA SURE El-HAŠR

543 Ma'kil ibn Jesar, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Ko ujutro prouči tri puta: '*Euzu billahis semiil alimi mineš šejtanir radžimi*,' a potom prouči posljednja tri ajeta sure El-Hašr, Allah, dž.š., zaduži sedamdeset hiljada meleka da mole za njega dok ne omrkne. Ako bi umro toga dana, umro bi kao šehid. Na istom stupnju je i onaj koji to prouči uvečer."** (Et-Tirmizi – garib)

VRIJEDNOST SURE EL-MULK

544 Ibn Abas, r.a., kaže: **"Jedan od drugova Božijeg Poslanika, a.s., napravio je šator na nekom mjestu, a nije znao da je tu kabur. Kasnije je otkrio da je to mjesto mezar nekog čovjeka kojeg je čuo kako uči suru El-Mulk dok je nije završio. Otišao je Vjerovjesniku, a.s., i rekao mu: 'Allahov Poslaniče, napravio sam šator na nekom mjestu, a nisam znao da je tu mezar. Kasnije sam otkrio da je to mezar nekog čovjeka kojeg sam čuo kako uči suru El-Mulk dok je nije završio.' Rekao je Božiji Poslanik, a.s.: 'Ona ga štiti, čuva i spašava od kaburskog azaba.'"** (Et-Tirmizi – garib)

545 Ebu Hurejre, r.a., kazuje da je Vjerovjesnik, a.s., rekao: **"U Kur'anu ima jedna sura od trideset ajeta koja će moliti za onoga ko je bude učio dok mu se ne oprosti. To je sura *Tebarekel lezi bijedihil mulku* (El-Mulk)."** (Ebu Davud, En-Nesai u djelu *Amelu jevmin ve lejletin* i Et-Tirmizi – hasen)

VRIJEDNOST IZA ZULZILETIL ERDU I KUL JA EJJUHEL KAFIRUN

546 Enes ibn Malik, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Ko prouči *Iza zulziletil erdi*, kao da je proučio pola Kur'ana, a ko prouči *Kul ja ejjuhel kafirun*, kao da je proučio četvrtinu Kur'ana."** (Et-Tirmizi - garib)

547 Ibn Abas, r.a., prenosi da je Božiji Poslanik, a.s., rekao: **"Sura *Iza zulziletil erdi* ravna je polovini Kur'ana, a sura *Kul ja ejjuhel kafirun* ravna je četvrtini Kur'ana."**(Et-Tirmizi - garib)

548 Nevfel el-Ešdžei, r.a., kazuje da je otišao Vjerovjesniku, a.s., i rekao: **'"Allahov Poslaniče pouči me nečemu što ću učiti kada legnem u postelju.' Rekao je: 'Uči: *Kul ja ejjjuhel kafirun*, ona je štit od idolopoklonstva.'"** (Ebu Davud, Et-Tirmizi i En-Nesai u djelu *Amelu jevmin ve lejletin*)

VRIJEDNOST UČENJA KUR'ANA PRIJE SPAVANJA

549 Šedad ibn Evs, r.a., prenosi da je Poslanik, a.s., rekao: **"Kada musliman legne u postelju, pa prouči neku suru iz Kur'ana, Allah, dž.š., zaduži meleka (koji ga čuva), te mu se ne smije približiti ništa što bi mu naškodilo sve dok se ne probudi."** (Et-Tirmizi i En-Nesai u djelu *Amelu jevmin ve lejletin*)

VRIJEDNOST SURE IHLAS

550 Ebu Seid el-Hudri, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao svojim drugovima: **"Zar ne može svako od vas da prouči trećinu Kur'ana za jednu noć?!' Pošto im se to učinilo teško, rekoše: 'A ko je od nas u stanju da to učini, Allahov Poslaniče?' Rekao je: 'Sura *Kul huvalllahu ehad* je trećina Kur'ana.'"** (El-Buhari)

551 Katade ibn Nu'man, r.a., kaže: **"Neki čovjek, u vrijeme Allahovog Poslanika, a.s., klanjao je noćni namaz do zore učeći na svakom rekatu suru *Kul huvallahu ehad*. Tu suru više puta je (na jednom rekatu) ponavljao i na to ništa nije dodavao. Kada smo ujutro**

ustali, drugi čovjek otišao je Vjerovjesniku, a.s., i rekao mu: 'Allahov Poslaniče, taj i taj klanjao je noćni namaz do zore, učeći na svakom rekatu samo suru *Kul huvallhu ehad*, koju je više puta ponavljao i na to nije ništa dodavao!?' To je rekao jer je smatrao da je to malo. Allahov Poslanik, a.s., reče: 'Tako mi Onoga u čijoj Ruci je moja duša, ta sura ravna je trećini Kur'ana.'" (El-Buhari)

552 Ebu Hurejre, r.a., kazuje: **"Izašao je Vjerovjesnik, a.s., među nas i rekao: 'Proučit ću vam trećinu Kur'ana.' Proučio je suru *Kul huvallahu ehad*."** (Muslim) Muslim bilježi predanje od Ebu Derdaa, r.a., u kojem stoji da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"'Zar ne može svako od vas da prouči trećinu Kur'ana za jednu noć?!' Ashabi rekoše: 'Kako da proučimo trećinu Kur'ana?' Odgovorio je: 'Sura *Kul huvallahu ehad* ravna je trećini Kur'ana.'"**

553 Enes ibn Malik, r.a., kaže: **"Neki čovjek, koji je bio imam ljudima, na svakom rekatu je, uz suru koju je učio na tom rekatu, stalno učio i *Kul huvallahu ehad*. Vjerovjesnik, a.s., ga je upitao: 'Zbog čega ustrajno učiš ovu suru?' Odgovorio je: 'Zbog toga što je volim.' Rekao je Vjerovjesnik, a.s.: 'Ljubav prema njoj uvest će te u Džennet.'"**(Et-Tirmizi – sahih-garib)

554 Aiša, r.a., kaže: **"Allahov Poslanik, a.s., poslao je ashabe u izvidnicu. Čovjek koji je imamio, učenje na svakom rekatu završavao je sa *Kul huvallahu ehad*. Kada su se vratili, to su spomenuli Allahovom Poslaniku, a.s., koji je rekao: 'Upitajte ga zbog čega je tako postupao.' Kada su ga upitali, odgovorio je: 'Ona opisuje Milostivog, zbog toga volim da je učim.' Vjerovjesnik, a.s., je rekao: 'Recite mu da i Allah, dž.š., njega voli.'"** (Muttefekun alejhi)

555 Enes ibn Malik, r.a., kazuje da je Božiji Poslanik, a.s., rekao: **"Ko svaki dan prouči dvjesto puta *Kul huvallahu ehad*, oprostit će mu se grijesi za pedeset godina, osim duga."** Rekao je Vjerovjesnik, a.s.: **"Ko ode u postelju, pa legne na desnu stranu i prouči stotinu puta *Kul huvallahu ehad*, na Sudnjem danu zovnut će ga Gospodar: 'Moj robe, uđi u Džennet sa svoje desne strane.'"** (Et-Tirmizi)

VRIJEDNOST SURA *MUAVIZETEJNI*[174]

556 Abdullah ibn Habib[175], r.a., kaže: **"Izašli smo jedne tamne noći tražeći Vjerovjesnika, a.s., da nas predvodi u namazu. Kada smo ga našli, rekao je: 'Uči!' Habib reče: 'Ja sam šutio.' On ponovi: 'Uči!' 'Ja sam i dalje šutio', kazao je Habib. Zatim je ponovo rekao: 'Uči!' Habib upita: 'Allahov Poslaniče, šta da učim?' Odgovorio je: 'Uči: *Kul huvallahu ehad* i *Muavizetejni* kad ujutro ustaneš ili kad navečer omrkneš po tri puta, zaštitit će te od svega.'"** (Ebu Davud, En-Nesai i Et-Tirmizi – hasen-sahih-garib)

557 Ukbe ibn Amir, r.a., prenosi da je Božiji Poslanik, a.s., rekao: **"Zar ne znaš da su noćas objavljeni ajeti kakve nikada nisi vidio. To su *Kul euzu bi rabbil felek* i '*Kul euzi bi rabin nas.*"** (Muslim)

558 Ukbe ibn Amir, r.a., kaže: **"Šetao sam sa Vjerovjesnikom, a.s., pa je rekao: 'O Ukbe, uči!' Rekoh: 'Allahov Poslaniče, šta da učim?' On je šutio, a potom je rekao: 'O Ukbe, uči!' Rekoh: 'Šta da učim, Allahov Poslaniče?' On je šutio, a ja rekoh: 'Gospodaru moj, neka me ponovo upita.' Rekao je: 'O Ukbe, uči!' Rekoh: 'Allahov Poslaniče, šta da učim?' Rekao je: 'Uči: 'Kul euzu bi rabbil felek.' Proučio sam je do kraja. Potom je Vjerovjesnik, a.s., rekao: 'Uči!' Rekao sam: 'Šta da učim?' Rekao je: 'Uči: 'Kul euzu bi rabbin nas.' Proučio sam je do kraja. On je tada rekao: 'Ni jedan od onih koji mole neće zamoliti ništa slično, niti će se onaj ko traži zaštitu, zaštititi boljim od njih.'"** (En-Nesai)

---

[174] Posljednje dvije sure u Kur'anu: El-Felek i En-Nas.
[175] Abdullah ibn Habib el-Džuheni el-Ensari. Živio u Medini.

POGLAVLJE O NAUCI

VRIJEDNOST TRAGANJA ZA NAUKOM

559 Ebu Hurejre, r.a., kazuje da je Vjerovjesnik, a.s., rekao: **"Ko krene na put u potragu za naukom, Allah, dž.š., olakšat će mu put u Džennet."** (Muslim)

560 Enes ibn Malik, r.a., prenosi da je Božiji Poslanik, a.s., rekao: **"Ko krene da traži nauku, on je na Allahovom putu sve dok se ne vrati."** (Et-Tirmizi – hasen-garib)

561 Sahbere[176], r.a., kazuje da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Ko izučava nauke, to mu je otkup za ono što je prošlo."** (Et-Tirmizi – garib)

562 Zirr ibn Hubejš[177] kaže: "Otišao sam Safvanu ibn Usalu el-Muradiju, r.a., pa me upita: 'Zbog čega si došao?' Rekoh: 'Došao sam da tražim znanje.' Rekao je: 'Čuo sam Allahovog Poslanika, a.s., da je kazao: **'Ko izađe iz svoje kuće da traži nauku, meleki mu podmeću svoja krila, zadovoljni onim što radi.'"** (Ahmed, Ibn Madže)

563 Ebu Derda, r.a., kaže: "Čuo sam Allahovog Poslanika, a.s., da je rekao: **'Ko krene na put u potragu za znanjem, Allah, dž.š., olakšat će mu put u Džennet. Meleki, uistinu, podmeću krila, onome ko krene u potragu za naukom, zadovoljni onim što čini.'"** (Ebu Davud i Et-Tirmizi)

564 Ebu Zerr, r.a., kaže: "Rekao mi je Božiji Poslanik, a.s.: **'O Ebu Zere, da poraniš i naučiš jedan ajet iz Allahove Knjige, bolje ti je nego da klanjaš stotinu rekata nafile, a da poraniš i naučiš poglavlje iz neke naučne discipline, radio po njemu ili ne, bolje ti je od hiljadu rekata nafile.'"** (Ibn Madže)

---

[176] Sahbere el-Ezdi.

[177] Ebu Merjem Zirr ibn Hubejš el-Esedi. Zirr spada u starije tabiine. Boravio u Kufi. Umro je 81. godine po Hidžri.

565 Ebu Umame, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Izučavajte nauku prije nego što nestane. A nestat će tako što će biti podignuta. Zatim je sastavio srednji prst i kažiprst i rekao: 'Učitelj i učenik zajedno učestvuju u nagradi, a nema dobra u drugim ljudima.'"** (Ibn Madže)

KOME ALLAH, DŽ.Š., ŽELI DOBRO PODARI MU RAZUMIJEVANJE VJERE

566 Muavija ibn Ebu Sufijan, r.a., kaže: "Čuo sam Allahovog Poslanika, a.s., da je rekao: **'Kome Allah, dž.š., želi dobro, podari mu razumijevanje vjere.'** (Muttefekun alejhi) Ebu Hurejre, r.a., prenosi da je Vjerovjesnik, a.s., rekao: **"Kome Allah, dž.š., želi dobro, podari mu razumijevanje vjere."** (Ibn Madže) Ibn Abas, r.a., prenosi da je Muhammed, a.s., rekao: **"Kome Allah, dž.š., želi dobro, podari mu razumijevanje vjere."** (Ahmed i Et-Tirmizi – sahih)

VRIJEDNOST POZNAVANJA NASLJEDNOG PRAVA

567 Ebu Hurejre, r.a., prenosi da je Vjerovjesnik, a.s., rekao: **"O Ebu Hurejre, naučite nasljedno pravo i druge njemu poučavajte. Uistinu, nasljedno pravo je pola znanja, a brzo se zaboravlja. To je prva nauka koja će biti oduzeta od mog ummeta."** (Ibn Madže)

568 Ebu Hurejre, r.a., kazuje da je Božiji Poslanik, a.s., rekao: **"Naučite nasljedno pravo i poučavajte njemu ljude. Ja ću, uistinu, umrijeti."** Ibn Mesud, r.a., prenosi sličan hadis. (Et-Tirmizi)

VRIJEDNOST ONOGA KOJI POUČAVA LJUDE

569 Sehl ibn Sa'd, r.a., prenosi da je Vjerovjesnik, a.s., rekao Aliji ibn Ebu Talibu: **"Tako mi Allaha, da Allah, dž.š., preko tebe uputi na Pravi put jednog čovjeka, bolje ti je od najbolje stoke."** (Muttefekun alejhi)

570 Ebu Musa Abdullah ibn Kajs, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Primjer onoga s čime me je Allah, dž.š., poslao od upute i znanja je kao primjer kiše koja padne na zemlju. Plodna zemlja upija kišu pa iz nje izrasta raznovrsno bilje i trava. Neplodna zemlja zadržava vodu pa Allah, dž.š., daje da se ljudi njome koriste za piće, napajanje i navodnjavanje. Pjeskovita zemlja ne čuva vodu, niti iz nje niče bilje i trava. Takav je slučaj s onim koji shvata vjeru i okoristi se s onim s čime me je Allah, dž.š., poslao i poduči sebe i druge. Zadnji primjer je onoga koji se ne osvrće i ne prihvata Allahovu uputu s kojom sam poslan."** (Muttefekun alejhi)

571 Ebu Umame el-Bahili, r.a., kaže: **"Kod Vjerovjesnika, a.s., su spomenuta dvojica ljudi: pobožnjak i znalac (učenjak), pa je rekao: 'Vrijednost učenog nad pobožnim je kao moja vrijednost nad najnižim od vas.' Zatim je Allahov Poslanik, a.s., rekao: 'Zaista, Allah, dž.š., Njegovi meleki, svi stanovnici nebesa i Zemlje, pa čak i mrav u svom mravinjcu i riba u vodi mole se za onoga koji ljude poučava dobru.'"** (Et-Tirmizi – hasen-sahih-garib)

572 Ebu Derda, r.a., kaže: "Čuo sam Vjerovjesnika, a.s., da je rekao: '**"Sve što je na nebesima i na Zemlji pa čak i ribe u morskim dubinama, mole oprost za učenjaka. Vrijednost učenog nad pobožnim jeste kao vrijednost punog mjeseca nad ostalim zvijezdama. Učenjaci su nasljednici poslanika, a poslanici u naslijeđe nisu ostavili ni dinare, ni dirheme, već znanje. Ko odabere znanje, odabrao je ono najbolje.'"** (Ebu Davud, Et-Tirmizi i Ibn Madže)

573 Muaz ibn Enes, r.a., kazuje da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Ko drugoga nečemu poduči ima nagradu svih koji po tome budu radili, s tim da se neće umanjiti nagrada onih koji rade."** (Ibn Madže)

574 Abdullah ibn Abas, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Jedan poznavalac vjerskih propisa teži je neprijatelj šejtanu od hiljadu pobožnjaka bez znanja."** (Et-Tirmizi i Ibn Madže)

575 Ebu Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Najbolja sadaka jeste da musliman nauči neku nauku, a potom njoj poduči svog brata muslimana."** (Ibn Madže)

576 Ebu Hurejre, r.a., kazuje da je Božiji Poslanik, a.s., rekao: **"Ko dođe u ovu moju džamiju s ciljem da nauči nešto korisno ili da drugog poučava, on je na stepenu borca na Allahovom putu. Ko dođe s nekim drugim razlogom, on je na stepenu čovjeka koji se nada nekoj drugoj koristi."** (Ibn Madže)

577 Ebu Umame, r.a., prenosi da je Vjerovjesnik, a.s., rekao: **"Ko ujutro ode u džamiju s ciljem da nauči nešto korisno ili da drugog poučava dobru ima nagradu kao hadžija koji je upotpunio obrede hadža."** (Ovaj sened je sahih po Muslimovim uvjetima.)

NAGRADA ZA ONOGA KOJI POZIVA NA PRAVI PUT

578 Ebu Hurejre, r.a., kazuje da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Ko poziva na Pravi put, ima nagradu svih koji ga u tome slijede, a da se njima njihova nagrada ništa neće umanjiti. Ko poziva u zabludu ima grijeh svih koji ga u tome slijede, a da se njima njihov grijeh ništa neće umanjiti."** (Muslim)

579 Džerir ibn Abdullah, r.a., kaže: "Rekao je Allahov Poslanik, a.s.: **'Ko uvede lijep običaj u islam, pa se ljudi u tome povedu za njim, imat će nagradu, a i nagradu svih koji ga u tome budu slijedili, a da se njima njihova nagrada ništa neće umanjiti. Ko pak uvede u islam ružan običaj, pa se ljudi povedu za njim, imat će grijeh, a i grijeh svih onih koji ga u tome budu slijedili, a da se njima njihov grijeh ništa neće umanjiti.'"** (Muslim)

580 Amr ibn Avf[178], r.a., kazuje da je Vjerovjesnik, a.s., rekao Bilalu ibn Harisu: **"Znaj da će onaj koji oživi neki moj sunnet koji je bio zamro nakon moje smrti, imati nagradu svih koji po tome budu**

[178] Ebu Abdullah Amr ibn Avf ibn Zejd el-Muzeni. Boravio u Medini.

radili, a da se njima njihova nagrada ništa neće umanjiti. Ko, s druge strane, uvede kakvu novotariju, s kojojm nisu zadovoljni Allah, dž.š., i Njegov Poslanik, a.s., imat će grijeh svih koji po tome budu radili, a da se njima njihov grijeh ništa neće umanjiti." (Ibn Madže i Et-Tirmizi – hasen)

VJEROVJESNIK, A.S., ČINIO JE DOVU ZA ONOGA KO PRENOSI HADISE OD NJEGA

581 Zejd ibn Sabit, r.a., kaže: "Čuo sam Vjerovjesnika, a.s., da je rekao: **'Neka se Allah, dž.š., smiluje čovjeku koji čuje neki hadis, pa ga zapamti i prenese drugom. Možda će onaj što mu se prenese hadis bolje shvatiti značenje hadisa od onoga koji mu ga je prenio. A možda onaj što prenosi znanje nije znalac.'"** (Ebu Davud, En-Nesai i Et-Tirmizi – hasen)

582 Abdullah ibn Mesud, r.a., kaže: "Čuo sam Vjerovjesnika, a.s., da je rekao: **'Neka se Allah, dž.š., smiluje onome ko čuje nešto od nas (hadis), a zatim to drugom prenese onako kako ga je čuo. Možda će onaj kome se prenosi hadis bolje shvatiti od onoga koji mu ga prenosi.'"** (Ibn Madže i Et-Tirmizi – sahih)

O ONIMA ŠTO IM JE ALLAH PODARIO KLJUČEVE DOBRA

583 Enes ibn Malik, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Neki ljudi posjeduju ključeve dobra, a katance od zla, a drugi ljudi posjeduju ključeve zla, a katance od dobra. Blago li se onima kojima je Allah, dž.š., podario ključeve dobra, a teško li se onima kojima je Allah, dž.š., dao ključeve zla."** (Ibn Madže)

584 Sehl ibn Sa'd, r.a., prenosi da je Vjerovjesnik, a.s., rekao: **"Uistinu, dobro je u riznicama, a te riznice imaju ključeve. Blago li se robu kojem je Allah, dž.š., podario ključeve dobra, a zasune od zla, a teško li se onome kome je Allah, dž.š., dao ključeve zla, a katance od dobra."** (Ibn Madže)

الله جل جلاله

POGLAVLJE O VRIJEDNOSTIMA ZIKRA

O ONIMA KOJI SPOMINJU ALLAHA, DŽ.Š.

Allah, dž.š., kaže: "Sjećajte se vi Mene, i Ja ću se sjetiti vas."[179]

585 Ebu Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Uzvišeni Allah, dž.š., kaže: 'Ja sam kod mišljenja Mog roba o Meni, i s njim sam kad god Me spomene. Ako on Mene spomene u sebi, i Ja njega spomenem u sebi. Ako pak on Mene spomene u društvu, Ja njega spomenem u boljem društvu. Ako Mi se približi za jedan pedalj, Ja se njemu približim za jedan aršin (nadlakticu), a ako se on Meni približi za jedan aršin, Ja se njemu približim za jedan hvat. Ako on Meni dolazi hodeći, Ja njemu žurno idem u susret.'"** (Muttefekun alejhi)

586 Ebu Hurejre, r.a., kazuje da je Vjerovjesnik, a.s., rekao: **"Uzvišeni Allah, dž.š., ima meleke koji obilaze Zemlju i traže skupove na kojima se Allah spominje. Kada ih nađu, dovikuju se međusobno: 'Dođite, našli smo ono što ste tražili.' Tada ih prekriju krilima do najbližeg neba. Uzvišeni Allah, dž.š., upita ih, a On najbolje zna: 'Šta govore Moji robovi?' 'Slave Te, Veličaju Te, zahvaljuju Ti i poštuju Te', odgovaraju meleki. 'Jesu li Me vidjeli?', upita On. 'Ne, nisu Te vidjeli', odgovaraju meleki. 'A šta bi da su Me vidjeli?', kaže On. 'Da su Te vidjeli, još više bi Ti robovali, još više bi Te veličali, zahvaljivali i slavili Te', odgovaraju meleki. 'A šta mole od Mene?', upita Allah, dž.š. 'Mole Te za Džennet', odgovaraju meleki. 'A jesu li ga vidjeli?', upita ih On. 'Ne, Gospodaru naš, nisu ga vidjeli', odgovaraju meleki. 'A šta bi da su ga vidjeli?', upita Allah, dž.š. 'Da su ga vidjeli, još više bi mu težili, još više bi ga tražili i još više bi ga željeli.', govore meleki. 'A od čega traže zaštitu?', upita On. 'Od Vatre', odgovaraju meleki. 'Jesu li je vidjeli', upita ih. 'Ne, naš Gospodaru, nisu je vidjeli', odgovaraju meleki. 'A šta bi da su je vidjeli?', upita On. 'Da su je vidjeli, još više bi od nje bježali i još više bi je se plašili', odgovaraju meleki. Allah, dž.š., tada kaže: 'Uzimam vas za svjedoke da sam im oprostio.' Jedan melek reče: 'Među njima je**

---

[179] El-Bekare, 152.

jedan čovjek koji ne pripada njima, on je došao kako bi riješio neku svoju potrebu.' Uzvišeni Allah, dž.š., kaže: 'Oni su skupina uz koju njihov sabjesjednik neće biti nesretan.'" (Muttefekun alejhi)

587 Ebu Hurejre, r.a., kazuje: **"Vjerovjesnik, a.s., išao je prema Meki, pa je prošao pored brda koje se zove Džumdan. Rekao je ashabima: 'Ovo je Džumdan. Idite dalje, ali *muferriduni* prednjače.' Ashabi upitaše: 'Ko su *muferriduni*, Allahov Poslaniče?' Odgovorio je: 'Muškarci i žene koji mnogo spominju Uzvišenog Allaha.'"** (Muslim)

588 Ebu Hurejre i Ebu Seid el-Hudri, r.a., prenose da je Vjerovjesnik, a.s., rekao: **"Kad god se ljudi sakupe da spominju Allaha, dž.š., okruže ih meleki, prekrije ih rahmet, spusti se na njih sekina[180], i Allah, dž.š., ih spomene onima koji su kod Njega."** (Muslim)

589 Muavija ibn Ebu Sufijan, r.a., kaže: **"Došao je Allahov Poslanik, a.s., jedne prilike u džamiju. Našao je ashabe u halki i upitao ih: 'Zbog čega ste se sakupili?'. Odgovori li su: 'Sakupili smo se da spominjemo Allaha, dž.š., i da Mu zahvaljujemo što nas je uputio u islam i što nas je počastio njime.' Rekao je: 'Tako vam Allaha, zar se ni zbog čega drugog niste sastali?' Oni odgovoriše: 'Tako nam Allaha, samo smo se zbog toga okupili.' Rekao je: 'Nisam vas zakleo zato što sumnjam u vas, nego zato što mi je došao Džibril i obavijestio me da se Allah, dž.š., ponosi vama pred melekima.'"** (Muslim i Et-Tirmizi – hasen-garib)

590 Abdullah ibn Busr, r.a., prenosi da je neki čovjek rekao: **"Allahov Poslaniče, islamski propisi čine mi se mnogobrojni, pouči me nečemu što ću istrajno činiti!' Rekao je: 'Neka ti jezik stalno čini zikrullah.'"** (Ibn Madže i Et-Tirmizi – hasen-garib) Vjerovjesnik, a.s., je rekao: **"Ko kaže kada se ujutro probudi: *'Allahumme asbahna nešheduke ve nešhedu hamelete aršike ve melaiketeke ve džemia halkike, enneke la ilahe illa ente vahdeke, la šerike leke, ve enne***

---

[180] smirenost i zadovoljstvo od Boga

Muhammeden abduke ve resuluke' **('Allahu moj, osvanuli smo i Tebe svjedočimo i svjedočimo Tvoje meleke, nosače Tvoga Arša, Tvoje ostale meleke i sva Tvoja stvorenja. Nema drugog boga osim Tebe, Jednog i Jedinog, a Muhammed, a.s., je, uistinu, Tvoj rob i poslanik)' Allah, dž.š., će mu oprostiti sve grijehe koje je učinio te noći.'"** (Et-Tirmizi – garib, En-Nesai u djelu *Amelu jevmin ve lejletin*)

591 Muslim ibn Haris et-Temimi, r.a., kazuje da mu je jedne noći došao Vjerovjesnik, a.s., i rekao: **"Kada završiš sa akšam-namazom, prije nego što progovoriš s ljudima, prouči: '*Allahumme edžirni minen nari*' ('Allahu moj, sačuvaj me od Vatre)', sedam puta. Uistinu, ako tako uradiš, pa umreš te noći, Allah, dž.š., sačuvat će te od Vatre. Kada klanjaš sabah-namaz, učini isto tako, jer ako umreš taj dan, Allah, dž.š., sačuvat će te od nje."** (Ebu Davud)

592 Burejde el-Eslemi, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Ko ujutro ili navečer prouči: '*Allahumme ente rabbi, la ilahe illa ente, halekteni ve ene abduke, ve ene ala ahdike ve va'dike mesteta'tu, euzu bike min šerri ma sana'tu, ebu u leke bini'metike alejje, ve ebu u biznbi, fagfir li, fe innehu la jagfiruz zunube illa ente*' ('Allahu moj, Ti si moj Gospodar, nema drugog boga osim Tebe, Ti si me stvorio i ja sam Tvoj rob. Tebi sam dao obavezu i obećanje i ispunjavam ga onoliko koliko mogu. Tebi se utječem od zla onoga što sam učinio. Priznajem Tvoje blagodati prema meni i priznajem svoj grijeh, pa oprosti mi, jer, zaista, niko drugi osim Tebe ne prašta grijehe') pa umre taj dan ili noć, ući će u Džennet."** (Ebu Davud i En-Nesai u djelu *Amelu jevmin ve lejletin*)
Već je naveden sličan hadis od Šedada ibn Evsa, r.a.

593 Abdullah ibn Omer, r.a., pripovijeda **da im je Vjerovjesnik, a.s., pričao o nekom Allahovom robu koji je rekao: 'Allahu moj, Tebi neka je hvala onako kako dolikuje veličanstvenosti Tvoga lica i veličini Tvoje moći.' Na te riječi meleki, pisari, su se zbunili i nisu znali šta da upišu. Podigli su se na nebo i rekli: 'Gospodaru naš, jedan Tvoj rob rekao je riječi za koje ne znamo kako da ih upišemo?' Uzvišeni Allah, dž.š., a On najbolje zna šta je rekao Njegov rob, upita: 'Šta je rekao Moj rob?' Meleki**

odgovoriše:'Gospodaru naš, on je rekao: 'Allahu moj, Tebi neka je hvala onako kako dolikuje veličanstvenosti Tvog lica i veličini Tvoje moći.' Allah, dž.š., je rekao: 'Upišite onako kao je rekao Moj rob. Kada Me sretne, Ja ću ga za to nagraditi.'" (Ibn Madže)

594 Enes ibn Malik, r.a., kazuje da je Vjerovjesnik, a.s., rekao: **"Dova se ne odbija između ezana i ikameta.' Ashabi rekoše: 'Koju dovu da učimo, Allahov Poslaniče?' On reče: 'Molite Allaha da vam podari spas[181] na ovom i na budućem svijetu.'"** (Et-Tirmizi – hasen)

595 Ebu Hurejre, r.a., prenosi da je Vjerovjesnik, a.s., rekao: **"Najbolja dova kojom rob može zamoliti Allaha, dž.š. je: 'Allahu moj, molim te da mi podariš spas na dunjaluku i na ahiretu.'"** (Ibn Madže)

596 Ibn Omer, r.a., kazuje da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Allah, dž.š., najviše voli da se od Njega moli spas."** (Et-Tirmizi)

597 Enes ibn Malik, r.a., kaže: **"Neki čovjek došao je Allahovom Poslaniku, a.s., i rekao: 'Allahov Poslaniče, koja je dova najbolja?' Odgovorio je: 'Traži od svog Gospodara oprost i spas na ovom i na budućem svijetu.' Zatim je došao drugi dan i rekao: 'Allahov Poslaniče, koja je dova najbolja?' Odgovorio je: 'Traži od svog Gospodara oprost i spas na ovom i na budućem svijetu.' Potom je došao treći dan i rekao: 'Allahov Poslaniče, koja dova je najbolja?' Odgovorio je: 'Traži od svog Gospodara oprost i spas na ovom i na budućem svijetu. Ako ti budu darivani oprost i spas,uspio si.'"** (Et-Tirmizi – hasen-sahih)

597. Abas ibn Abdulmutalib[182], r.a., kazuje: **"Upitao sam: 'Allahov Poslaniče, kaži mi šta da molim od Uzvišenog Allaha?' Rekao je: 'Moli Allaha da ti podari spas.' Pošto je prošlo nekoliko dana rekao sam: 'Allahov Poslaniče, pouči me šta da molim od Allaha?' Rekao je: 'O Abasu, o amidža, moli Allaha da ti podari spas na ovom i na budućem svijetu.'"** (Et-Tirmizi – hasen-sahih)

---

[181] Afijetun – izbavljenje, zdravlje, ozdravljenje i spas.

[182] Ebu Fadl Abas ibn Abdulmutalib ibn Hišam ibn Abdulmenaf. Abas je amidža Allahovog Poslanika, a.s. Umro je u Medini 32. godine po Hidžri.

598. Abdullah ibn Omer, r.a., prenosi da je Božiji Poslanik, a.s., rekao: **"Nema nikoga na Zemlji ko kaže: '*La ilahe illallahu vallahu ekber, ve la havle ve la kuvvete illa billah.*', a da mu se neće oprostiti grijesi, makar ih bilo koliko je pjene na moru."'** (Et-Titmizi – hasen i En-Nesai u djelu *Amelu jevmin ve lejletin*)

599. Ebu Seid el-Hudri i Ebu Hurejre, r.a., prenose da je Vjerovjesnik, a.s., rekao; **"Uzvišeni Allah, dž.š., odabrao je četiri riječi: *subhanallahi velhamdulillahi ve la ilahe illallahu vallahu ekber.* Ko kaže *subhanallahi*, ubilježi mu se dvadeset dobrih djela i oprosti mu se dvadeset ružnih postupaka. Ko kaže *Allahu ekber*, isto tako. Ko kaže *la ilahe illallahu*, isto tako. Ko sam od sebe, spontano, kaže *elhamdulillahi rabbil alemin*, ubilježi mu se trideset dobrih djela i oprosti trideset grijeha."'** (Ahmed)

600. Džabir ibn Abdullah, r.a., kazuje da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Ko kaže: '*Subhanallahil azimi ve bi hamdihi*', zasadi mu se palma u Džennetu."** (Et-Tirmizi – hasen-garib i En-Nesai u djelu *Amelu jevmin ve lejletin*)

601. Ibn Omer, r.a., prenosi da je Vjerovjesnik, a.s., rekao: **"Recite: '*Subhanallahi ve bi hamdihi*', stotinu puta. Ko to prouči jedanput, ubilježi mu se deset; ko prouči deset puta, ubilježi mu se stotinu; ko prouči stotinu puta, ubilježi mu se hiljadu. Ko poveća i Allah, dž.š., će povećati. Ko traži oprosta od Allaha, On će mu oprostiti."'** (Et-Tirmizi – hasen-garib i En-Nesai u djelu *Amelu jevmin ve lejletin*)

602. Burejde el-Eslemi, r.a., kaže: **"Vjerovjesnik, a.s., čuo je nekog čovjeka kako uči sljedeću dovu: '*Allahumme inni eseluke bi enni ešhedu enneke la ilahe illa entel ehadus samed, ellezi lem jelid, ve lem juled, ve lem jekullehu kufuven ehad.*', pa je rekao: 'Molio je Allaha Njegovim najvećim imenom, imenom kojim se primaju dove i dobija ono što se moli."** (Ebu Davud, En-Nesai, Ibn Madže i Et-Tirmizi – hasen-garib)

603. Sa'd ibn Ebu Vekas, r.a., prenosi da je Božiji Poslanik, a.s., rekao: **"Junus, a.s., je u ribi učio dovu: *'La ilahe illa ente subhaneke inni kuntu minez zalimin'* ('Nema boga osim Tebe, ja sam se, uistinu, prema sebi ogriješio'). Uistinu, kad god musliman prouči ovu dovu u bilo kakvoj situaciji, Allah, dž.š., uslišat će mu je."** (En-Nesai u djelu *Amelu jevmin ve lejletin*)

604. Enes ibn Malik, r.a.,kaže: **"Sjedio sam sa Vjerovjesnikom, a.s., jedne prilike, a pored nas je klanjao neki čovjek. Kada je završio namaz, proučio je dovu: *'Allahumme inni eseluke bi enne lekel hamdu, la ilahe illa entel mennanu, bedius semavati vel erdi, ja zel dželali vel ikrami, ja hajju ja kajjumu.'* Rekao je Allahov Poslanik, a.s.: 'Molio je Allaha Njegovim najvećim imenom. Ko moli Allaha Njegovim najvećim imenom, uslišat će mu dovu, a ako nešto traži, s najvećim imenom, dat će mu se.'"** (Ebu Davud, En-Nesai, Ibn Madže)

605. Enes ibn Malik, r.a., prenosi da je Vjerovjesnik, a.s., rekao: **"Ko moli Allaha da mu podari Džennet tri puta, Džennet kaže: 'Allahu moj, uvedi ga u mene.' Ko pak moli Allaha da ga sačuva od Vatre tri puta, Džehennem kaže: 'Allahu moj, sačuvaj ga od Vatre.'"** (Et-Tirmizi, Ibn Madže i En-Nesai u djelu *Amelu jevmin ve lejletin*)

ŠTA SE KAŽE KADA SE VIDE ISKUŠENJA KOD DRUGIH

606. Abdullah ibn Omer, r.a., kazuje da je Vjerovjesnik, a.s., rekao: **"Ko se iznenadi kad vidi nesreću koja je zadesila drugog čovjeka, pa kaže: *'Elhamdulillahi llezi afani mimebtulije bihi ve feddaleni ala kesirin mimen haleka tefdila'* ('Hvala Allahu Koji me je sačuvao od iskušenja s kojima je njega iskušao, i odlikovao me nad mnogim stvorenjima koja je stvorio'), bit će sačuvan od tog iskušenja sve dok je živ."** (Et-Tirmizi – garib i Ibn Madže)

607. Ebu Hurejre, r.a., prenosi da je Vjerovjesnik, a.s., rekao: **"Ko vidi čovjeka pogođenog nesrećom, pa kaže: *'Elhamdulillahi llezi afani mimebtelake bihi ve feddaleni ala kesirin mimen haleka tefdila'***

('Hvala Allahu Koji me je sačuvao od onoga s čime je tebe iskušao, i odlikovao me nad mnogim stvorenjima koja je stvorio'), neće ga zadesiti to iskušenje." (Et-Tirmizi – hasen-garib, Et-Tirmizi prenosi od Ebu Džafera Muhammeda ibn Alija da je rekao: "Kad vidi čovjeka pogođenog belajima, neka zatraži zaštitu u sebi, tako da ga onaj koga su zadesili belaji ne čuje.")

ŠTA UČI ONAJ KOJI SE PRESTRAŠI U SNU I ONAJ KOJI PATI OD NESANICE

608. Abdullah ibn Amr, r.a., kazuje da je Vjerovjesnik, a.s., rekao: **"Kada se neko od vas prepadne u snu, neka kaže: '*Euzu bi kelimatillahit tammeti min gadabihi ve ikabihi ve šerri ibadihi ve min hemazatiš šejatini ve en jahdurun*', uistinu, to mu neće naškoditi."** Abdullah ibn Amr, r.a., poučavao je svoju punoljetnu djecu ovoj dovi, a maloljetnoj djeci dovu je napisao na papir i okačio oko vrata." (Ebu Davud, En-Nesai u djelu *Amelu jevmin ve lejletin* i Et-Tirmizi – hasen)

609. Halid ibn Velid[183], r.a., požalio se Vjerovjesniku, a.s., i rekao: **"Allahov Poslaniče, ne mogu da spavam noću zbog nesanice.' Vjerovjesnik, a.s., reče: 'Kada legneš u postelju, reci: '*Allahumme rabbes semavatis sebi' ve ma ezallet, ve rabbel erdine ve ma ekkallet, ve rabbe ššejatine ve ma edallet, kun li džaren min šerri halkike kullihim džemian en jefruta alejje ehadun minhum, ev en jebgije alejje azze džaruke ve dželle senauke ve la ilahe gajruke, la ilahe illa ente.*'"** (Et-Tirmizi)

---

[183] Ebu Sulejman Halid ibn Velid ibn Mugire el-Mahzumi. Vjerovjesnik, a.s., kazao je za Halida da je Sejfullah – Allahova sablja. Umro je u Šamu 21. godine po Hidžri.

DOVA ZA ODSUTNOG BRATA MUSLIMANA

610. Ebu Derda, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Ko čini dovu za svog odsutnog brata, melek kaže: 'I tebi isto tako.'"** (Muslim)

611. Abdullah ibn Amr ibn As, r.a., kazuje da je Božiji Poslanik, a.s., rekao: **"Dova koja se najbrže prima je dova za odsutnog brata."** (Et-Tirmizi – garib)

VRIJEDNOST ČINJENJA DOBROG DJELA NAKON GRIJEHA

Uzvišeni Allah, dž.š., kaže: **"Uistinu, dobra djela potiru loša djela."**[184]

612. Ebu Zerr, r.a., kazuje da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Boj se Allaha gdje god bio. Nakon grijeha, učini dobro djelo, obrisat će ga. Budi ljubazan i lijepo se ophodi prema ljudima."** (Et-Tirmizi – hasen)

DJELO ZBOG KOJEG SE ČOVJEK UPISUJE U ZAHVALNE I STRPLJIVE

613. Abdullah ibn Omer, r.a., kaže: "Čuo sam Vjerovjesnika, a.s., da je rekao: **'Kod koga se nađu dva svojstva, Allah, dž.š., će ga upisati u zahvalne i strpljive, a ko ne posjeduje ove osobine neće biti upisan**

[184] Hud, 114.

u zahvalne i strpljive. Ko u stvarima vjere gleda onoga ko je iznad njega i povodi se za njim, a u bogatstvima ovoga svijeta posmatra onoga ko je na nižem položaju od njega i zahvalan je Allahu što ga je odlikovao nad njim – on je upisan među strpljive i zahvalne. S druge strane, ko u stvarima vjere gleda ko je na nižem stupnju od njega, a u dunjalučkim bogatstvima, ko je iznad njega, te žali zbog ovosvjetskih uživanja koja su ga zaobišla, nije upisan među strpljive i zahvalne.'" (Et-Tirmizi)

614. Ebu Hurejre, r.a., prenosi da je Vjerovjesnik, a.s., rekao: **"Gledajte u onoga ko je na nižem položaju od vas, a nemojte gledati onoga ko je iznad vas. To će vas spriječiti da omalovažavate Allahovu blagodat prema vama."** (Muslim)

615. Ebu Hurejre, r.a., kazuje da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Kada neko od vas vidi onoga ko je bogatiji i snažniji od njega, neka pogleda i onoga ko je slabiji i na nižem položaju od njega."** (Muttefekun alejhi)

VRIJEDNOST LIJEPOG MORALA

616. Aiša, r.a., prenosi da je Vjerovjesnik, a.s., rekao: **"Vjernik će lijepim moralom dosegnut stepen postača i onoga ko noći provodi u namazu."** (Ebu Davud)

617. Ebu Derda, r.a., prenosi da je Božiji Poslanik, a.s., rekao: **"Nema ništa teže na mizanu**[185] **od lijepog morala. Uistinu, Allah, dž.š., mrzi besramnog prostaka."** Ebu Davud i Et-Tirmizi – hasen-sahih. U predanju koje bilježi Et-Tirmizi stoji dodatak: "...**čovjek lijepog morala dosegnut će stepen postača i onoga ko noći provodi u namazu**."

618. Ebu Hurejre, r.a., kaže: "Upitan je Vjerovjesnik, a.s., o djelu zbog kojeg će najviše ljudi ući u Džennet, pa je rekao: **'Bogobojaznost i**

[185] Vaga na Sudnjem danu.

lijep moral'. Nakon toga je upitan: 'Zbog čega će najviše ljudi ući u Vatru?', pa je odgovorio: 'Zbog jezika i stidnog organa.'" (Ibn Madže i Et-Tirmizi – sahih-garib)

SVOJSTVA OŠTROUMNIH

619. Abdullah Ibn Omer, r.a., kaže: **"Bio sam s Vjerovjesnikom, a.s., kada je došao neki ensarija koji je nazvao selam Allahovom Poslaniku, a.s., a zatim rekao: 'Allahov Poslaniče, koji su vjernici najbolji?' Odgovorio je: 'Oni koji su najljepšeg morala.' Ensarija ponovo upita: 'A koji su vjernici najoštroumniji.' Odgovorio je: 'Oni koji se najviše sjećaju smrti i koji se najbolje spremaju za ono što je poslije smrti. Oni su najoštroumniji.'"** (Ibn Madže)

620. Šedad ibn Evs, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Oštrouman je onaj ko svodi račun sa sobom i radi za ono što je poslije smrti. Slabić je onaj koji slijedi svoju strast, a nada se Allahovoj milosti."** (Ibn Madže i Et-Tirmizi – hasen)

VRIJEDNOST ŠUTNJE

621. Ebu Šurejh el-Huzai[186], r.a., kazuje da je Vjerovjesnik, a.s., rekao: **"Ko vjeruje u Allaha i Sudnji dan, neka govori ono što je dobro ili neka šuti."** (Muttefekun alejhi)

622. Ebu Musa el-Eš'ari, r.a., kaže: "Upitan je Vjerovjesnik, a.s.: **'Koji je musliman najbolji?' Odgovorio je: 'Onaj od čijeg su jezika i ruku sigurni ostali muslimani.'"** (Muttefekun alejhi)

623. Abdullah ibn Omer, r.a., prenosi da je Božiji Poslanik, a.s., rekao: **"Ko šuti spasit će se."** (Et-Tirmizi – garib)

---

[186] Ebu Šurejh Huvejlid ibn Amr ibn Sahr el-Huzai el-Ka'bi. Umro u Medini 68. godine po Hidžri.

VRIJEDNOST STRPLJENJA

624. Ebu Seid el-Hudri, r.a., kaže: **“Neke ensarije tražili su od Vjerovjesnika, a.s., da im udijeli sadaku, pa im je dao. Zatim su ponovo tražili, i on im je ponovo davao sve dok nije nestalo imetka**Error! No index entries found. **kod njega. Tada im je rekao: ‘Sve što kod mene bude dobra ja ću ga s vama podijeliti. Ko traži suzdržljivost, Allah, dž.š., učinit će ga suzdržljivim. Ko traži bogatstvo, Allah, dž.š., učinit će ga bogatim. Ko nastoji da bude strpljiv, Allah, dž.š., će ga učiniti strpljivim. A najbolje i najvrednije što se može nekome dati jeste strpljivost.’”** (Muttefekun alejhi)

VRIJEDNOST BLAGOSTI I SMIRENOSTI

625. Abdullah ibn Abas, r.a., navodi da je Vjerovjesnik, a.s., rekao Ešbehu ibn Hajsu, r.a.: **“Ti imaš dvije osobine koje voli Allah, dž.š., i Njegov Poslanik: blagost i smirenost.”** (Muttefekun alejhi)

626. Sehl ibn Sa’d, r.a., prenosi da je Vjerovjesnik, a.s., rekao: **“Smirenost je od Allaha, a žurba je od šejtana.”** (Et-Tirmizi – garib)

627. Abdullah ibn Serdžis[187], r.a., kazuje da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **“Lijepo vladanje, obazrivost i umjerenost jedan su od dvadeset i četiri dijela poslanstva.”** (Et-Tirmizi – hasen-garib)

VRIJEDNOST NJEŽNOSTI

628. Aiša, r.a., kazuje da joj je Vjerovjesnik, a.s., rekao: **“O Aiša, Uzvišeni Allah, dž.š., je blag i voli nježnost i daje za nju ono što ne daje za grubost. Nježnost ukrasi sve u čemu se nađe, a sve što u sebi ne sadrži nježnost je manjkavo.”** (Muslim)

---

[187] Abdullah ibn Serdžas el-Muzeni. Boravio u Basri.

629. Džerir ibn Abdullah, r.a., kazuje da je Vjerovjesnik, a.s., rekao: **"Ko je lišen nježnosti, lišen je onoga što je dobro."** (Muslim)

VRIJEDNOST IZVRŠAVANJA PROPISANIH BOŽIJIH KAZNI

630. Abdullah ibn Omer, r.a., prenosi da je Božiji Poslanik, a.s., rekao: **"Izvršavanje jedne šerijatske kazne bolje je od četrdeset dana kiše na Allahovoj zemlji."** (Ibn Madže)

631. Ebu Hurejre, r.a., kazuje da je Vjerovjesnik, a.s., rekao: **"Izvršavanje jedne šerijatske kazne bolje je za stanovnike Zemlje od četrdeset dana kiše."** (Ibn Madže i En-Nesai u čijem predanju stoji: "**...trideset dana.**")

O GARIBIMA – POJEDINCIMA

632. Ebu Hurejre, r.a., kazuje da je Vjerovjesnik, a.s., rekao: **"Islam je počeo s pojedincima i vratit će se kako je i počeo, s pojedincima. Blago li se tim pojedincima."** (Muslim)

633. Abdullah ibn Omer, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Uistinu, islam je počeo s pojedincima i vratit će se kako je i počeo."** (Muslim)

634. Abdullah ibn Mesud, r.a., prenosi da je Vjerovjesnik, a.s., rekao: **"Islam je počeo s pojedincima i vratit će se s pojedincima, pa blago li se tim pojedincima.' Neko je rekao: 'A ko su ti pojedinci?' Odgovorio je: 'Ljudi koji su udaljeni od svojih porodica.'** (Ibn Madže i Et-Tirmizi – hasen-sahih-garib)

635. Amr ibn Avf, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Vjera je, zaista, počela s pojedincima i vratit će se s pojedincima, pa blago li se pojedincima, onima koji ispravljaju ono što su ljudi poslije mene iskrivili od mog sunneta."** (Et-Tirmizi – hasen)

636. Muaz ibn Džebel, r.a., kaže: "Čuo sam Božijeg Poslanika, a.s., da je rekao: **'Ko se neprijateljski ponaša prema Allahovom prijatelju, izazvao je rat s Allahom. Uzvišeni Allah, dž.š., voli čestite, bogobojazne i skrivene, koji ako su odsutni, ne osjeća se to što ih nema, a ako su prisutni ne pozivaju ih i ne zna se za njih. Njihova srca su svjetiljke upute.'"** (Ibn Madže)

VRIJEDNOST ZUHDA NA DUNJALUKU

637. Ebu Hurejre, r.a., prenosi da je Vjerovjesnik, a.s., rekao: **"Uzvišeni Allah, dž.š., kaže: 'Sine Ademov, posveti se robovanju Meni, ispunit ću ti grudi bogatstvom i zaštititi te od siromaštva, a ako to ne učiniš, ruke ću ti ispuniti poslom i neću te zaštiti od siromaštva.'"** (Et-Tirmizi – garib)

638. Enes ibn Malik, r.a., kazuje da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Ko se bude brinuo o ahiretu, Allah, dž.š., će mu podariti bogatstvo u srcu i dunjaluk će biti primoran da mu dođe. Kome pak dunjaluk bude jedina briga od njega će imati samo ono što mu je suđeno."** (Et-Tirmizi)

639. Ebu Ejub el-Ensari, r.a., kaže: "Došao je neki čovjek Allahovom Poslaniku, a.s., i rekao: **'Allahov Poslaniče, pouči me jezgrovitim savjetom.' Rekao je Vjerovjesnik, a.s.: 'Kada ustaneš da klanjaš namaz, klanjaj ga kao da ti je zadnji. Čuvaj se govora zbog kojeg ćeš se kajati i ne očavaj zbog onoga što je kod ljudi.'"** (Ibn Madže)

640. Sehl ibn Sa'd, r.a., kaže: "Došao je neki čovjek Vjerovjesniku, a.s., i rekao: **'Allahov Poslaniče, pouči me djelu koje ću raditi, pa da me zbog toga zavoli Allah, dž.š., i ljudi.?' Odgovorio je: 'Suzdrži se od dunjaluka, zavoljet će te Allah, dž.š., i ne žudi za onim što je kod svijeta, zavoljet će te ljudi.'"** (Ibn Madže)

641. Ebu Hurejre, r.a., prenosi da je Božiji Poslanik, a.s., rekao: **"'O Ebu Hurejre, budi oprezan, bit ćeš najpobožniji čovjek. Budi zadovoljan s malim, bit ćeš najzahvaliniji čovjek. Voli drugim**

ljudima ono što voliš samom sebi, bit ćeš vjernik. Čini dobročinstvo svojim susjedima, bit ćeš musliman. Umanji smijeh, uistinu, mnogo smijeha umrtvljuje srce.” (Ibn Madže)

PROSTRANSTVO BOŽIJE MILOSTI

642. Ebu Hurejre, r.a., prenosi da je Vjerovjesnik, a.s., rekao: **“Allah, dž.š., ima stotinu milosti od kojih je jednu spustio među džine, ljude, životinje i insekte. Oni se tom milošću paze i samilosni su jedni prema drugima, tako da je životinja milostiva prema svom mladunčetu. Allah, dž.š., ostavio je ostalih devedeset i devet milosti kojima će se smilovati Svojim robovima na Sudnjem danu.”** (Muttefekun alejhi)

643. Selman el-Farisi, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **“Uzvišeni Allah, dž.š., stvorio je, onoga dana kada je stvorio nebesa i Zemlju, stotinu milosti. Svaka milost obuhvata prostor koliko je između neba i Zemlje. On je spustio jednu milost na Zemlju, pa je zbog nje majka milostiva prema svome djetetu i zvijeri i ptice jedni prema drugima. Kada bude Sudnji dan, On će tih devdeset i devet milosti upotpuniti s ovom milošću.”** (Muslim)

644. Omer, r.a., kaže: **“Jedne prilike dovedeni su zarobljenici pred Allahovog Poslanika, a.s. Među njima je bila jedna robinja, dojilja, koja je tražila svoje malo dijete. Kada ga je našla, uzela ga je, stavila sebi u krilo i počela ga dojiti. Vjerovjesnik, a.s., reče: ‘Vidite li ovu ženu, da li bi ona bacila svoje dijete u vatru?’ Rekli smo: ‘Ne, ona ga sigurno ne bi bacila u vatru.’ Rekao je: ‘Allah, dž.š., je milostiviji Svojim robovima od ove majke prema svome djetetu.’”** (Muttefekun alejhi)

645. Ebu Umame, r.a., kaže: “Čuo sam Božijeg Poslanika, a.s., da je rekao: **‘Obećao mi je Moj Gospodar da će sedamdeset hiljada pripadnika mog ummeta ući u Džennet bez patnje i polaganja računa, a s svakom hiljadom još sedamdeset hiljada i tri pregršti moga Gospodara.’”** (Ibn Madže i Et-Tirmizi - hasen-garib)

646. Abdullah ibn Omer, r.a., kaže: **“Bili smo s Vjerovjesnikom, a.s., u jednom od vojnih pohoda, pa smo prošli pored nekih ljudi. Vjerovjesnik, a.s., reče: ‘Ko su ovi ljudi?’ Odgovorili su: ‘Mi smo muslimani.’ Neka žena došla je do Vjerovjesnika, a.s., i upitala ga: ‘Da li si ti Allahov Poslanik?’ Odgovorio je: ‘Da.’ Rekla je: ‘Draži si mi od oca i majke, zar Allah, dž.š., nije najmilostiviji?’ Odgovorio je: ‘Da.’ Rekla je: ‘Zar Allah, dž.š., nije milostiviji Svojim robovima od majke prema svom djetetu?’ Odgovorio je: ‘Da.’ Rekla je: ‘Zaista, ni jedna majka ne bi svoje dijete bacila u vatru.’ Allahov Poslanik, a.s., tada je pognuo glavu i rasplakao se. Zatim je podigao glavu prema njoj i rekao: ‘Uistinu, Allah, dž.š., neće kazniti ni jednog Svog roba, osim onoga koji se prkosno pobuni protiv Allaha i odbija da kaže: ‘*La ilahe illallah*’ (‘Nema boga osim Allaha).’”** (Ibn Madže)

BILJEŠKA O AUTORU

Pisac djela *Fadailul-a'mali* hafiz Dijauddin Muhammed ibn Abdulvahid el-Makdisi es-Salihi rođen je 569. godine po Hidžri. Hadis je učio od učenjaka Damska, Bagdada, Isfahana i Nejsabura. Bilježio je hadise od sto pedeset različitih šejhova. Bavio se raznim granama hadiske nauke. Istraživao je vjerodostojnost hadisa i njihove mahane. Izučavao je prenosioce hadisa i stupanj njihove povjerljivosti, tako da je postao jedan od najvećih hadiskih učenjaka svoga vremena. Njegov učenik Omer ibn Hadžib kaže: "Naš je šejh Ebu Abdullah najveći učenjak svoga vremena. On je bez premca kada je upitanju nauka o ravijama, prenosiocima hadisa. Bio je veoma predan u pobožnosti Allahu, dž.š."

Hafiz Dijaudin je autor brojnih djela od kojih su najzapaženija njegova djela iz hadisa. Njegovo je najpoznatije djelo iz oblasti hadiskih nauka *El-Ehadisul-muhtare*. Umro je 643. godine po Hidžri.

Jedno od njegovih djela je *Fadailul-a'mali*. Molimo Allaha da obilnu nagradu podari piscu ovog cjenjenog djela, onome ko ga čita i onome ko po njemu postupa. Amin.

Ova knjiga završena je

20.10.2004. / 7. ramazana 1425. godine po hidžri

SADRŽAJ